

Školski list
Prirodoslovne škole Vladimira Preloga
Zagreb, veljača 2015., broj 19
cijena: 14,99 kn
www.psvprelog.hr
info@psvprelog.hr

**Tema broja
SOCIJALCI PO STRUCI**

Građani pomažu dok političari lažu
Crkva gomila bogatstvo, a propovijeda siromaštvo
Svi putevi vode na burzu

Odijelo prave mjere treba pronaći
u državi u kojoj živiš

Prelog je pobrazilio

Mogu biti Harry Potter svakoga dana
Ja nisam Frida dok neki psihoterapeut
ne dokaže suprotno

Za izdavača:

Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Zagreb, Ulica grada Vukovara 269
Tel./fax. 01/6184 780
centrala 01/6184 772
Zlatko Stić, ravnatelj

Glavna urednica:

Eugenija Prša, 3. e

Uredništvo:

Eva Marković, 3. e
Ivor Zvonimir Kruljac, 4. e

Novinari:

Eugenija Prša, 3. e
Eva Marković, 3. e
Ružica Perić, 3. e
Ruža Kelava, 3. e
Hrvoje Blažević, 3. e
Karло Belko, 4. j
Daniel Tomašegović, 3. g
Ivor Zvonimir Kruljac, 4. e
Filip Čerepinko, 4. b
Lucija Tortić, 1. e
Bruno Jaran, 1. e
Monika Udžbinac, 2. c
Martina Hleb, 4. j
Dina Dijanović, 4. g
Roberto Biškupić, 2. g
Patricia Perić, 2. j
Patricia Marelja, 2. c
Iris Delić, 2. c
Ivajl Jadaš, 4. d
Iva Ivičić, 1. b

Fotografije:

Daniel Tomašegović, 3. g
Martina Hleb, 4. j

Crtež:

Karlo Horvatin, prof.

Fotografija na naslovnicu:

Borjan Cvrtla, 3. d

Voditeljica novinarske skupine:

Henrieta Barbarić, prof.

Grafička oprema:

Članovi Novinarske skupine

Tisak:

Printerica grupa

Sadržaj**Riječ urednice****Socijalci po struci**

Crkva gomila bogatstvo, a propovijeda siromašto	2
Svi putevi vode na burzu	4
Tko može više, taj volontira	5
Pik? Kara? Herc? Možda tref?	7
Svjetiljke koje osvjetljuju više od staze	8
Građani pomažu dok političari lažu	9
Egzistencijalna shizofrenija	10

Svi naši projekti

Malim koracima do velikih ušteda	11
Više učenja, kažu profesori, više izlazaka, kaže profesor Šašić	12
Budite COOLturni!	13
Prelog je pobrazilio	14

COOLtura

Nije lako biti četkica za zube	16
Damir Hojka – izložba FLORA	17
Tuga za izgubljenim i nepovratnim	17
Odijelo prave mjere treba pronaći u državi u kojoj živiš	18
Veliko DA za legalizaciju	20
Latinicom o glagoljici, glagoljicom o svemu ostalom	22
Ja nisam Frida dok neki psihoterapeut ne dokaže suprotno	23
Od svakog se karaktera možete očistiti	24
Jedva čekamo lipanj	26
Više od buke	27

Prelogovi svuda oko vas

Mogu biti Harry Potter svakoga dana	28
Dođi u Prelog	30
Bajka virtualnih igara u usponu	31
Ostavite svaki strah, vi koji ulazite	32
Poput suvremene bajke: fakultet čuda	33
Gmičuća, hodajuća, plivajuća i sikićuća izložba	34

Putovanja

Posadi drovo – drvo je prvo	35
Ne gyros, ne ouzo, ne souvlaki	36
Vukovarskom do Vukovara i Kanade pa natrag	38
Beži, Prelog, beži, Prelog, cug ti bu pobegel	41
Pizza i pomrfit su luksuz	43

Sa školskih hodnika

Jedna sasvim drukčija svjetiljka	44
Ako može od otpada, zašto ne?	45
Darwinovo je nasljeđe u sigurnim rukama	46
Eppur si muove!	47
Citanje kao zabava i užitak	48
Tisuću četristo četrdeset i osam... ali ih je svakoga dana sve više!	49
Nagradu dobiva onaj koji se zadnji nagura	49
PŠVP je zaista sretan	50
U Rusiju neće voće, ali u PŠVP hoće	51
Problem je ostati umjetnik nakon odrastanja	52
Tko je bolji s lopatom	53
Samo da dođe bez krampusa	53

Školske priređbe

Humanitarno i tradicionalno na netradicionalan način	54
Do viđenja, draga, do viđenja	55
Ludo, ali dostoјno	56
Tradicionalni ples za prvačice u PŠVP-u	56

Natjecanja

A sad – mjuzik!!	57
Kada vidiš dobar potez, potraži bolji	58
Inino on-line natjecanje Junior Freshhh	59
Predmetna natjecanja	60
Sportska natjecanja	61

Literarni radovi

Ah...	62
Spokoj noćnog zarona	62
U tvojim očima	63
Mržnja	63
Peti vagon, deseti odjeljak	63
San unutar sna	64
Nasmijana	64
ŠA LA LA LA	65

ŠA LA LA LA

Jao, zaboravila sam! Spoznaja mi je pala na glavu kao Newton u jabuka. Mora da je zaboljelo. Sjedio je u mojoj staroj stolici za njihanje, ovaj put Newton, i smijao se toliko da su mu iskočile žile na vratu. Pa zar nisam najbolji?, ustao je i počeo hodati, onako, poskočno. Meni je isto tako veselo poskočila žila na čelu. Rijetko kad govorim, a kad progovori probudi agresiju u mojim starim kostima. Veselo je ištao iz sobe i skrenuo za ugao. Opet mi bježiš! Zar se nismo nešto dogovorili? Gotov si kad te uhvatim.

Vidite, u tome je bio problem. Čim sam ustala potrcala sam i morala stati nakon deset koraka jer me uhvatila prva odrasla osoba koja je našla. I tako svaki put. Živahna ste vi starica! Puknut ču tja živahnost u gužicu. Razmišljala sam kako je netko našao izuzetno dobar zatvor, za mene. *Boje da Vas vratimo u sobu, da ta živahnost ne bi polomila neke kosti.* Uvijek iste *dosjetljive fraze dosjetljivih ljudi.* Već sam se odavno prestala odupirati kada me uhvate. Moje kung-fu poze su svakim danom sve krhkije. Počinjem se osjećati kao Dalton. Krezubu sam se nasmiješila. *Trebajući novi jaftuci, ofi nifu dovoljno mefkani.* I tako mi je ljubazan čovjek donio nove jastuke. Sjela sam u staru stolicu za ljuhanje s novim jastucima i čekala. Premda nisam mogla slijediti Newtona, mogla sam samo zaboraviti. Jer to se događa kad vas vrijeme napusti. Prazan pogled oduzimao mi je iskušu u očima. Jao, prijatelju. Znaš, vrijeme mi je dobar prijatelj, ali mi stalno bježi. Znaš, prijatelju, kada sam bila mlada... Bila sam užasno stara. Um mi je stario velikom brzinom, ali imao snove mlade osobe. Tijelo mi se urušavalo s vremena na vrijeme zbog natrpanih obaveza, bila su mi ih puna leđa. Ali to mi je donosiš takvu sreću, ne bi mogao ni zamisliti! A imala sam i zdrave noge za trčanje za Newtonom. Uvijek mi je bježao. Ali sam ga uvijek i sustizala. *Newton, mladiću! Vrati se ovamo!* Sada više nemam te noge pa se morao vratiti. Naravno, s kaubojskim šeširom izgledao je kao Lucky Luke. Dogovorili smo se da neće otići dok ne prođe posjet moga unuka. Male nožiće su preve ušle u sobu, za njima je dopušao ostatak mog maloga dječaka. Imao je i šiljericu okrenutu naopako, žuto-crnu, kao zatvorska odjeća Daltona. Moj unuk vam je sav neki naopak. Nešto kao Antuntun modernoga svijeta. Trebala sam samo sjediti, a život mi je radio predstavu pred očima. Sjeo je, potom ustao i poletio do frižidera, jer zna se gdje stare babe čuvaju kolač! Čim je otvorio vrata, nešto je palo na njega. I vrisak se proložio sobom. *Ugrist će me, bako!* Sjedio

je i plakao, a ja sam se krežubo smijala dok se Newton skoro ugušio jabukom koju je jeo. Iza malih nožića vrebalo je Zubalo. Kada je mali Antuntun video da se smijemo (jer djeca vide sve), pridružio nam se i onda dobio kolač. Sve je to iz kutka promatrala odrasla osoba, sa smješkom na licu i iskrom u pogledu. *Bilo bi vrijeme da izmaglim,* rekao je Newton i opet se poskočnim korakom udaljavao prema vratima.

- Čekaj! Zar se nismo dogovorili? Rekao si do kraja posjeta!

- Jesam, stara moja, ali nama treba tužan kraj, da bi početak bio sretniji.

Izrecitao je neki vrăžji klišej s kojim bih ga najradije zadavila i ubrzao korak.

- Ali ja više nemam noge kao nekad! Kako ću te sustići?! – viknula sam sa samoprezirom.

- Vrlo jednostavno: nečeš.

Sućutni smješak mu se navukao na usne. E pa odlučila sam ga izbrisati. Ne znam kako, vjerojatno su staračke kosti lakše jer se osuše. Poletjela sam preko pola sobe i zgrabila ga. Imala sam plan! Zavezat ću ga vunenim koncem i zadržati! Ja to mogu... Ja to mogu, ali nema smisla. Kad-tad morat ću ga pustiti. A i sam bi se pustio, premda može biti u kojem god obliku želi. Kao da maglu sputavate lancima. Ponosan osmijeh nestao mi je s lica. Newton je stao i video svu tugu u meni.

- Stara moja, prekosutra idemo zajedno, ali ja sad idem. Vrijeme ne možeš zaustaviti.

Dobila sam jedan od rijetkih Newtonovih zagrljaja. I vrijeme je stalo na jednu, dvije, tri... Stalo je. Smješak mi je krasio usne, preda mnom je sjedio moj unuk razmaknutih zubića i naopake šiljerice pokazujući sve zube koji su mu izrasli u prasku smijeha. Mogla bih u oporuči njemu ostaviti Zubalo, za uspomenu. Moja odrasla kćer stajala je na dovratku i upijala sunčeve zrake pojačavajući žar svojih očiju. Kosa joj je plesala na ramenima od napada tihog smijeha. Newton mi je poklonio zamrznut trenutak. No, kao i uvijek, bježao je. Čula sam mu smijeh u dnu hodnika. I boje su se počele topiti i izlaziti mi iz očiju. Nadomeštao ih je prazan pogled.

- Haj'mo, dušo, baka nas je zaboravila. - rekla je sa smješkom sažaljenja i namignula mi, uzela naopako mog unuka i mahnula.

Znaš, prijatelju, to se događa kada te vrijeme napusti: zaboraviš.

Eugenija Prša
Mentorka: Vlatka Špirić

Izazovi u Hrvatskoj

Stanje u našoj državi dovelo je do stvaranja novog klišeja, rečenice koja se toliko često izgovara da se njeno značenje izgubilo i izlizalo: *U Hrvatskoj vlada nezaposlenost*. Danas je u Hrvatskoj najveći izazov zaposliti se. Iako ta činjenica u ljudima više budi dosadu nego zabrinutost, većina stanovništva Hrvatske nije svjesna socijalnih problema ili ih ignorira.

Da bismo potaknuli svijest o socijalnom stanju u Hrvatskoj pisali smo o problemima današnjice. U člancima *Uloga crkve u recesiji*, *Ulične svjetiljke* i *Volonteri u suradnji s Caritasom* samo su neki kojima smo vam željeli predstaviti osobni osvrt na probleme u našoj državi. Politika je medij kojim se neprestano pokušava promijeniti socijalno stanje. Politika je teška

i nervozna tema za raspravu u kojoj su svi u pravu. Komplikiran je način na koji ljudi djeluju u državi. Obuhvatiti sve segmente tog djelovanja čini mi se nemogućim jer se ona neprestano mijenja. Ispuniti potrebe svakog stanovnika jedne države fizički je nemoguće u pet godina mandata. Napraviti nešto konkretno u pet godina psihički je zahtjevno. Otkuda krenuti? Ovako mlada glava ne može vam reći što želite čuti, no svjesna je da postoji izlaz za Hrvatsku, plan koji je moguće ostvariti. Ali, kao i uvjek, potrebno je vrijeme kojim oskudijevamo više nego poslom. Treći sam razred srednje škole. Moje mišljenje o politici ne uvažava se u pravnom smislu. Nisam punoljetna. Ali da imam tu mogućnost na vlast bih stavila skupinu profesora zbog brojnih ideja iskoristivosti i spašavanja naše države koje sam čula. Kroz određeno vrijeme država ne bi propala. Mnogi vukovi su nam obećavali svijetu budućnost. Htjeli vi to prihvatiti ili ne, svaki pojedinac jest odgovoran za situaciju u kojoj se nalazi. Isto tako, pojedinac može utjecati na mišljenje i stavove drugih. Na vama je hoćete li biti osoba koja potiče bolje sutra ili zagovara jednako jučer. U našem časopisu pronaći ćete ljude koji će vas potaknuti na razmišljanje i djelovanje svojim snažnim mislima, riječima ili djelima. Kada vam tema broja postane preteška, prelistajte časopis do Romana i Renea, do voća i pjesme. Iako je situacija oko nas crna, iako nas svakodnevno bombardiraju lošim vijestima – mi se trudimo ostati pozitivni. Vjerujem da će i vas naš časopis uvjeriti da je ono što život uistinu jest mnogo više od prolaznih zala. Jer nama je, dok smo ga pripremali, učinio svijet ljepšim mjestom.

Eugenija Prša

PROMIŠLJANJE O ULOZI CRKVE U RECESIJI

Crkva gomila bogatstvo, a propovijeda siromaštvo

Malo je reći da je situacija u našoj državi loša: ljudi svakodnevno ostaju bez posla, zadužuju se dižući kredite koje ubrzo više ne mogu otplaćivati, cijene osnovnih životnih namirnica svakodnevno rastu, a životni standard se ne mijenja... Ali, ako tisuće ljudi troši novac, neki određen broj ljudi valjda taj novac dobiva. Je li njihova moralna odgovornost pravednije ga raspodijeliti?

Piše: Dina Dijanović

Jeste li ikada razmišljali o tome da svećenici, biskupi i nadbiskupi Katoličke crkve u Hrvatskoj žive u obilju, voze se u skupim automobilima, grade zgrade, vile i palače dok s oltara propovijedaju siromaštvo i umjerenost u životu? O ovoj temi ne govori se mnogo. Tu i tamo neki aktivisti izađu u medije sa željom da javnosti skrenu pozornost na to, no to se sve brzo ugasi. Dobar je primjer inicijativa nekolicine građana koja je 2011. godine, uoči popisa stanovništva, pozvala svoje sugrađane da se izjasne da nisu vjernici – ako to doista, praktično, i nisu. Poticaj im je bila zasićenost toga da Crkva bude država unutar države, da prestanu besmislena financiranja Crkvenog vrha samo zbog lažnog, nerealnog postotka od 88 posto Katolika u Hrvatskoj. Osim što je izazvala nekoliko reakcija na blogovima i nešto malo manje članaka u dnevnom tisku, konkretan je uspjeh izostao. Možda problem i jest u tome što se često proziva samo Katoličku crkvu, a ne vjerske manjine koje država također financira, ali činjenica da pripadamo katoličkom kulturnoškom krugu opravdava takvo polazno stajalište. Uostalom, čak ako smo i više od kulturnoškog katolika ne podrazumijeva nužno da opravdavamo način na koji Crkva u Hrvata upravlja materijalnim sredstvima koja dobiva zbog inercije većine državljanima.

Živite skromno... ali pustite nas da živimo neskrumno

Hrvatska se javnost godinama pitala i spekulirala o iznosu kojim građani porezima financiraju Katoličku crkvu. Godišnje, samo od

države, odnosno poreznih obveznika, dobiju oko 600 milijuna kuna. Osim prihoda od države, u crkvenu blagajnu ulaze i prihodi od građana, odnosno milodari vjernika. Kako Katolička crkva nije dužna platiti porez na prihod državi niti joj prijaviti prihode, dok su sve ostale kompanije i udruge to dužne, zapravo je nemoguće znati koji je točan iznos koji Crkva godišnje slijie u svoju blagajnu. Je li u redu da vrhovnici Katoličke crkve žive u blagodatima dok hrvatski narod kopa po kontejnerima ne bi li preživio? Odgovor je jedan: nije. Ni Katolička ni bilo koja druga Crkva u bilo kojoj državi.

Ako se njihova vjera temelji na Isusovu nauku, na nauku osobe koja je cijeli svoj život provela propovijedajući siromaštvo, ne kose li se materijalne stvari koje gomilaju s temeljem njihova nauka? Možda gore od vrlo očite potrebe da njihov automobil bude brži, veći, duži, sjajniji od susjedovog jest pokušaj da se prikažu velikim dobročiniteljima – čak i onda kada je i najvećoj budali jasno da čine mnogo manje no što bi realno mogli. Skrivajući se iza dobrotvornih organizacija, vrlo često si zapravo osiguravaju prihod na drugačiji način od uobičajenog, čisto zato da im netko ne bi prigovorio da pretjeruju. Jedna od takvih organizacija je Caritas Zagrebačke nadbiskupije koji djeluje humanitarno i čija je uloga u pomaganju ljudi slabijeg imovinskog statusa neporeciva, no postavlja se vrlo očito pitanje bi li mogao pomagati u većoj mjeri no što to čini sada. Bi li mogu dati veći dio prihoda u humanitarne svrhe umjesto da gradi palače od oniksa, poput one na Ksaveru, i crkve velebnih zdanja, kao što je ona koja se gradi u Kninu? Ovakvih primjera ima još mnogo: prije nekoliko godina u Soporu je izgrađena crkva koja sada zjapi

Jutarnji list, kolovoz 2009.

Gdje je nestala Majka Tereza?

poluprazna, a preko puta nje nalazi se crkva Sv. Križa koja je dovoljno velika i za vjernike iz Sopota. Sve to ukazuje da je visokom svećenstvu najvažnije pobrinuti se za vlastiti luksuz u trenucima u kojima velik dio hrvatskih građana, vjernika i nevjernika, jedva spaja kraj s krajem. Nakon izgradnje crkve postavlja se i pitanje njenog opremanja. Crkva je oduvijek bila čuvar brojnih umjetnina: prisjetimo se samo Sikstinske kapele i iznosa koji je Crkva trebala platiti Michelangelu da bismo mi danas imali prilike diviti se njegovim freskama. Ali je li u kriznim vremenima zaista nužno ispunjavati ogromne crkvene prostore skupim djelima? U tom smislu ikonoklazam dobiva svoje puno značenje: za štovanje Boga, Isusa, Njegove majke ili svetaca nisu nam potrebni skupi kipovi; vjera se nalazi u skrovitosti, daleko od materijalnih reinkarnacija zlatnoga teleta kakvo su izgradili Židovi na putu iz egipatskoga ropstva. Ako jedan *križni put* postavljen na zidove neke crkve može nahraniti makar i jednu obitelj, onda bi to i trebao učiniti – spasiti obitelj od siromaštva, a ne isprazno visjeti *ovcama* kojima je potreban predmet da bi bili pobožni.

Lažni duhovni vođe

Ne može ne isprovocirati propovijed nekog svećenika u kojoj se poziva na skromnost, jer nam se, pri pogledu na zlatne pehare i zlatne oltare kojima su se okružili, postavlja još jedno bitno pitanje: kako mogu biti moralnim autoritetima biskupi koji se ponašaju poput pijanih milijardera živeći u velebnim palačama od oniska za HBK, Vojni ordinarijat alias Dvore, Apostolsku nuncijaturu, u vrijeme dok stotine tisuća ljudi u RH jedva prezivljava? Mnogo građana zanima kojim čudom *moralni autoriteti*, kakvima se sami vole nazivati – a kao takvi trebali bi znati kako moral nije djeliv na hrvatski ili srpski ili katolički ili luteranski ili ateistički ili muški ili ženski – pokrívaju

enormne troškove za preostale velebne građevine i veličanstvene proslave. Zaista je smiješno da se danas, više od dvadeset godina nakon osamostaljenja, kao univerzalni odgovor na sva pitanja o financiranju Crkve izvikuje sintagma *vatikanski ugovori*, oni isti koji su sklopljeni u burnim, ratnim vremenima i koji, unatoč brojnim razlozima za njihovo održavanje koji stoje, ipak gube svoj smisao u jednostavnoj činjenici da bi onaj novac koji država, odnosno njeni porezni obveznici, izdvajaju zbog njih mogao pomoći tisućama socijalno ugroženih građana. Naravno, uz uvjet da se ne bi preusmjerio na kakvo drugo, jednako besmisleno *ulaganje*.

Katolička crkva je, nakon države, najveći posjednik nekretnina. Nema smisla nabrajati broj crkvi, župnih ureda ili samostana jer su najveće i najvrijednije nekretnine *zamaskirane* u razne *centre* na kojima Crkva zarađuje, čime, valjda se uvjerava, čini veće dobro no da je štogod od tih nekretnina prenamjenila za učeničke domove, škole ili koje druge ustanove od koje bi narod imao konkretnе koristi. Nitko ni od koga ne traži da rasipa novac bez promišljanja o budućnosti niti ima namjeru ikome oduzeti pravo na mudre investicije. Čovjeku ne treba dati ribu, nego ga treba naučiti pecati, ali ne čini se da naročito velik broj svećenika uopće ima želju prošetati s nekim od svojih vjernika do ribnjaka.

Mnogo ljudi napustilo je Katoličku crkvu upravo iz navedenih razloga, no to ne znači da su prestali biti vjernici. Upravo zato ovo nije napad na Crkvu, već na vrhovnike koji njome upravljaju, koji su na taj položaj dospjeli na načine koje zaista prepustamo procjeni njihove vlastite savjesti, ali očito ne iz nesebičnih razloga. Kada malo bolje razmislite, većina se klera ponaša poput političara i jednako dobro krije svoje loše namjere. Ali s obzirom na to s kojeg položaja govore i s krinkom kojeg vjerovanja – od njih je to još licemjernije no od ljudi koji sjede u saborskim foteljama.

PERSPEKTIVA MURANATA U RECESIJI

Svi putevi vode na burzu

Školska godina za maturante, u trenutku pisanja ovoga članka, završava za pet mjeseci i zacijelo će proći brže no što očekujemo. Kada smo upisali prvi razred srednje škole, konačno smo odahnuli jer smo smatrali da je najteža odluka u našim životima iza nas. Ali onda smo uvidjeli da je taj osjećaj bio kao da na vas pucaju iz tri strojnica, a sada su se, četiri godine kasnije, vratili s cijelom artiljerijom NATO vojske

Piše: Ivor Kruljac

Da, takav je osjećaj: ulog je mnogo veći jer odluke koje donešemo sada imaju veliki utjecaj na naš život. Znamo da smo tako govorili i pri upisu u srednju školu, ali ovaj je put još ozbiljnije. Hoćemo li upasti na fakultet ili probati naći zaposlenje? Ili, s obzirom na sadašnju situaciju, hoćemo li upasti na fakultet ili pronaći *nezaposlenje*?

Vjerojatno je malotko dovoljno naivan da misli kako će nakon mature pronaći posao u struci. Ako i postoji koji takav endem, mogu mu samo reći da ćemo se zacijelo sresti u prostorijama *Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje*. Tamo ćemo oboje imati stolac za koji ćemo moći, poput Sheldona iz *Teorije velikog praska*, prigovoriti: *To je moje mjesto, ja tu sjedim*. Neupućenima je teško shvatiti da, kad jednom tamo zapneš, trebaš imati vraške sreće da ti dopuste da nekom drugom prepustiš svoje mjesto. Na *Zavodu* ih ima dovoljno za četiri i pol milijuna Hrvata, a zacijelo i za pokojeg stranca. Rasipanje državnoga novca, da, besmisleni razgovori, dogовори, prazni pogledi bez obećanja, ali valjda nekome stvara osjećaj da se trudimo, da nešto radimo, da potičemo zapošljavanje.

Hrvatska je u teškoj ekonomskoj krizi. Prema podacima iz rujna 2014. godine broj nezaposlenih osoba popeo se do 1 121 402.

A kamo sada...

Program ekološkog tehničara upisao sam jer mi se činio zanimljivim, ali i jer je, zbog sve veće potrebe za ekološkim tehničarima u rastućem zelenom trendu, jamčio veoma lako zaposlenje. Osim toga, bila je riječ o relativno novom zanimanju s malo kvalificiranih ljudi. Međutim, kako nam je profesor Živković u jednom od svojih motivacijskih govora jasno prikazao koristeći internetske stranice burze, nitko ne traži ekološke tehničare. Isto vrijedi i za geološke tehničare. Kemičari još i imaju neke šanse, a kozmetičarke se čak ni ne mogu požaliti brojem oglasa. Ironično, najtraženija su zanimanja ona koja imaju najviše kvalificiranih radnika.

Odaberite neko zanimanje... sigurno ćeš pogriješiti

U prvom redu to su konobari i kuvari. Kako globalna digitalizacija uzima maha, sve je veća potražnja za programerima i informatičkim stručnjacima. Veoma nam često ističu da IT stručnjak brzo dobiva posao nakon završenog studija, u Hrvatskoj ili izvan nje. Stručnjaci prirodoslovnih i tehničkih znanosti mogu na burzi ostati dugo, no to je ništa u usporedbi s društvenim znanostima, kao što su politolozi koji, zajedno s novinarima, zauzimaju najviša mjesta po *zaglavljenju* u nezaposlenosti. Posao je nešto što ćemo svi, kako sada stvari stope, veoma teško pronaći. Bez fakulteta skoro nikako, a s fakultetom teško. Jedna od nuda koja nas sve drži jest šansa da će se situacija promijeniti nabolje i da će se radna mjesta početi otvarati kada dobijemo diplome.

Recesija utječe na čovjeka, njegove postupke, misli i stil života. Utječe li i na izbor fakulteta? Fakultet bi se trebao birati prema onome što želimo studirati, u čemu smo dobri i što nas zanima. No, je li danas prisutan i kriterij veće financijske sigurnosti? Biramo li fakultet i po ključu najbržeg zaposlenja? A što ako se situacija tijekom našeg studiranja promijeni ili postane još gora? Što o tome misle naši učenici? Iva Đonlić razmišlja o fakultetima, ali negira moju hipotezu: *Mislim da je fakultet za mnoge ljudi nešto što žele iz osobnih razloga, a ne zbog financijske stabilnosti*. Martin Sinković nuda se upisati povijest ili geografiju, ali je svjestan u kakvoj se situaciji

nalaze stručnjaci s takvih studija: *Mislim da bi mi u današnjoj situaciji bilo puno lakše naći posao negdje vani nego u Hrvatskoj. Ljudi vani više cijene radnike s područja društvenih znanosti. Ipak, nadam se da će se situacija promjeniti i da će mi biti pružena prilika ovdje se zaposliti.*

Međutim, ni u inozemstvu situacija nije najbjajnija za humanističke znanosti. I sami ste imali prilike u to se uvjeriti za vrijeme trajanja smotre inozemnih studija BHV koja se održala u hotelu *Sheraton* 9. studenoga 2014. Odabirom fakulteta odmah ste mogli saznati za čime vate strana tržišta diljem Europe, ali i SAD-a i Kanade. Ukoliko je vaša specijalnost povijest, politologija ili neko drugo područje socijalne prirode, imate najveću podršku u Velikoj Britaniji, ali zato u Nizozemskoj, Danskoj i Švicarskoj odmahuju glavom kao da ste ih tražili neku nesuvlislju pozajmicu. Prirodoslovne znanosti po običaju imaju podršku svugdje, ali uistinu traže samo najbolje od najboljih. Potražnja je drukčija od države do države. Ivana Blažević, izvrsna odbojkašica koja je dobila sportsku stipendiju za studij nutricionizma u SAD-u, objašnjava svoju odluku nastavka obrazovanja izvan Hrvatske: *Nutricionizam je u Americi potreban i popularan, ali u Hrvatskoj nije pa mi povratak u domovinu nije neki prioritet.*

Hrvatska – brod koji je već potonuo

Valerija Spudić čezne za odlaskom i ima ga namjeru realizirati pod svaku cijenu: *Želim nakon srednje van. Bolji su uvjeti nego kod nas. Htjela bih studirati u Engleskoj, ali vjerojatno neću moći iz financijskih razloga pa se nadam studiju na PMF-u nakon kojega bih pokušala što prije naći posao izvan Hrvatske.*

Nepregledno more oglasa

Na satima hrvatskoga jezika, kada u lektiru koreliramo građanski odgoj, često zapnemo na pitanjima naše perspektive, naše budućnosti. Sve rasprave uglavnom završe u sljepoj ulici jer gotovo nitko od nas nema motivaciju učiti. Ponajbolji stručnjaci i doktori znanosti sjede na istom stolcu na kojem sjede i osobe bez ikakvoga obrazovanja. Zar je Hrvatska zaista brod koji je već potonuo?

Biranje fakulteta prema kriteriju zaposlenja može biti korisno, ali to sigurno ne bi smio biti glavni uvjet za odabir studija *na kraju dana*. Istina, IT stručnjak trenutno ću najbrže pronaći posao i u Hrvatskoj i u inozemstvu, a netko s fakultetom *Cestovnog prometa* puno teže. No uzalud vam je tako birati ako niste informatički freek, a silno želite ući u srž prometnih pravila i problema. Mladi smo, imamo želje i snove. Kada je, ako nije sada, pravi trenutak da pokušamo te snove i želje ostvariti bez obzira na sve obeshrabljajuće činjenice? Dobro je biti upoznat s njima, ali ipak im ne dopustiti da diktiraju našim životima. I onako često ljudi znaju pretjerivati. Učenjem i otvaranjem vidika zasigurno ćemo moći pronaći zaposlenje i u *najnepotrebnijem* zanimanju. Negdje, bilogdje, svugdje.

Danas imamo mnogo prilika za cjeloživotno učenje i nadograđivanje svojega znanja, a to je ključno za dobivanje bilo kojeg posla. Fakultetsko gradivo za većinu će biti teško bez obzira što studirali, a ako već mora biti teško, neka tih teškoća bude u nečemu što vas čini sretnim. Sreća nas uvijek odvede negdje gdje bismo ipak, mada toga nismo svjesni, željeli biti.

Gdje god to bilo.

VOLONTERSKA SKUPINA PŠVP-a

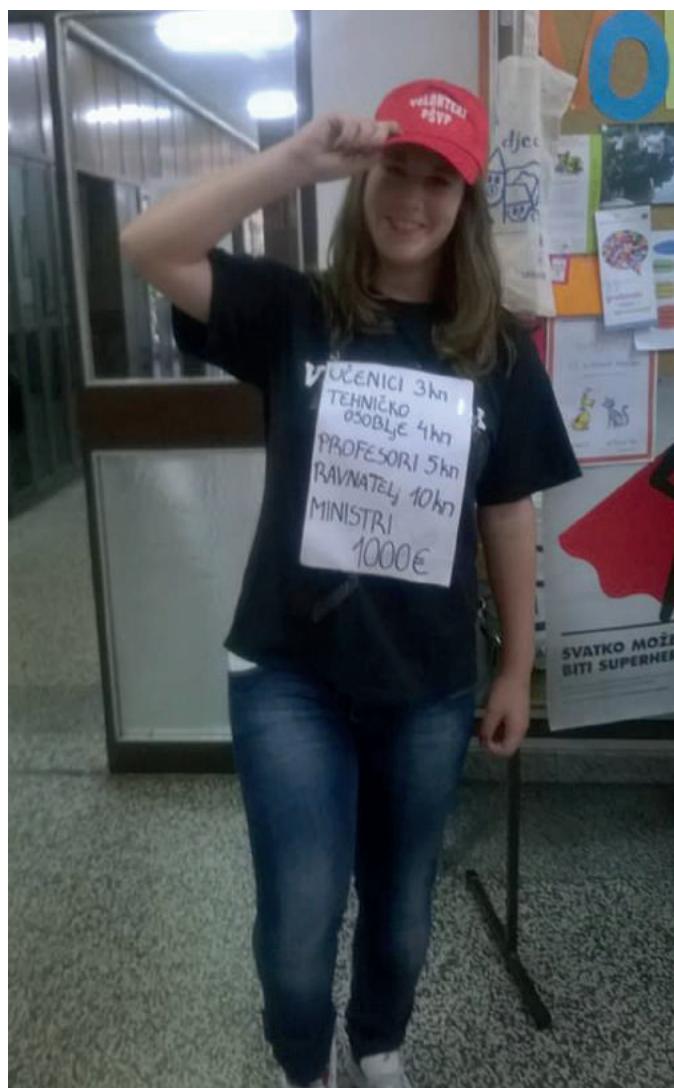
Tko može više, taj volontira

U našoj školi prisutna je visoka doza empatije prema ljudima kojima je potrebna pomoć. Učenici, okupljeni u volonterskom klubu, već tri godine aktivno sudjeluju u raznim humanitarnim akcijama u lokalnoj zajednici, a i šire. Klub broji preko četrdeset članova, a djeluje pod vodstvom profesorica Marinić, Godek i Turk

Piše: Iris Delić

Caritas Zagrebačke nadbiskupije najzaslužnija je udruga za osnivanje našega kluba. Pripejali su nam poslovnu ploču i pozvali nas na sudjelovanje u njihovoj akciji darivanja beskućnika u kojoj je svaki razred darivao životne potrepštine jednom beskućniku. Ubrzo nakon toga priključili smo se i drugim njihovim akcijama: surađivali smo s *Volunteerskim centrom Zagreb* i udrugom *Zlatno romsko srce* te darivali stotinjak djece s područja Peščenice. Za tu smo akciju dobili i priznanje Grada Zagreba za *NajAkciiju*.

Kada jednom osjetite unutarnje zadovoljstvo jer ste, uz malo odricanja, nekoga usrećili, čini vam se da vam je samo nebo granica. Odlučili smo uključiti se u sve akcije kojih je glas stigao

Kad je humanitarno, ništa nije skupo

do nas, ali i organizirati svoje. I ove smo školske godine, već treću godinu za redom, skupljali potrepštine za socijalno ugrožene obitelji. Sveukupno smo darovali deset obitelji čije su nam podatke proslijedile koordinatorice volonterica *Caritasa Zagrebačke nadbiskupije* Ivana Reić i Ana Juratovac. Obitelji su došle na našu božićnu priredbu i preuzele poklone u kojima je bilo odjeće, obuće, hrane, higijenskih potrepština, igračaka, pa čak i novih madraca, radnih stolova i stolica. Osim darovima, razveselili smo ih pjesmom, plesom i, vjerujemo, uljepšali im blagdane.

Radimo najbolje što možemo da bismo pomogli drugima

Sudjelovali smo i u akciji Župe Svetе obitelji za pomoć obiteljima slabijeg imovinskog statusa u župi kojoj pripada i naša škola. Ponovno smo posjetili štićenike doma hrvatskog Caritasa Kuća ljubavi te im darovali razne poklone Zauzvrat smo dobili nešto mnogo vrijednije od onoga što smo darovali: srce ispunjeno ljubavlju. U ovakvim situacijama shvatite što znače Isusove riječi *vratit će vam se strostruku*.

Naši volonteri i učenici ovim su akcijama pokazali da razumiju tešku financijsku situaciju svojih sugrađana i da su im spremni pomoći u svakom trenutku.

Osim pomaganju građanima slabijeg imovinskog statusa, uključili smo se i u akciju pomaganja sugrađanima s posebnim potrebama. Sudjelovali smo na *Desetom dobrotvornom sajmu Udruge Korablj u Župi bl. Augustina Kažotića*. Prodajom rabljenih stvari prikupili smo novčana sredstva koja smo proslijedili osobama s teškoćama kako bismo im, barem malo, olakšali svakodnevne teškoće s kojima se susreću.

Nekoliko smo puta posjetili *Dom za starije i nemoćne Peščenica*. Iako vam može zvučati dosadno, moramo vas razuvjeriti i reći vam da nam igrati društvene igre nikada nije bilo zanimljivije.

U srednjoj školi *Centar za odgoj i obrazovanje za učenike s posebnim potrebama* s učenicima smo izrađivali i prodavali razne prigodne ukrase. Njihovi profesori prihod od prodaje koriste da bi poboljšali standard svojih učenika u sklopu zadruge *DAR-MAR (Daroviti i marljivi)*.

U *Centru za slike i slabovidne Vinko Bek* upoznali smo njihove štićenike i proveli ugodno poslijepodne u druženju s njima. Suradnja s takvim centrima zapravo nas jako veseli jer, unatoč tome

što njihovi štićenici nemaju iste mogućnosti kao u potpunosti zdravi ljudi, oni i dalje pridonose zajednici svojim brojnim vrlinama i talentima. Od njih možemo mnogo naučiti jer su zahvalni na svakoj pruženoj prilici, i najmanje stvari čine ih sretnima.

Što se ne mora još je lakše

Prošlu godinu obilježile su poplave u Gunji koje su tamošnjem stanovništvu ostavile teške materijalne posljedice. Zbog toga smo se cijelo polugodište angažirali oko skupljanja svih namirnica koje su im mogle olakšati groznu situaciju u kojoj su se našli. Za njihovu *Osnovnu školu Antuna i Stjepana Radića* skupljali smo školski pribor koji smo im, uz pratnju profesorice Marinić, i osobno uručili. Za troškove cestarine pobrinuo se Crveni križ na čemu mu od srca zahvaljujemo.

Najintenzivnije surađujemo s udrugom *Plavi telefon*. Prvi projekt u kojem smo sudjelovali je *Mladi u prevenciji ovisnosti*. Drugi projekt, *Kritički mislim, dakle jesam*, sastojao se od niza radionica na kojima smo učili vještinsku kritičkog razmišljanja. Vrhunac je doživio u debati o legalizaciji marihuane u kojoj su naši učenici, predvođeni Evom Marković, uvjernjivo pobijedili učenike *Prve ekonomiske škole*.

Volontiramo svaku sekundu našega slobodnoga vremena i teško vam je zaobići nas. Vrlo često organiziramo *standove* na kojima prodajemo kolače i pića koje smo sami pripremamo. Na taj smo način jednom pomogli i udrugama za nezbrinute životinje *Dumovec, Prava šapa i Noina arka* u njihovoj akciji *Ruka za šapicu*.

Frendove ekipiraj i volontiraj

Volontiranje je neplaćeni rad, ne zato jer je nevrijedan, već zato jer je neprocjenjiv. No, ipak nas razveseli kada dobijemo neko priznanje. Jedno od njih je ono *Volunteerskog centra Zagreb*. Povodom *Međunarodnog dana volontera*, 5. prosinca 2014., sudjelovali smo u *Volonterijadi* na kojoj je naša škola dobila priznanje, a predsjednica našeg volounterskog kluba, Dora Cesarec, *Very Important Volunteers* nagradu.

Uključivanjem u volounterski klub razvijamo razne vrijednosti, kao što su mir, solidarnost, povjerenje, uvažavanje sebe i drugih, iskrenost i suradnja. Koliko god zvučalo kao klišej, vjerujemo da ovaj svijet činimo boljim mjestom.

Zasladite se, a usput pomožite

HUMANITARNI TURNIR U BELI

Pik? Kara? Herc? Možda tref?

U subotu 13. prosinca 2014. godine, u našoj je školi bilo jako živo i veselo. Okupili su se ljudi dobre volje spremni pomoći našim dragim bolesnim profesoricama. Odazvali su se humanitarnom turniru u beli

Piše: Dina Dijanović

39 kartaških parova, 39 špilova karata i 1248 karata

Čovjek je zaista velik i neprocjenjiv. Velik svojim srcem i djelovanjem. A u našoj školi i učenici i roditelji i svi djelatnici često dišu kao jedno biće, često osjećaju isto i često su na istome putu. To se dokazalo posebno u raznim humanitarnim akcijama.

Na dan svete Lucije, nagovjestiteljice božanske svjetlosti, počeli su u školu pristizati naši učenici, njihovi roditelji i svi prijatelji Prirodoslovne škole Vladimira Preloga samo s jednim ciljem: svojim sudjelovanjem na turniru u beli prikupiti što više sredstava i na taj način barem malo uljepšati nadolazeće blagdane našim profesoricama i njihovim obiteljima. Sve je izgledalo kao na pravim profesionalnim turnirima. Najprije prijave pa uplate pa izvlačenja parova... Napetost se lagano širila. Međutim, bilo je mnogo ljudi dobrih srca koji su došli i samo uplatili kotizaciju. Njih je vodila jedna misao – pomoći bližnjemu.

U ovo subotnje poslijepodne i večer, osim kartanja moglo se i dobro najesti i osvježiti (čitaj: popiti sok, naravno...). Za to su pak zaslužni mnogobrojni sponzori ove plemenite akcije. Zahvaljujemo Pan-peku i Zagrebačkoj pivovari koji su nas nahranili i osvježili. Auto Hrvatska donirala nam je špilove karata. A nagrade? Pa... zaista primamljive. Za prvu nagradu, vikend za dvije osobe u toplicama, pobrinula se Turistička agencija *Speranza*, za drugu restoran *Mostovi*, a za treću i četvrtu dva kozmetička salona: *Hypnotic* i *Tia*. Ali to nije sve. U akciju se uključio i restoran *Muzej* večerom za dvije osobe, Satiričko kazalište *Kerempuh* koje je doniralo četiri ulaznice za predstavu *Jazavac u Kerempuhu*.

Neka bela počne

Oko 16 sati odluka je pala - neka bela počne. I bi tako. Ozbiljna lica, duboka razmišljanja, brojanje Neki su dvoboji bili zaista interesantni. Posebno treba izdvjajti ekipe učenika koji su kartali protiv svojih profesora. Grašći znoja, namršteno čelo i silna želja učenika da barem u beli budu bolji... Bračni par protiv bračnoga

para... Roditelji i djeca zajedno protiv cijelog svijeta...

Igralo se u nekoliko krugova. Prvi krug igrao se na dvije dobivene, a drugi i treći na jednu dobivenu partiju. Nakon prvoga kruga, najbolji par igrao je s najlošijim parom, drugi po redu s predzadnjim i tako redom...

O tim komplikiranim načinima izvlačenja brinuli su profesori Benić i Živković.

Posebno treba izdvojiti naše učenike volontere koji su cijelo vrijeme bili s nama, posluživali hranom i pićem kartaše i prodavali donatorske proizvode. U tome su im nesebično pomagale naše mlade profesorice pod budnim okom profesorce Šercar.

Turnir je trajao do kasnih noćnih sati. Atmosfera je bila izvrsna. Svi su se dobro zabavljali. Uz vesela lica bilo je i jako zabrinutih pogleda. Nije lako gubiti. Ali, od svega je najvažniji cilj – nesebična topla pomoć našim dragim profesoricama.

Iva Betević i Luka Čosić u napetoj utrci

PREDSTAVLJANJE INICIJATIVE: ULIČNE SVJETILJKE

Svjetiljke koje osvjetljuju više od staze

Danas su beskućnici često stavljeni na margine našega društva kao ogledni primjeri nemara i neuspjeha, smatra ih se propalicama i vrlo često možemo čuti komentare kako su si sami krivi za situaciju u kojoj se nalaze Ali, na žalost, dovoljan je jedan nesretan događaj, čak tuđa krivnja, zbog koje se možete naći u istoj situaciji kao i oni

Piše: Karlo Belko

Mnogo ljudi ni ne sluti da su beskućnici nekoč bile osobe baš poput njih, zaposleni, s obitelji i krovom nad glavom. Ukoliko vam se, poslužit ćemo se banalnim primjerom, dogodi da jedan od računa niste uspjeli platiti u predviđenom roku, vaš dug se šalje na uvid Finansijskoj agenciji koja na taj dug zaračunava kamate i troškove svojih usluga koji vaš račun povećavaju do nezamislivih svota. Taj se slučaj zatim prosljeđuje sudu koji ga obrađuje i, dakako, naplaćuje procesuiranje. Kako većina ljudi koji se nađu u toj situaciji ne mogu otplatiti te nagomilane dugove, započinje se s ovrhom, a ovraha vrlo lako može rezultirati izbacivanjem na ulicu, ponekad pojedincu, a ponekad cijele obitelji.

Kako svaka priča ima svoju tamniju i svijetliju stranu, i u ovoj priči se nazire svjetlost, svjetlost Uličnih svjetiljki. Ulične svjetiljke su časopis koji beskućnicima daje mogućnost da ga prodaju na ulici i zarade ponešto novca, ali im također daje priliku da u njemu ispričaju svoju životnu priču. Časopis je osnovan u Rijeci, 2008. godine, a osnovao ga je Franjevački svjetovni red Mjesno bratstvo Trsat te je kao prvi takav hrvatski ulični časopis o beskućništvu i sličnim društvenim i socijalnim temama. Ideja o takvom časopisu se brzo proširila i na ostale gradove Hrvatske te se do kraja iste godine već mogao kupiti i u Zagrebu, Vinkovcima, Varaždinu i Osijeku. Da bi se časopis u nekom mjestu mogao izdavati potrebna su samo dva uvjeta. Prvi uvjet je da na prodaju časopisa pristanu beskućnici, a drugi uvjet je da se okupe volonteri i distributeri koji će prodavačima izdvajati nove primjerke. Na taj se način omogućuje prodaja časopisa, ali se istovremeno ostvaruje komunikacija s beskućnicima čime se pomaže njihovoj socijalizaciji u društvu.

Stanite, zapitajte se i pomozite

Cijena časopisa iznosi simboličnih osam kuna, od kojih pola ide prodavaču beskućniku, a pola se izdvaja za troškove izdavanja sljedećega broja. Na taj se način časopis samofinancira. Cilj časopisa, kako tvrdi glavni urednik Siniša Pucić, je dvostruk: pomaže beskućnicima da na lak način zarade nešto novca kako bi se lakše prehranili i odjenuli, ali također uzima za cilj osvjetljavanje obroza beskućnika kao cjeline. Časopis okušava pokazati širem društvu da ljudi bez doma nisu nikakva vrsta prijetnje opasne po društvo, već da su nepravedno ostavljeni na ulicama, izloženi pogledima prolaznika koji nerijetko osuđuju.

Časopis *Ulične svjetiljke* član je Međunarodnog udruženja uličnih novina (INSP) koje obuhvaća brojne zemlje širom svijeta. Kroz INSP želi se svijetu pokazati situaciju u Hrvatskoj po pitanju beskućništva i siromaštva kao istaknute teme našega društva. Hrvatski helsinski odbor je 10. prosinca 2013. Uličnim svjetiljkama dodijelio nagradu Joško Kulušić za doprinos u zaštiti i promicanju ljudskih prava na području medijskoga djelovanja.

U svakom broju časopisa nalaze se pravila kojih se svaki prodavač mora pridržavati, a ta pravila zabranjuju prošenje prilikom prodaje te ne dozvoljavaju prodavanje časopisa ako je prodavač u alkoholiziranom stanju. Na taj se način štiti dostojanstvo prodavača jednakom kako se štiti i sigurnost kupca.

Zato, kada sljedeći put vidite nekoga da u kutu стоји s novim brojem Uličnih svjetiljki, ne okljevajte! Pridite toj osobi bez straha i prijezira, izdvojite osam kuna koje vama znače možda jednu kavu, a toj osobi mogu osigurati trećinu toplog obroka za taj dan. Većina ljudi kraj beskućnika prolazi okrenute glave, bez pomisli na to da su oni možda gladni, žedni ili promrzli. Nemojte biti jedna od tih osoba. Stanite i zapitajte se: Ne bi li svima bilo bolje kada bismo ponekad učinili jednu lijepu i nesebičnu stvar za nekoga kome je potrebno?

Stanite, zapitajte se i pomozite.

Prvi prodavač časopisa u Zagrebu

ULOGA VLADAJUĆIH U RECESIJI

Gradani pomažu dok političari lažu

Godinama smo na TV-u gledali katastrofalne razarajuće poplave širom Europe i svijeta i slušali naše vrhunske analitičare kako tvrde da je u Lijepoj našoj takav scenarij nemoguć. I bio je nemoguć, sve dok nisu pale rekordne količine kiša koje su poplavile Gunju i Rajevo Selo

Piše: Martina Hleb

Naši učenici u posjetu Gunji

Moglo bi se reći da Majka priroda ima crni smisao za humor pa je tako baš nama, Hrvatima, koje je već opustošilo sve što nas opustošiti može, od požara na Jadranu preko korupcije pa sve do krize kojoj se ne vidi kraj, još poslala i poplave koje su napravile milijunsku štetu. Ali Majka priroda nije jedina s neobičnim smisalom za humor. Tu osobinu dijeli s nekolicinom naših političara, a u toj gomili se poneki od njih svojim izjavama znaju posebno istaknuti. Dakako, političari ne mogu točno znati kako je stradalnicima poplave pa stoga i ne mogu zvučati uvjerljivo i empatično pred kamerama, ali zato gospodin Zoran Milanović može, jer je njemu, naime, jednom u stanu pukla cijev, a parket mu se od toga još nije osušio. Sa svojom skromnom plaćom sigurno još štedi za sanaciju štete. Ako taj scenarij nije usporediv s poplavljениm selom gdje voda seže do krovova oko kojih pluta utopljena stoka i kućni ljubimci prognanih ljudi, onda stvarno ne znamo što jest. Zanimljivo je čuti takve mudre i brižne misli od predstavnika skupine ljudi koja rukovodi ovom državom, pogotovo kada znamo da su određeni članovi te skupine ljudi poprilično odgovorni za poplave na koje tako vješto daju svoje osobne osvrte. Iako možda nemate diplomu iz arhitekture, vjerojatno se svi možemo složiti oko jednoga - ako nasip nije održavan i provjeravan punih 40 godina, odnosno od izgradnje, teško je od njega očekivati da će zadržati svu to vodu, nije li? Ali kod nas je običaj da se ništa ne radi dok ne dođe kap koja prelje čašu ili val koji probije nasip, kao što se dogodilo u konkretnom slučaju. Svatko može pogriješiti, iako su pogreške ozbiljne koliko i njihove posljedice.

Riječi koje se ne pretvaraju u djela

Ali zato je naša fantastična država odlučila sve to ispraviti - jednim detaljnim, odmjerenim i promišljenim izjavama punima podrške. Tako je premijer Milanović, oštros, rekao da bi on, da mu je umjesto

puknuća cijevi slučajno poplavljena kuća, tužio državu. Svim neupućenim slušateljima nastojao je i objasniti funkciju nasipa: oni su tu da brane, a ne da pucaju. Ali treba razumjeti čovjeka, sigurno je bio nervozan jer još živi na vlažnom parketu. Nema tog komentara koji bi opisao ovakvu izjavu, jer je zaista nemoguće izjednačiti situaciju kada građanin želi tužiti državu sa znanjem da neće postići željeno, i kada to čini premijer koji je, dajući sa svoga položaja izjave bez ikakve performativnosti, nedodirljiv. Obećana je novčana pomoć i obnova uništenih objekata. I pomoći je uistinu došla, ali je došla od vas i od nas, od naše škole i od još brojnih građana koji su donirali novac, hranu, vodu, odjeću, a neki čak i bicikle pa i automobile. Ljudi su bili ganuti i pokazali smo da i u najtežim vremenima možemo biti složni i ujedinjeni. Ali ganutost privremenom pomoći ne može trajati zauvijek. Ti ljudi žive u tri kvadratna metra, bez struje i vode, jer ona obećana pomoć od države nikako ne stiže. Ministrica graditeljstva Anka Mrak-Taritaš rekla je da nije istina da se ništa ne radi i da nigdje nije zapelo. Problem je bio u papirologiji i brojnim administrativnim preprekama na kojima se radilo. Dakle, nije istina da se ne radi, nego se rade stvari koje se u praksi još ne vide. Ne budite toliko nestraljivi i nezahvalni, vjerojatno bi rekla, da je smjela.

I tako, brzinom prosječnog puža, ova se priča sigurno bliži nekakvom kraju. Nakon četiri mjeseca, otkad je Vlada dala svoja obećanja, obnovljeno je otpriklje pola kuća i nekoliko škola, vrtića i sličnih objekata. Nekolicina se uspjela vratili u svoje domove i proslaviti Božić, ali neki se i dalje smrzavaju u ona tri metra kvadratna. Postavlja se i pitanje hoće li nasip opet popustiti dođe li do sličnih padalina kakve su nas pogodile u rujnu? Nadamo se samo da će, ako se to dogodi, Majka priroda biti toliko dobrostiva pa cijeli događaj tempirati nekad uoči parlamentarnih izbora. Vjerujem da je to uvijek doba godine kada se događaju čuda - pa će vjerojatno i saniranje šteta od poplava trajati kraće.

I NA KRAJU: SOCIJALA OČIMA LITERATA

Egzistencijalna shizofrenija

Čovjek je društveno i misaono biće. On je privilegiran da svojim umnim sposobnostima prilagođava prirodu i okolinu sebi. Ali to može uspjeti jedino životom u zajednici. On tako evoluira. Od homo sapiensa do savršenoga bića, izjednačenog s bogom. Njegove su mogućnosti neograničene, on ruši sve prepreke, ne bira sredstva ni ciljeve.

Samo da bi još više evoluirao. I još više... Možda više od boga. Tako su nas učili

Piše: Ivan Judaš

Egzistencijalna shizofrenija

Ali... je li sve baš tako?

Današnji je čovjek sve više zasljepljen svojim potrebama i težnjama da posjeduje – sve i svakoga. Počinje igrati ulogu vrhonaravnika željnoga moći i slave. I ne bira sredstva. Ne mari za vapaje umornih figura oko sebe, zatvara oči pred socijalnom bludnošću i razvratnošću. Da, čovjek više ne vidi čovjeka. A oko njega tumaraju istrošena stopala, bolesni osmjesi istiskuju iz gladne utrobe ono malo humanosti što je ostalo. Homo stultus. Invalid u duši. To je današnji čovjek. Jesi, nisi, jesи, nisi... Fancy odjeća. Fancy frizura. Manikura. Pedikura. I ostala ura... Oko nas nova zemlja. Nova samozvana domovina. Boli Me Briga, nazvaše je. Jedna se misao rodila davno. Danas je ona pokopana na groblju kostiju, bez oznaka, vjerskih i ljudskih. Čovjek je osuđen da bude slobodan, napisao je davno veliki Sartre. O da, slobodni smo... U neimaštini, u ograničenju uma, u ništičnosti života... Slobodni da budemo gladni, željni ljubavi i topline. I fancy odjeće. I manikure. I pedikure. I iPhonea. I iPoda. I mesa. I kruha. I samih sebe. Napućeni smo

jeftinim kineskim stvarčicama, jeftinim riječima, čarapama s placama, pučkim kuhinjama i kontejnerima... Na čelu neki novi čovjek koji mi je unišio mladost. I budućnost. Dom je tamo gdje je srce, kažu... A naša su se srca stisnula. Osušila. To znači da nemamo doma. Da nemamo domovine... Lobotomija. *Boli Me Briga*, nazvali su moju domovinu.

Moja baka svaki dan stavlja vazu na stol. U njoj nema cvijeća. Prazna je.

- Zašto stavljaš praznu vazu na stol?

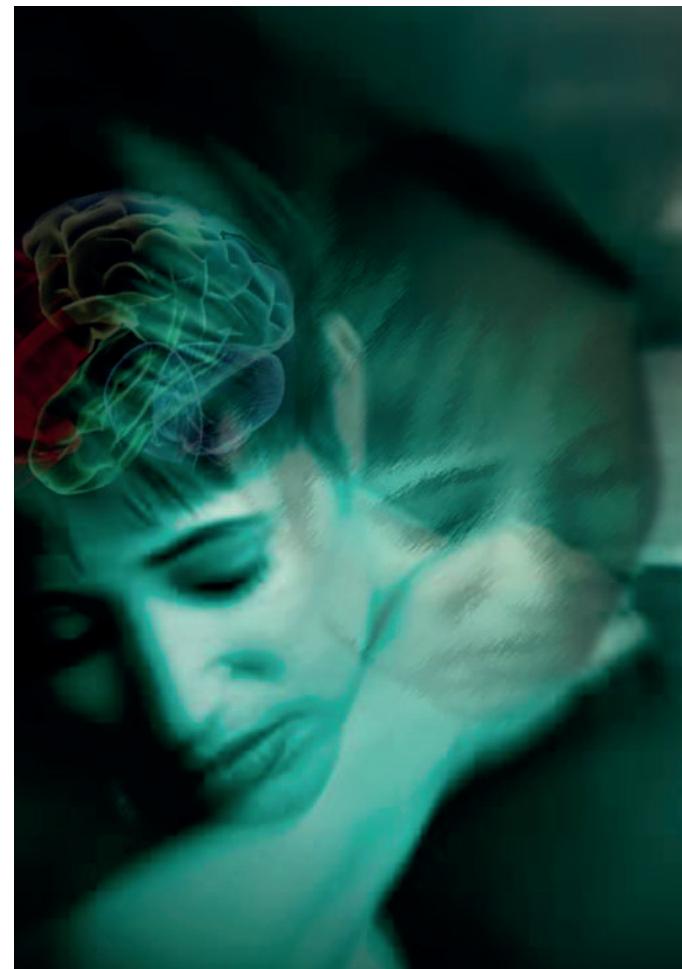
- Prkosim - kaže ona.

- Čemu?

- Vremenu. Lošem vremenu. Ljudima. Lošim ljudima. I sjećam se cvijeća, šarenog, lijepog, mirisnog... To mi nitko ne može ukrasti.

I ja tako sa svojom bakom gledam praznu vazu, a vidim cvijeće. I ljudi oko mene koji su sretni... Napokon sretni. Nema tableta, ali ima tabletomanija. Piju jednu plavu i jednu crvenu ujutro, a dvije zelene navečer. Buncaju sretno i slobodno. Shizofrenija. Slobodni su. Živio Sartre. Živjela sloboda. Živjela sreća. Živio novi čovjek koji je unišio čovjeka. I moju baku. I mene. I moju domovinu srca.

Boli Me Briga, nazvali je.

Egzistencijalna lobotomija

Malim koracima do velikih ušteda

Euronet 50/50 max želi potaknuti uštedu energije u javnim zgradama kroz provedbu metodologije 50/50 u 500 škola i gotovo 50 ostalih javnih zgrada u 13 država Europske unije. Cilj projekta je širenje koncepta 50/50 na europskoj i nacionalnoj razini i poticanje vlasti na provedbu metodologije 50/50 u svojim zgradama. Započeo je u travnju 2013. i trajat će tri godine. Projekt ima podršku Europske komisije kroz program Inteligentna energija za Europu (IEE). Ove školske godine u projekt se uključila i naša škola

Piše: Ruža Kelava

Projektom Euronet 50/50 max želi se postići ušteda energije od minimalno 8 posto. Sudjelovanjem u ovom projektu škole i lokalna uprava moći će aktivno doprinijeti provedbi europskih zakona o energetskoj učinkovitosti, kao i potaknuti važne promjene u ponašanju potrošača. Financijska korist koja je rezultat provedbe mjera za uštedu energije dijeli se ravnomjerno između korisnika zgrada te tijela lokalne uprave ili regionalne samouprave koja podmiruje troškove energeneta. Učenici će putem ovog projekta dobiti priliku poduzeti konkretne radnje da bi se povećala energetska učinkovitost škole. Osim samih učenika, važnu ulogu u provođenju mjera projekta imaju i profesori te drugo školsko osoblje koje će također sudjelovati u projektu.

U devet koraka do uštede

U projektu sudjeluje pet osnovnih - OŠ Malešnica, OŠ dr. Ante Starčević, OŠ Ivana Filipovića, OŠ Dr. Ivan Merz i OŠ Vrbani, pet srednjih škola – Gimnazija Lucijana Vranjanina, Gimnazija Tituša Brezovačkog, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga, Prva ekonomski škola i Ugostiteljsko-turističko učilište te dvije neškolske ustanove – Hrvatski Prirodoslovni muzej i Narodno sveučilište Dubrava.

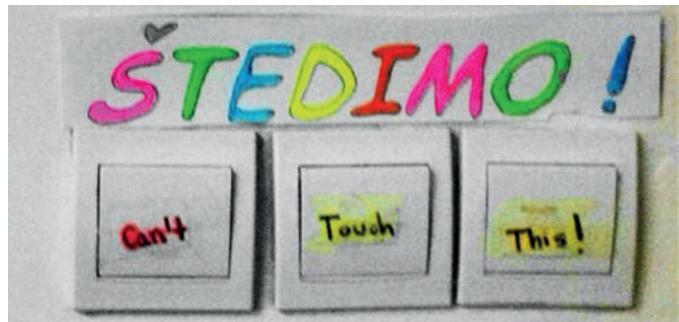
Marljivo smo se prihvatali mjerjenja u svim prostorima

Metodologija 50/50 podrazumijeva devet koraka s ciljem postizanja energetskih i financijskih ušteda. Ovom metodologijom korisnici zgrada aktivno se uključuju u proces energetskog upravljanja te ih se podučava odgovornom ponašanju prema okolišu kroz praktične aktivnosti.

Da bi projekt za počeo, potrebno je osnovati radne skupine, odnosno energetske timove. Da bismo se bolje upoznali s energetskom potrošnjom naše škole, domara Janez nas je pozvao na energetski obilazak škole. U školskoj kotlovnici saznali smo

kako energija ulazi u i izlazi iz škole i na što obratiti pozornost kada krenemo s energetskim ispitivanjem. Pokazao nam je kolike su brojke energetskog računa naše škole.

Ubrzo smo počeli s prikupljanjem podataka. Svakodnevno mjerimo temperaturu i radimo procjenu korištenja energije mjerjenjem električne, toplinske i svjetlosne energije. Nakon što prikupimo sve podatke moramo razviti plan i moguća rješenja za uštedu energije. Gasimo svjetla, učionice prozračujemo jednokratno oko pet minuta, a ne često i pomalo. Cilj nam je u svim učionicama postaviti upozorenja o uštedi energije i educirati ostale učenike.

Ne diraj ovo!

Namjera je projekta uključiti škole u aktivnosti povezane sa štednjom energije radi osiguravanja ekonomskog poticaja za školu i upravitelje školskih zgrada. Izraženo brojkama, 50 posto financijskih ušteda ostvarenih zahvaljujući mjerama energetske učinkovitosti koje provode učenici i učitelji namjenski ostaje na raspolaganju školi u obliku donacije školske opreme. Preostalih 50 posto predstavlja uštedu tijela lokalne ili regionalne samouprave. Koncept 50/50 prvi put je iskušan u sklopu projekta IEE Euronet 50/50 koji je proveden u periodu od 2009. do 2012. godine te je postigao impresivne rezultate. Na aktivnostima zaštite klime surađivalo je 6900 učenika, učitelja, domara i 43 gradske uprave. Energetske i financijske uštede ostvarilo je 40 škola. U atmosferu je emitirano 399 tona CO₂ manje, a svaka je škola uštedjela 2 100 eura.

Euronet 50/50 max u PŠVP

Ove je godine i naša škola pristupila projektu. Učenici 2.e i 3.e razreda, pod vodstvom profesorica Gorice Grozdanić i Mare Husain, nakon održanog sastanka dogovorili su energetske timove za projekt. Učenici su podijeljeni u šest skupina. Prva je Show masters, a cilj im je prezentirati učenicima naše škole plan projekta. Skupina Terenci zadužena je za mjerjenje utroška energije na uređajima. Paparazzi fotografiraju i bilježe svaki korak vezan uz projekt. Analitičari preračunavaju podatke dobivene mjerjenjem i donose zaključke. Za izradu promotivnih materijala i prezentacija zadužena je Kreativna mašinerija. Da bi što veći broj ljudi upoznali s projektom, N-eko-ovinari objavljaju informacije putem raznih društvenih mreža. Postavljanje upozorenja Can't touch this! na prekidače za svjetlo samo je početak realizacije naših brojnih ideja. Vjerujemo da ćemo se već u idućem broju Labosa moći pohvaliti konkretnim rezultatima.

PROJEKT NAŠ ZAGREB PREDSTAVLJEN U SABORU

Više učenja, kažu profesori, više izlazaka, kaže profesor Šašić

Sjećate li se projekta *Naš Zagreb* koji se tijekom školske godine 2012./2013. provodio u našoj školi pod vodstvom profesora Šašića? Teško ga je zaboraviti. Inače nam profesori u školi govore da previše izlazimo i zbog toga ne učimo, a ovaj projekt nas je, baš naprotiv, poticao da izlazimo više. I izlazili smo – ali smo pritom i učili. Bio je to svojevrstan građanski odgoj

Piše: Ivor Kruljac

Prezentacija u Saboru

Za one koji još nisu bili Prelogovci, kratak podsjetnik. Cilj projekta bio je bio istražiti ponudu Grada Zagreba za mlade, a potom ih o njoj informirati. Na internetskoj stranici naše škole nalazio se link za prijavu u projekt. *Neće svići svugdje, nego neki negdje*, upozorio nas je prof. Šašić prilikom predstavljanja projekta na početku svojega sata. Stoga je svatko od nas odabrao tri lokacije od 140 ponuđenih. U ponudi su bila kazališta, kuglane, muzeji, kina, galerije, utakmice na stadionima i u dvoranama, ali i noćni klubovi za one iz viših razreda. Odlazak u sve ustanove platila nam je škola. Mi smo morali samo *pofotkati* se usred provoda noseći karakteristične crvene

Uvjerit čemo vas da može drukčije

školske majice i ispuniti upitnik u kojemu smo ocjenjivali ponudu mesta na kojem smo bili i susretljivost ljudi koji tamо rade. Veliku pomoć u realizaciji projekta pružila nam je *Turistička zajednica Grada Zagreba*. Konačno predstavljanje rezultata projekta održalo se u *Muzeju suvremene umjetnosti* u svibnju 2013. godine. Predstavljeni su svi problemi s kojima se mladi mogu susresti odabirom lokacije za izlazak. Glavni od njih bio je da čak 94 posto izlazak završava pijanstvom, a nepoznanica nije ni ulično nasilje. Upravo su spomenuti problemi bili motiv za pokretanje projekta. Profesor nam je želio omogućiti da doznamo kako i gdje možemo imati siguran, zabavan i poučan izlazak bez suočavanja sa spomenutim problemima. I, još važnije, kako se aktivirati da ne bismo vegetirali kod kuće ispred računala ili televizije bez ikakvog stvarnog kontakta s vanjskim svijetom.

Prijatelju, sjećaš li se ono kad smo išli van i onda...

Profesoru je Šašiću oko koordinacije projekta pomagalo 1080 učenika te profesor Tomislav Golubić i profesorica Goranka Lazić. Obilazeći sve te lokacije, ali i radeći ankete s drugim ljudima o tome kako oni provode svoje slobodno vrijeme, došli smo do zaključka da Zagreb uistinu ima veliku i kvalitetnu ponudu mesta za izlaska. Raspon cijena je također širok pa one ne predstavljaju prepreku dobrom provodu. Ono možda najvažnije što smo uvidjeli bila je činjenica da izlasci ne moraju biti odlasci u kafiće, noćne klubove, na utakmice, u kuglane i kina. Izlasci su sve to, ali i posjeti galerijama, kazalištima i muzejima koji u društvu prijatelja mogu i

zabavan i poučan izlazak. Projekt je službeno završio, a zamijenili su ga neki novi projekti. Taman kada se činilo da ćemo na *Naš Zagreb* zaboraviti, klupko ove lijepе priče ponovno se počelo kotrljati.

Epilog u Saboru

Zahvaljujući proglašenju projekta najboljim u Zagrebu pozvani smo predstaviti ga u Hrvatskom saboru. Za izvrsnu prezentaciju pobrinuli su se Iva Betević Dadić, Amani Abdel Rahim, Luka Čosić i Katarina Babić, učenici 4. d razreda. Tjednima su s profesoricom Gorankom Lazić uvježbavali tekst, slagali prezentaciju, osmišljavali plakate... Napokon je stigao dan probe, 1. prosinca 2014. U pratinji profesora Šašića i ravnatelja Zlatka Stića, uz nadzor i savjete profesorice Ružice Šimunović i gospođe Jasenke Šarbije iz službe za građane, prvi su put imali priliku stajati na mjestu koje inače mogu gledati jedino na televiziji.

Zajedno s još devet škola iz Hrvatske 8. prosinca 2014. održali su prezentacije našega projekta na smotri *Gradanski odgoj na djelu u Hrvatskom Saboru*. Smotra se održala u maloj dvorani gdje su se nekoć održavali sastanci predstavnika županija.

Program je najavila, vodila i završila profesorica književnosti Ružica Šimunović. Za tehnički dio zadužen je bio Antonio Perković, a događaj su medijski popratili Nova TV i HRT. Nakon programa, sudionici su pozvani na zajedničko fotografiranje na glavnim stubama u Saboru, a potom na ručak u jednoj od dvorana za primanje u Saboru. Ručak je bio organiziran kao švedski stol. Nismo raspravljeni o cilju smotre, jer se činilo da nije ni ostvaren. Cilj smotre bio je da mladi predstave problem koji vide u svojoj državi i da budu svjesni rješenja tog problema. No, vrijedi li prezentirati problem ako prezentaciju nema tko saslušati? Poluprazno gledalište ostavilo je dojam da političare, zapravo, nije briga. Bitno je da su oni dobili poklone koje su im pripremili ravnatelji škola. Bili smo ponosni na našeg ravnatelja što ono malo novca kojim školstvo raspolaže nije utrošio da bi impresionirao ljudi koji za nas ne mare. Pogledi koje smo izmijenili s njim dok su učenici ostalih škola predavalci zlato ostat će nam u lještem sjećanju nego cijela smotra.

Eto, pohvalili su nas...

Profesorov osvrt

Projekt *Naš Zagreb* bio je vrlo zahtijevan.. Od osmišljavanja do provedbe pratila su nas razna iznenadenja. Pretpostavili smo da organizirati tako velik broj učenika i obuhvatiti tolike institucije neće biti jednostavno, no nismo očekivali da će još veći problem biti motivirati učenike da idu van i zabave se. Nije jednostavno bilo ni dobiti informaciju kako su se proveli. Unatoč svemu, draga nam je što je čitav posao prepoznat kao vrijedan, kako u Turističkoj zajednici Grada Zagreba, tako i na smotri projekata. Čast nam je bila predstaviti ga u Hrvatskom Saboru. Na kraju zahvaljujemo učenicima koji su sudjelovali; Ivi, Katarini, Amani i Luki koji su projekt predstavljali, te profesorici Lazić, profesoru Golubiću i ravnatelju koji su omogućili njegovu realizaciju.

Miroslav Šašić, prof.

PREDSTAVLJANJE PROJEKTA: COOLtura U PŠVP-u

Budite COOLturni!

Biti kulturni nije teško, a ni dosadno kako bi se moglo činiti na prvi pogled – jer kultura može biti itekako COOL. Dokazali smo to kada smo zajedničkim snagama pokrenuli projekt COOLtura u PŠVP-u. Cilj je projekta razne kulturološke aspekte društva približiti učenicima na zanimljiv način

Piše: Daniel Tomašegović

Projekt je krajem školske godine 2013./2014. osmisnila i, uz pomoć profesorice Henrike Barbarić, realizirala profesorica Ana Kadović. *Želimo motivirati učenike za aktivno sudjelovanje u kulturnim sadržajima raznih institucija, udruga i ostalih društava u Zagrebu*, profesorica Kadović u jednoj je rečenici sročila ideju koja se krije iza naziva projekta. U razgovoru s visokoobrazovanim stručnjacima, kulturnim djelatnicima i uspješnim individuama iz svakodnevnice, učenici se pobliže upoznaju sa znanjem koje im nije dostupno u redovnoj nastavi. Za one koji ne mogu doći, ili im je bolji ugodaj vlastitoga doma, omogućeno je gledanje svih radionica putem *live-streaminga*. Na Facebook stranici naše škole objavljujemo *link* na *streaming* s kojeg možete pratiti cijelo predavanje te aktivno postavljati pitanja. Sve se radionice snimaju pa ih i naknadno možete pogledati internetskoj stranici <http://mod.carnet.hr/index.php?q=search&x=0&y=0&query=cooltura> zahvaljujući našim profesorima, Ivanu Beniću i Vedranu Pamukoviću, koji su se pobrinuli da nam tehnika funkcioniра nepogrešivo.

U pravilu se svaki mjesec održi jedna radionica s jednim gostom. Dosad su to bili stručnjak iz područja psihologije (Kristina Perišić u listopadu), poznati hrvatski književnik (Roman Simić Bodrožić u studenom), aktualna političarka (Mirela Holy u prosincu) i alternativni glazbenik (Valent Samardžija u prosincu). Najbolja stvar u cijelom projektu jest što, od odabira gosta, dogovaranja radionice, pripreme pitanja, moderiranja, izrade plakata, poziva učenika do same realizacije, sve odrađuju učenici/moderatori gotovo potpuno samostalno! *Na taj se način učenike poučava da se samostalno educiraju na kulturnom, povjesnom, književnom i znanstvenom području. Nastojimo im razigrati znatiželju da sami krenu u potragu za novim znanjem*, zaključila je razgovor s nama profesorica Kadović.

Najbolji pokazatelj učinkovitosti pokretanja ovoga projekta jest činjenica da ni na jednoj radionici dosad nije bilo manje od 100 učenika. Ali, kultura koju potakne COOLtura ne ostaje samo unutar zidova škole: učenici vrlo često, nakon upoznavanja gosta, njegovo djelovanje nastave pratiti i na drugim lokacijama u gradu. Primjer su za to naši učenici koji, otkad su se oduševili Romanom Simićem Bodrožićem, redovito prate njegove tribine u Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića.

Veselimo se novom polugodištu s novim gostima. Šuška se da nam dolazi jedna poznata znanstvenica, još poznatiji voditelj i organizator kvizova (a jedan će pripremiti i za nas!) pa čak i prvi hrvatski masterchef! Zato, ako dosad još niste, pohitajte po svoju COOLturnu karticu i – budite COOLturni!

Prvi sastanak moderatora

PROJEKT: BRAZIL NA 16. MERIDIJANU

Prelog je pobrazilio

Od 12. lipnja do 13. srpnja 2014. Hrvatska je bila obojena crveno-bijelim kockicama. U tom se periodu u Brazilu održavalo Svjetsko nogometno prvenstvo. Ždrijeb je odlučio da prvu utakmicu protiv domaćina igraju baš naši Vatreni. Povodom te utakmice odlučili smo proučiti Brazil sa svih aspekata. U tome su nam pomogli brojni gosti i kreativne radionice na kojima smo naučili mnoge zanimljivosti o ovoj prekrasnoj državi. Na samom otvorenju imali smo čast ugostiti i brazilsku veleposlanicu, gospodu Diciane Cardoso Silvia

Piše: Eugenija Prša

Brazil se pojavio 21. svibnja 2014. na 16. meridijanu, meridijanu na kojem ima čast ležati naša škola. Ali mjesecima prije profesor Golubić, idejni začetnik projekta, kovoao je s učenicima planove, sastančio, obilazio gradske tržnice i anketirao slučajne prolaznike o brazilskoj kulturi, skupljao članke o Brazilu iz novina i časopisa; nitko od nas nije normalno ni spavao.

Počela su raznovrsna uređenja i u školi. Užurbana atmosfera osjetila se na svakom koraku. Hodnici škole ni u jednom trenutku nisu bili prazni: uvijek je netko nešto nosio, lijepio, rezao, pjevao. Knjižnica je bila puna ljudi, smijeha i plakata koje su učenici izrađivali od ranoga jutra do kasnih večernjih sati.

Na slikama Brazil okusite, u glazbi ga vidite, na filmu ga omirišite

Cijela je škola bila podijeljena u nekoliko važnih područja koja smo željeli predstaviti.

Knjižnica je postala mjesto brazilске kulture. Profesorica Barbarić s učenicima je prikazala povijest brazilske književnosti, likovne umjetnosti i brazilskoga filma. Tjedan dana učenici su svaku večer mogli gledati izbor najboljih brazilskih filmova. *Jedna važna informacija: jedan X-MAN je Brazilac*, rekao nam je profesor Horvatin. Karlo Belko, Renata Jeny i Anamarija Kolar nacrtali su portrete brazilskih pisaca, a knjižničarka, profesorica Beus, s članovima čitateljskoga kluba priredila je izložbu brazilske književnosti, a u njoj su najvažnije mjesto zauzela djela Paula Coelha.

Kantina je bila mjesto na kojem se moglo saznati sve o povijesti brazilskog i hrvatskog nogometa. Tu su svi ljubitelji nogometa zaista

Profesor Horvatin izgubljen u prelogovskoj Amazoni

mogli uživati, a na posebno osmišljenim naljepnicama najodaniji navijači pratili su rezultate svih utakmica koje su se igrale na svjetskom prvenstvu.

Brazilska arhitektura bila je predstavljena posebnom likovnom tehnikom na školskim zidovima.

Djelić Amazone, zahvaljujući profesorici Grozdanić, mogao se osjetiti duž cijelog hodnika koji spaja naše dvije školske zgrade. Tamo je bila predstavljena najvažnija flora i fauna te divne, izumiruće prašume. Tara, naša domaća tarantula, napokon je dobila društvo: bijelokoljenu tarantulu, kućnu ljubimicu jednog našeg učenika.

Brazilska žuto-zelena dobrodošlica

Društvo su im pravili strašni leopard gekon i rainbow zmija, naših ruku djelo. U središtu Amazone mogli ste na trenutak postati papiga - brazilski selfiji preplavili su Facebook profile. Skrivena kamera često je uhvatila nenadmašne grimase znatiželjnika koji su degustirali prava zrnca gorke brazilske kave iz jutene vreće.

Naše su kozmetičarke, u ovim brazilskim, prelogovskim danima, iscrtavale najpoznatije brazilske simbole na licima najhrabrijih obožavatelja ove latinske zemlje. Pomagale su im njihove voditeljice, profesorice Ana Koletić i Erna Ćuskić.

Kao da sam sletjela u Brazil...

...bile su prve riječi koje je izgovorila brazilska veleposlanica došavši na svečano otvorenja Brazilskoga tjedna u našoj školi.

Prelog je te večeri, 21. svibnja 2014., zaista *pobrazilio*. Cijela je škola bila u brazilskim bojama: žuti i zeleni kišobrani, žuti i zeleni baloni, žuto i zeleno... Žutozeleno.

Službeno otvorenje započelo je izvedbom brazilske i hrvatske himne koje je na sakofonu odsvirao Matija Livajić. U ime projektnog tima goste je pozdravio profesor Tomislav Golubić, a zatim je toplim i srdačnim riječima sve pozdravila veleposlanica Brazila u republici Hrvatskoj, gospođa Diciane Cardoso Silvia.

A tada je počeo show. Igor Šehić, voditelj škole *Capoeira Camarada*, s članovima svoga tima, na početku je izveo capoeiru, nezaboravni afro-brazilski ples s elementima borilačkih vještina. Ubrzo su mu se svi pridružili i uživali u neobičnim zvucima nama nepoznatih instrumenata. Bio je to potpuno nov doživljaj Brazila.

Na samom kraju te svečane večeri uživali smo u raznovrsnim kolačima s brazilskim motivima koje su pripremile naše vrijedne volonterke i njihova voditeljica, profesorica Irena Marinić. Dašak ove velike zemlje okusili smo i u brazilskim kuglicama, a posebno uz (nažalost) bezalkoholne koktele.

Brazil u Prelogu nastavio živjeti i nakon svečanog otvorenja

Zbog velikog interesa za capoeiru naši su gosti iz *Camarade* i sljedeća tri dana održavali tečaj tog brazilskog plesa. Priključila im se i profesorica Ana Kadović koja je s učenicima izradila plakate o povijesti sambe i capoeire.

Igor Šehić nam je otkrio najviše o brazilskom načinu života. Provevši tri godine među Brazilcima mnogo je o njima naučio: *Oni više od svih naroda uživaju u pjesmi, plesu i dobroj hrani. Nažalost, ponekad nemaju mjeru pa odlaze iz krajnosti u krajnost: jedan dan iskazuju neopisivu ljubav i gostoprимstvo, a već sljedećeg dana ta ljubav i to gostoprимstvo poprimaju drugačiji predznak.*

Projekt *Brazil na 16. meridijanu* bio je naše malo čudo koje je urodilo mnogim dragim poznanstvima. A portugalski i hrvatski jezik? Nama Hrvatima portugalski zvuči tužno, kao stalno žaljenje; a Brazilcima hrvatski jako napadački pa misle da se Hrvati stalno svađaju.

Papiga bar na jedan trenutak

Požutjeli od posla

Brazilski kolačići

Uzbudljivo otvorenje

Na dogовору с veleposlanicom

Pozelenjeli od volontiranja

ROMAN SIMIĆ BODROŽIĆ: STUDENAČKO ZAGRIJAVANJE

Nije lako biti četkica za zube

Potaknuti zaista očaravajućim i karizmatičnim gostovanjem Romana Simića Bodrožića u našoj školi, nekolicina Prelogovaca odlučila je pratiti njegova moderiranja po cijelome gradu. Prilika za to pružila nam se već 19. studenog 2014. kada je na Facebooku osvanuo Romanov poziv na Studenačko zagrijavanje

Piše: Eva Marković

Roman sa svojim sugovornicima

Iako umorni od škole, uputili smo se prema gradu, došli na vrijeme, a Knjižnica i čitaonica Bogdana Ogrizovića već je bila ispunjena do zadnjega mesta – osim stola u prvome redu. Kada nas je uočio, Roman nas je veselo pozdravio i smjestio upravo za taj stol. Ne možemo vam ni opisati kako nam je neugodno bilo, ali nam je čak i pomalo laskalo što nas se sjetio, prepoznao nas i komunicirao s nama kao da se znamo cijeli život.

Gosti ove književne večeri bili su Mihaela Gašpar, književnica koja se u literarnoj javnosti javila 2010. godine romanom *Bez iznenadnih radosti, molim*; Mirko Božić, mladi, nagrađivani pjesnik; i Hrvoje Jurić, također s pjesničke hemisfere, istovremeno i filozof i anarchist. Pridružit im se trebala i Iva Ušćumlić Gretić, ali je, nažalost, bila spriječena.

Cijeli susret moderirao je naš Roman, a svaki se autor predstavio s nekim svojim djelom. Mihaela Gašpar prezentirala je knjigu *Mitohondrijska Eva*. Objasnila je njen naziv: *Ona je naša pramajka i trag njezina postojanja nosimo u svojoj DNA molekuli*. Iako nam je na prvu djelovala odbjedno, jer je njezin fizički izgled odavao nesrećnu osobu, kada je počela govoriti o svojim djelima, potvrdila se stara izreka da prvi dojam često vara. Čitajući ulomke iz svog već spomenutog romana, uvjerila nas je da je iznimno zanimljiva. U svoja djela često punktira znanstvene činjenice, ali pritom ne komplikira diskurz svoga izričaja. Osobito nas se dojmilo što je u ulomku koji nam je pročitalaiza svake rečenice ponavljala rečenicu *I to je to*.

A sada malo poezije...

Hrvoje Jurić, onaj s pjesničke hemisfere, djelovao je pomalo zamorno na nas. Njegove su pjesme bile suviše filozofske i nismo

uspjeli do kraja shvatiti njegovu percepciju religije: u jednom ju je trenutku uzvisivao, a u drugom negativno kritizirao. Kada smo već mislili da će druženje proteći u potvrđivanju našega stava da je poezija dosadna, hermetična i teško shvatljiva, riječ je preuzeo Mirko Božić.

On nam je predstavio svoje pjesme, a osobito nas je nasmijao *Baladom za četkicu za zube*. Već je sam njen naziv duhovit, a iz kitice u kiticu ta se duhovitost razvija. Nema smisla prepričavati vam je, ali pokušat ćemo vas zainteresirati s nekoliko stihova.

Nije lako biti četkica za zube
Brineš se o tuđoj higijeni
Umjesto o svojoj vlastitoj
I u biti nisi ništa drugačiji
Od obične čistačice javnog wc-a
Koja čisti nered koji su drugi
Nesmotreno ostavili za sobom

Kao što smo već rekli, inače nismo obožavatelji poezije, ali nam je Mirko pokazao da pjesme mogu biti itekako zabavne. Na početku smo mislili da ćemo umrijeti od dosade jer nam je ovo bila prava književna večer, ali dobro Romanovo raspoloženje i komunikacija s publikom (osobito s nama), Mihaelina opuštenost i Mirkove pjesme učinile su da nam se ovo druženje ureže u pamćenje. Bilo je prvo, ali sigurno ne i posljednje.

Damir Hoyka - izložba FLORA

U muzeju Mimara 25. studenog 2014. godine posjetili smo izložbu Flora poznatog hrvatskog fotografa Damira Hoyke

Piše: Filip Čerepinko

U našem, već vam sada poznatom, projektu COOLtura do sada smo ugostili aktivnu političarku Mirelu Holy, psihologicu Kristinu Perišić i suvremenog pisca Romana Simića Bodrožića. S obzirom na to da goste, uglavnom, biraju učenici prema vlastitim interesima, u dogovoru s profesoricom Anom Ratković, profesoricom likovne umjetnosti, odlučili smo u našu školu pozvati i jednog fotografa.

Izbor je pao na Damira Hoyku, nagrađivanog fotografa koji se bavi umjetničkom i reklamnom fotografijom. Od 1985. radi kao slobodni fotograf, a bio je gostujući student pri Sveučilištu primjenjenih umjetnosti u Beču. Dosad je objavio tisuće fotografija, tri fotomonografije i nagrađeni znanstveno-fantastični roman *Xavia*. Također je izlagao svoje radove na mnogobrojnim skupnim i samostalnim izložbama, realizirao je niz multimedijalnih projekata, održao seminar za naprednu fotografiju pod nazivom *Fotosofija* i bio član ili predsjedatelj mnogih fotožirija.

Psihodelične fotografije

Prvo smo morali smisliti način kako da uopće dođemo do njega. Uz pomoć današnjih medija i mladih fotografskih nada naše škole, naišli smo na web-stranicu *Fotosofija* koju spomenuti fotograf koristi kao sjedište ljubitelja fotografije i odlučili smo mu se javiti. Nakon dužeg vremena dopisivanja, Hoyka nas je pozvao na svoju izložbu. To je bila izvrsna prilika da se pobliže upoznamo s njim i njegovim radom prije no što ga ugostimo u svojoj školi.

Psihodelični, kaleidoskopski efekti

Kada smo došli, prvo smo razgledali izložbu. Hoyka je na jedan vrlo zanimljiv i originalan način publici predstavio svoj doživljaj biljnoga svijeta. Uzeo je određene elemente iz prirode i transformirao ih stvarajući simetrični uzorak koji se može promatrati satima i od kojeg nam se može čak malo i zavrtjeti u glavi. Taj psihodelični, kaleidoskopski efekt nije postigao ubacivanjem halucinogena u piće posjetitelja, već vješto se koristeći Photoshopom. Njegove fotografije ostavile su nas bez riječi te smo mi, poklonici fotografije, mogli samo maštati o tome da ćemo jednoga dana i sami biti dovoljno kreativni i

sposobni pripremiti ovakvu izložbu. Nakon odslušanog ohrabrujućeg govora umjetnicima, razgovarali smo s Damirom. Objasnili smo mu o čemu se radi u COOLturi. Uz veliko oduševljenje koje je iskazao prema našem projektu, pristao je, a o njegovom čete gostovanju zacijelo čitati u idućem broju *Labosa*.

Damir Hoyka s Prelogovcima

Tuga za izgubljenim i nepovratnim

U školi s velikim brojem učenika kakva je naše ne iznenađuje kada se neki učenici istaknu kao pjesnički talenti. Jedna od njih je i Marta Hržina, učenica 1. e razreda. Sa samo 14 godina već ima spremnu zbirku pjesama za objavljivanje

Piše: Lucija Tortić

Svoju prvu pjesmu napisala je 16. prosinca 2010. misleći na svoju pobjeglu mačku, no njene pjesme mnogo su poetičnije no ona koju je napisala Phoebe iz *Prijatelja*. Teme njenih pjesama su raznolike, no glavni motivi su uvijek vezani za prirodu i ljubav. Motivaciju pronalazi svakim korakom, o čemu svjedoči i velik broj dosad napisanih pjesama, ali tek ih je sedam kojima je u potpunosti zadovoljna. Najviše voli pisati elegije jer tada izlaže svoju tugu za izgubljenim i nepovratnim. Svoj talent počela je razvijati na poticaj profesorice hrvatskoga jezika iz osnovne škole. Pjesma *Mrva* priraslala joj je srcu jer je uvijek podsjeti na voljenu mačku te njen prvi pristup subjektivnoj književnosti. S tom je pjesmom sudjelovala i na smotri Lidrano, a Đara je objavljena u školskom časopisu *Sten*. Vjerujemo da će uspješno nastaviti svoj niz objavljivanja pjesama.

DRUGA COOLtura: ROMAN SIMIĆ BODROŽIĆ

Odijelo prave mjere treba pronaći u državi u kojoj živiš

Nakon brojnih priprema i najava, hvaljenja, lamentacija i govora koji su nam se činili kao preuveličavanja, u našu je knjižnicu 7. studenog 2014. napokon stigao Roman Simić Bodrožić. Tribina je započela u nevjerljivo opuštenom ozračju, nakon što je profesor Pamuković riješio baš sve detalje s tehnikom *live-streaminga*, a sva raspoloživa mjesta u knjižnici bila popunjena. I ubrzo smo shvatili da je svaka riječ hvale – bila realna

Piše: Eugenija Prša

Profesorice hrvatskoga jezika s Romanom

Gromoglasni pljesak označio je početak tribine koju je vodila profesorica Henrieta Barbarić. Razgovor je započela prepričavanjem anegdote koju je nekoliko dana prije Romanovog dolaska čula od jedne profesorice iz škole. Dotična ju je pitala: *Roman? Roman Simić? Cjah, pa on je studirao sa mnom! Viđala sam ga po hodnicima. Mlad, zgodan, kovrčave kose, još k tome i pjesnik! Sve su cure bile lude za njim!* Roman je vrlo skromno odgovorio: - *Zašto ja to tada nisam znao?!* - te započeo govoriti o počecima svoga bavljenja književnošću.

Zadarski dom JNA raspisao je natječaj za mlade pjesnike. Roman je napisao pjesmu koju bi dosad već i zaboravio da ga na nju stalno ne podsjeća njegova zlobna i okrutna sestra za koju se nuda da ovo nikada neće čitati. Ona na svim zabavama na kojima se čovjek može pošteno obrukati ako nešto napravi pogrešno, u sitne noćne sate, kada veselje već splašnjava, recitira tu njegovu pjesmu i uništi ga. Ali, bilo kako bilo, Roman je pobijedio i – nekoliko puta zamahnuo krilima poezije prije no što je počeo pisati prozu.

Roman koji piše kratke priče

Ono što nas je sve najviše zanimalo jedna je vrlo uočljiva kontradiktornost u Romanovom životu. Njegovo ime također je opća imenica kojom se označava književna vrsta, no ne ona koju on piše. *To je neko prokletstvo, odgovorio nam je, ako vas roditelji želes usositi, daju vam ime koje nikada u životu nećete dostići. I tako ja još nisam ni primirisao tom romanu...*

No ne bismo se u potpunosti složili s njegovom izjavom. Romanove su priče sve, samo ne kratke. Primjerice, *Diomedove ptice*, koja govor o prijateljstvu, braku i ljubavi, proteže se na čak 33 stranice! Kako onda odluči gdje će staviti točku? Svidjela nam se usporedba pisanja s trčanjem: pisanje romana je trčanje maratona, a kratke priče staze na 50 metara. Kada dođe do 50 metara, Roman jednostavno stane – i roman se ne napiše.

Njegove tri zbirke priča, *Mjesto na kojem ćemo provesti noć*, *U što se zaljubljujemo i Nahrani me*, vrlo su smisleno povezane, kao da prikazuju njegov prolazak kroz život. Od teških, ratnih godina, preko prvog zaljubljivanja do roditeljstva. Osobito je zanimljivo što i razmak u stvarnosti između objavljivanja tih zbirki odgovara godinama lika u njegovoj fikciji koji se provlači kroz sve priče. Prva zbirka objavljena je 2000. godine, a započeo ju je pisati 1995. godine, dok se rat još intenzivno osjećao u svim segmentima ljudskoga života, kada Hrvatska i nije bila tako lijepo mjesto za življjenje. Nije se osjećao ugodno zbog prisutnosti tuge, razaranja i destrukcije svake vrste, a ti su ga osjećaji mučili do te mjere da je odlučio pisati o njima. Ali o tom svijetu nije mogao pisati izravno, nego ga je morao dramatizirati kroz nekakav drugi prostor koji je stvoren od lektire koja mu je bila dostupna. Svoj elementarni strah, da nije u stanju komunicirati sa svijetom oko sebe, htio je oživjeti u tom svijetu da bi ga mogao podnijeti. Htio je pisati o intimnim odnosima jer mu se činilo da oko njega nema tih odnosa i da se ne može osloniti na odnose do kojih je njemu stalo, kao što su ljubav i povjerenje. Iako

je postojala jaka *prozna matica* koja je u to vrijeme određivala kakvi tekstovi trebaju biti, a u čije se kriterije njegove priče nisu uklapale, *Mjesto na kojem ćemo provesti noć* došlo je u finale nekih tadašnjih natječaja. Djelo je odudaralo od tadašnje tematike ljubavi prema domovini i žrtvovanja za dobrobit domovine.

U sebi sam pronašao mržnju

Osnovna kritika zbirke odnosila se na činjenicu da djelo ne govori o Hrvatskoj, odnosno nije to činilo na onaj način na koji su to drugi, oni koji su sjedili u žirijima, očekivali. Zašto, kada čitam, npr., Tolkienu, osjećam da taj Tolkien priča o mom svijetu? Bez obzira što on priča o goblinima ili orcima, on se tiče mene. I mislim da nitko nema pravo govoriti piscu na koji bi način trebao pisati. Nema tog političara, te instance i tog autoriteta koji piscu mogu reći Država je važnija od tebe i od onoga što ti osjećaš. A ja sam u sebi pronašao mržnju. To je bila

emocija koju nikada prije u sebi nisam susreo. I zato me bilo strah pisati izravno o događajima i ljudima oko sebe. Bilo me strah, jer sam susreo taj osjećaj u sebi.

Pisati je za Romana značilo činiti sebe boljim čovjekom i činiti svijet boljim mjestom. Uvidio je da je njemu najvažnija stvar na svijetu, a to je ljubav, u Hrvatskoj skršena, i da je ta skršenost onaj dio atmosfere koji je zemlja upila poslije rata. Ljudi su se u vremenu izdavanja njegove prve knjige pravili da je sve u redu, dok je on sam osjećao da je Hrvatska još uvijek u ratu. Ti su ljudi zaboravili voljeti, njima je najbolji osjećaj na svijetu bio razbiti nekoga, natjecali su se tko će više mrziti drugoga. Možda nisu to činili svjesno, možda si nisu rekli *to mi je najbolji osjećaj na svijetu*, ali tako su živjeli. Osjetio je da nam se kao društvu dogodila jedna ogromna katastrofa. *Nebo mi je palo na glavu*, verbalizirao je Roman Simić Bodrožić osjećaj koji ga je uhvatio u srednjoj školi kada je rat započeo. Došao je kući, a u dvorištu mu je eksplodirala bomba. No gore od željezne bombe u njegovu dvorištu bile su nevidljive bombe koje su eksplodirale među ljudima koje je volio. Kada je osjetio tu katastrofu, cijeli taj spektar negativnih osjećaja, krenuvši od mržnje, odlučio je svoju iduću knjigu napisati na drugačiji način.

Nikada nemojte znati ništa o svojem životu

Njegovo djelo *U što se zaljubljujemo* neka je vrsta blizanca djelu *Mjesto na kojem ćemo provesti noć*. Želio je odgovoriti si na pitanje što voli, koga voli, na koji način voli. Bez ikakve projekcije kakav će njegov život biti, ili kakav njegov život jest, pisao je knjige tako da sebi objasni što živi ili mjesto na kojemu živi. U Hrvatskoj je osjećao da je *speštan*, da je *zgnježđen* pa je odlučio oputovati u Španjolsku. I tek je tamo, u dalekoj zemlji, osjetio što znači udahnuti punim plućima. Shvatio je da postoje ljudi koji te ne gledaju preko nišana. Ali svaki put kada bi se vratio, opet je morao navući ono isto odijelo za tri broja manje, zbog kojega se morao usukati, pristati na činjenicu da je manji – i stalno iznova kapitulirati. No zrak koji je udahnuo izvan Hrvatske, donio mu je vrijedno spoznanje da sloboda

nije vani, već u njemu samom. Odijelo prave mjere treba pronaći u Hrvatskoj, na mjestu na kojem živiš. Kada je to pojedio, znao je da može pisati o skršenoj ljubavi, o ljubavi koja nije dobra, i pokušati je reanimirati. Jednom je rečenicom u potpunosti opisao svoje djelo: *Sve što volimo daje nam važnu informaciju o tome tko smo*. Ljubavi u njegovim pričama nikada nisu lijepo, ružičaste niti idilične poput onih na koje smo navikli u američkim filmovima. Zato jer pisanje nije ugodna zabava za petak navečer, zato jer teme o kojima piše često u njemu bude tjeskobu, u tim je ljubavima uvijek neki lom. Ali upravo zato pruža neviđeno zadovoljstvo kada osjeti da priča nešto radi. *Moram znati da je svijet drugačiji nakon moje priče, za mene, a onda mogu vjerovati da je i za nekoga drugoga. Književnost je pročišćenje koje svijet oko tebe čini boljim mjestom.*

Svojim pričama Roman mijenja svoj svijet, svijet dijelom kojega smo postali otvorivši stranice njegove knjige, i čini ga ljepšim mjestom – i za nas.

Sjedili smo na stolicama, stolovima i podu

Ljubav između Romana i Preloga

TREĆA COOLtura: ECOOLTUROLOGIJA S MIRELOM HOLY

Veliko DA za legalizaciju

Dvorana se u našoj školi 1. prosinca 2014. u 19 sati punila nebrojenim mnoštvom. Učenici su nestrpljivo očekivali dolazak političarke Mirele Holy, bivše ministricе Ministarstva zaštite okoliša i prirode, bivše članice SDP-a i osnivačice stranke ORaH. Cilj ove radionice bio je upoznavanje učenika sa životom i radom političara te razgovor o aktualnim temama kao što su borba za ekologiju, prihvatanje ljudskih manjina i legalizacija marihuane

Piše: Eugenija Prša

Mirela Holy, zelena darkerica

Mirela Holy radionicu je započela anegdotom o svojim političkim počecima. Da joj je netko kao srednjoškolci rekao da će jednoga dana biti političarka, zasigurno bi mu rekla da je lud. Ali ubrzo je shvatila da se za neke stvari može boriti samo kao političarka. U svojim dvadesetima, dok je rat bjesnio sa sviju strana, a politika bila mjesto neprestanih previranja, odlučila je djelovati, nešto promijeniti, na ovaj ili onaj način – sve, osim pasivnosti. Dotad je imala naviku sjediti ispred televizorom gledati vijesti i samo se žircirati; no promijenila je to odlukom da ustane i uključi se u politiku. Tada je imala veoma progresivne stavove pa je jedina opcija bio SDP.

Kao alat svoje političke borbe izabrala sam ekologiju

Koncept održivog razvoja politika ORAH-a postavila je na tri stupnja: gospodarski stup, stup zaštite okoliša i stup društvene pravde i ljudskih prava. Danas je, iz perspektive nas učenika, stup društvene pravde najviše razrušen pa smo pitali Mirelu Holy kako namjerava popraviti to stanje. Odgovor je bio kompleksan pa smo ubrzo shvatili da je politika izuzetno slojevita i da su, oko jednog naizgled lako rješivog problema, zapetljani brojni i raznoliki faktori. Stup društvene pravde veže se uz mnoga druga područja, poput pitanja

socijalne jednakosti ili nejednakosti, a tu su mogućnosti raznolike. Također, napomenula nam je da su u Europi i svijetu sve prisutniji modeli politike ekonomski demokracije koja mijenja stup društvene pravde. Taj se nepoznati pojam veže uz promjenu ekonomskog dijela društva, danas vrlo prisutan trend, kako dinamičko područje s izvrsnim rezultatima. Dobar je primjer za to talijanski Coop - sustav talijanskih zadruga koji upravlja najvećim lancem supermarketa u Italiji. Nalazimo se u izuzetno globaliziranom društvu u kojem su multinacionalne kompanije često jače od samih država, a posebno od Hrvatske. *Mali igrači* na tržištu se trebaju povezivati i zajednički braniti svoje interese, ali je kod nas problem što se naši *mali igrači* vežu za socijalističko nasljeđe, odnosno ne povezuju se, nego traže prava od države, koja najvjerojatnije neće dobiti.

Iako je Mirela Holy navela probleme koji opterećuju stup društvene pravde, vrlo politički izbjegla je ponuditi konkretna rješenja. Njen odgovor da se treba uhvatiti u koštač sa svakim od postojećih problema zasebno, i kroz određeno vrijeme, nije nas zadovoljio.

Spalionica otpada – pozitivan potencijal ili nužno зло?

Na pitanja o ekologiji naša je gošća ipak imala ponešto konkretnije odgovore. Problem odlagališta otpada u Jakuševcu aktualan je i bit-

će aktualan dok god se ne smisli neka alternativa, a u javnosti se trenutno kao jedina mogućnost nudi izgradnja spalionice otpada. U spalionicama otpada, poput one u Beču, temperatura gorenja raste do 850°C, ali to nije dovoljno da se neutraliziraju kancerogeni spojevi dioksin i furan, zbog čega ORAH ne podržava spalionice. Naglasila je da bi se za prebacivanje s linearne na cirkularnu ekonomiju, za koju se ORAH zalaže, trebale donijeti velike preinake u sadašnjem sustavu postupanja s otpadom. ORAH će uvjek dati prednost katalitičkoj depolimerizaciji gdje se otpad zapravo pretvara u sintetičko gorivo.

Mirelu je Holy oduševila činjenica da naša škola svake godine upisuje jedan razred ekoloških tehničara jer smatra da je to zanimanje budućnosti. Dala nam je prijedlog kako djelovati, odnosno što činiti da bi se pozitivne posljedice vidjele na višim razinama od naše škole. Gospođica Holy se našalila i rekla da bismo za početak trebali ugasiti radijatore, umjesto da zagrijavamo prostoriju u kojoj se nalazimo i otvaramo prozore. Srećom nas je ravnatelj izvukao te rekao da su prozori otvoreni radi svježeg zraka. Ipak, uputila nas je da provodimo različite inicijative, da pišemo i zastupnicima u Saboru i u Vladi te da radimo na edukaciji kolega i kolegica, ne samo u našoj, već i u drugim školama. Činjenicu da su to mali postupci od kojih možemo očekivati velike rezultate tek nakon mnogo vremena opravdala je izjavom: *Svi očekujemo promjenu s vrha, a nismo svjesni koliko smo možemo pomoći na manjoj razini.*

I prvi konkretan odgovor – da legalizaciji marihuane

Marihuana je zakonski zabranjena u Republici Hrvatskoj. Stranka ORAH zalaže se za legalizaciju marihuane u medicinske i rekreativne svrhe: *Odgovornost države je da pomaže, a ne da odmaže.* S obzirom na to da je znanstveno dokazano da kanabis liječi mnoge bolesti, poput raka, multiple skleroze i parkinsonove, nema razloga zašto bi građani morali kršiti zakon da bi došli do lijeka. Osim toga, postojala je vrsta kanabisa nazvana *flajšman* koja je bila izuzetno kvalitetna te sadržavala 8-9 % THC-a u sebi (prema zakonu bi se smatrala lakom drogom), ali je, nažalost, izgubljena.

Mirelu Holy dosad su nazivali različitim imenima, poput *The W(B) itch* ili *Zelena dakerica*, ali na nas nije ostavila takav dojam. Njezin način komunikacije i gestikulacije sugerirao nam je da nas savjetuje kao mlade, ali odrasle osobe koje zaslužuju njezinu pozornost. Iskreno se oduševila i našim darom – svjetiljkom koju su izradili učenici 3. e razreda i to u potpunosti od otpada: *Ovo je primjer cirkularne ekonomije i zaista je zadržavajuće što ste napravili ovako nešto.*

Vjerujemo da je ovim gostovanjem naša *Zelena gošća* pridobila velik broj glasača iz naše škole.

Afterparty u ravnateljevu uredu

Prepuna dvorana znatiželjnika

PREDAVANJE: PRZNATI STRUČNJACI O HRVATSKOJ GLAGOLJAŠKOJ BAŠTINI

Latinicom o glagoljici, glagoljicom o svemu ostalome

Dana 16. listopada 2014. profesor Darko Žubrinić i dramski umjetnik Stjepan Bahert održali su predavanje *Hrvatska glagoljaška baština*

Piše: Ivor Kruljac

Unatoč tome što je predavanje počelo iza 19.15 sati (ili kada je učenicima nastava već završila), dvorana je bila popunjena do posljednjega mesta,

Darko Žubrinić profesor je matematike na FER-u koji se istraživanjima o glagoljici počeo baviti iz hobija, ali je s vremenom njegov hobi evoluirao u pravu profesiju. Jedan je od osnivača Društva prijatelja glagoljice i njegov bivši predsjednik. On je autor glagoljičkih fontova za LateX koji je održao i velik broj predavanja o glagoljaškoj baštini u mnogim drugim školama, javnim knjižnicama i turističkim zajednicama. Osim predavanjima, glagoljicu i hrvatsku povijest promovira i putem svoje web stranice: www.croatianhistory.net.

Stjepan Bahert dramski je umjetnik poznat po ulogama u predstavama *Slučajni život, Priča iz Hrvatske i Liske*. Udržili su svoje snage u zanimljivome i energičnom predavanju i pobliže predložili priču o glagoljici koja seže mnogo dalje od Baščanske ploče.

Da bi nam dokazao da je glagoljica pismo kojim se može reći sve, profesor Žubrinić najavio nam je da će u sljedećem broju *Baščine*, časopisa Društva prijatelja glagoljice, koji ima cilj promicanje i popularizaciju glagoljice, imati posebno iznenađenje za nas ljubitelje prirodoslovja: periodni sustav elemenata sa simbolima elemenata na glagoljici.

Profesorice Špirić, Trninić i Beus s predavačima

Lijepo je dijeliti, osim ako je prisilno

Glavni dio predavanja prof. Žubrinić započeo je pokazivanjem knjige s preslikama Hrvojevog misala, jedne od najljepših i najvrjednijih knjiga pisanih glagoljicom. Za vrijeme Osmanskoga Carstva Misal je dospio kao ratni plijen u Tursku. Prof. Žubrinić je poduzeo sve pravne akte da bi se knjiga vratila u Hrvatsku, ali nakon dva mjeseca dobio je pismo u kojem objašnjavaju kako žale što ne mogu u Hrvatskoj izložiti našu zajedničku kulturnu baštinu. To nije jedini takav primjer. U svojoj je evidenciji profesor Žubrinić zabilježio da glagoljaških knjiga izvan Hrvatske ima u čak 27 zemalja: Norveškoj, Portugalu, Danskoj, Njemačkoj, Italiji, Austriji, Rusiji i Ukrajini, pa čak i u SAD-u. Nakon toga započeo je predavanje o glagoljici predivnom fotografijom otoka Krka s pogledom na Bašku.

A[zъ] vъ ime o]tca i s(i)na [i s](ve)tago duha

Baščanska ploča pronađena je na podu crkve sv. Lucije u 19. stoljeću, a 1934.. kada ju je Stjepan Ivšić donio u Zagreb, bila je obložena naslagama soli. Široka je dva metra, visoka jedan metar i teška 800 kg. Uspjeli su je očistiti ne oštetivši je i sada je svatko ima

priliku vidjeti u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Baščanska ploča to zasluzuje - tvrdi profesor Žubrinić.

Zatim je riječ preuzeo gospodin Bahert. On nam je prikazao posebnost Baščanske ploče. Ona je nastala oko 1100. godine: u to vrijeme nijedna država nije imala ovakav spomenik na svojem jeziku. *Budite ponosni na to. To nema nijedan narod u Europi, kazao je gospodin Bahert. Ona je kraljevska darovnica. Kralj Zvonimir darovao je zemljiste za izgradnju crkve sv. Lucije.* Zatim nam je citirao stari tekst koji je bio zapisan u 13 redaka, i u originalnoj verziji i u suvremenom prijevodu. Spomenuo je i otkriće akademika Stamaća: *Počinje s „A“, a završava s „O“. Alfa i Omega. Bog.*

Jazik harvatski od 1325. godine

Osim Baščanske ploče i Hrvojeva misala, dvaju reprezentativnih glagoljaških tekstova, svakako treba spomenuti i našu prvu inkunabulu, *Misal po zakonu rimskoga dvora*, prvu knjiga tiskanu na glagoljici, samo 28 godina nakon Biblije, svjetskog prvočiska. Još je jedna zanimljivost povezana s ovom knjigom: inače se na inkunabule pisala samo godina, a naš je prvočetak uz godinu imao i datum. Odmah iza *Misala* slijedi *Istarski razvod*, napisan na šezdesetak stranica, poseban po svojoj živosti i duhovitim opisima. Stjepan Bahert smatra da je *Razvod* važan dokaz naše egzistencije jer je akademkinja Snježana Kordić, koja na različite načine pokušava osporiti specifičnost i autonomost hrvatskoga jezika, tvrdila da su Hrvati svoj jezik imenovali tek u 19. stoljeću, a upravo je u *Istarskom razvodu* dvadeset i tri puta napisano: *Onda te listi napisāše na jaziku ninskem, na jaziku latinskom i na jaziku harvatskom*. Hrvati već tada naseljavali Istru, iako Talijani to opovrgavaju.

Natječite se s Kinezima

Na kraju predavanja pitali smo profesora Žubrinića bi li učenici u sklopu nastave hrvatskoga jezika trebali naučiti glagoljicu te bi li ona trebala imati važnije mjesto u obrazovnom sustavu. Profesor je usporedio položaj glagoljice s položajem kineskoga pisma: *u Kini djeca u dva razreda osnovne škole nauče 200 znakova, a u Hrvatskoj trideset. Ako kineska djeca mogu naučiti 200 znakova, sigurno onda i naša djeca mogu naučiti više od trideset znakova. To je jedan mentalni trening važan, osim za poznavanje pisma, i za matematiku, za konceptualno razmišljanje, stvaranje slika pred očima. Sve više učenika upoznaje glagoljičko pismo koje je važan dio naše kulturne baštine... Ona bi zaista mogla biti alternativno pismo za posebne prigode.*

S ovako posebnim knjigama samo u rukavicama

FESTIVAL SVJETSKE KNJIŽEVNOSTI 2014.

Ja nisam Frida dok neki psihoterapeut ne dokaže suprotno

Drugi Festival svjetske književnosti održan je u Zagrebu od 4. do 12. rujna 2014. Ugostio je niz svjetski poznatih pisaca iz cijelog svijeta u Kinu Europa, Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića i Galeriji Josip Račić. Naši su učenici sudjelovali na radionici s poznatom hrvatskom spisateljicom Slavenkom Drakulić

Piše: Eugenija Prša

Seid Serdarević drugu je godinu zaredom, uz svesrdnu pomoć Romana Simića Bodrožića, organizirao festival na kojem smo imali priliku razgovarati s najvećim svjetskim imenima književne scene, poput Javiear Cercaas, Aleksandara Prokopieva i Francesce Melandri.

Festival svjetske književnosti svakodnevno je nudio mnogo program. *Razotkrivanje* je počinjalo u 19 sati, a na njemu su vodeći hrvatski urednici i novinari razgovarali s piscima o njihovim djelima, ali i o aktualnim političkim i književnim temama. Ove je godine osobito aktualna bila 25. obljetnica smrti Danila Kiša, poznatog srpskog književnika.

Na ovogodišnjem festivalu Seid Serdarević predstavio je dva nova programa. *Pisac i njegov čitatelj* tribina je na kojoj, uz pisca, sudjeluju i urednik ili prevoditelj, njegov prvi i najvažniji čitatelj te *Književnu matineju za srednjoškolce i gimnazjalce*, na kojoj su učenici triju zagrebačkih gimnazija, Pete, Prve i Desete, predstavili suvremene hrvatske autore koje su sami izabrali. Tako su Renato Barić, Slavenka Drakulić i Igor Štiks postali njihova izborna lektira u nastavi hrvatskoga jezika.

Dobra je književnost ovdje pravilo

Dodataan sjaj književnoj je umjetnosti dala likovna umjetnost. Zlatan Vrkljan, Josip Zanki, Fedor Fischer, Grgur Akrap i Tomislav Buntak samo su neki od autora koji su naslikali portrete ili scene iz knjiga pojedinih autora. Izložba njihovih djela bila je otvorena 30. kolovoza 2014. u 12 sati u Galeriji Josip Račić. Na sva navedena događanja slijevalo se povelik broj ljudi unatoč ružnom, kišovitom vremenu.

KNJIŽEVNA MATINEJA ZA SREDNJOŠKOLCE – Slavenka Drakulić

Krajem školske godine 2013./2014. u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održana je radionica za nastavnike koji su se sa svojim učenicima željeli uključiti u organizaciju FSK. Jedna od dogovorenih tribina bila je i ona u koju su se uključili učenici naše škole, a moderirali su je učenici X. gimnazije Ivan Supek.

Tribina se održala u četvrtak, 11. rujna 2014. Organizirana je

kao intervj u kojem je Slavenka Drakulić odgovarala na pitanja o svojem životu i, ponavljajući, svojem djelu *Frida ili o boli*.

Moramo priznati da su, unatoč izvrsnom potencijalu zbog gošće s kojom su imali priliku razgovarati, i kvantiteta i kvaliteta pitanja bile iznimno loše. Ipak, Slavenka je svojim zanimljivim odgovorima uspjela spasiti atmosferu. Mnogi su od nas, koji za nju nisu čuli prije no što su nas naše profesorice hrvatskoga jezika uputile da pročitamo njenu knjigu preko praznika, bili zapanjeni činjenicom da je ona najpoznatiji hrvatski pisac u svijetu, da prozu piše na hrvatskome, a neke publicističke knjige na engleskome jeziku. U publicističkim se knjigama uglavnom bavi postkomunističkim zemljama, nacionalizmom, feminismom i ratnim zločinima, ali se tih tema dotaknula i u svojim pričama *Basne o komunizmu*. U književnim djelima okrenuta je ženskom tijelu, bolesti i traumi. Svoje tekstove objavljuje u nekim od najslavnijih novina i časopisa, ali se jednakim žarom javlja i u lokalnim novinama. Čitajući njeno djelo zamjetili smo da s puno žara opisuje svaku emociju i događaj koji razvija roman. Prisutne su kratke emocionalne rečenice kojima se autorica psihološki uživjela u svoj tekstu. Saznali smo da se Slavenka u svome životu borila s mnogim bolestima pa nas je zanimalo opisuje li u liku Frida Khalo zapravo sebe. Odgovor koji je uslijedio zapanjio je mnoge gledatelje, a učenici koji su pitanje postavili osjećali su se kritiziranim. Spisateljica je odgovorila da ni na kome od nas nije da odgovara na to pitanje i analizira tu povezanost te da poriče bilo kakvu povezanost Frida Khalo i nje, dok možda neki poznati psihoterapeut ne utvrdi suprotno. Do kraja tribine bavili smo se temama koje su već više ili manje temeljito raspravljene i propitane u mnogobrojnim intervjuiima sa slavnom spisateljicom Slavenkom Drakulić. Na žalost, na kraju ostaje jedan gorak okus. Obećala nam je intervj u elektroničkim putem, ali, na našu zamolbu, dobili smo ovaj odgovor: *Draga Eugenija, hvala na poruci. Međutim, bojam se da zbog brojnih obaveza ne mogu odgovoriti na tvoja pitanja. Nadam se da na mojoj internet stranici možeš naći dosta materijala koji ti može pomoći. Srdačan pozdrav, Slavenka Drakulić.*

Naši učenici u prvom redu

TRIBINA U KNJIŽNICI: RENE MEDVEŠEK

Od svakog se karaktera možete očistiti

Počeo je kao Ivica Kičmanović, a danas glumi, režira, predaje i gostuje. Nakon višemjesečnih pokušaja naše knjižničarke Višnje napokon smo ga uspjeli dovesti u našu školu. Ovaj poznati redatelj 3. prosinca 2014. predstavio nam je svoj rad, sebe, ali i izrekao toliko motivacijskih riječi da smo još danima nakon njegova gostovanja razmišljali o rečenome

Piše: Eugenija Prša

Svoju ste glumačku karijeru započeli još kao dječak. Možete li nam opisati kako ste došli do uloge u seriji *U registraturi*?

To se, kao i mnoge stvari u životu, dogodilo slučajno. Tata je čitao novine u kojima je bio oglas za audiciju. Želio je da odem pokušati. Stjecajem sam okolnosti znao neku pjesmicu koja je bila na kajkavskom. Moj ju je brat trebao znati za školu pa je toliko puta ponovio da sam je već znao napamet. Na audiciji su me pitali znam li nešto izrecitirati, izrecitirao sam svoje i ušao u uži krug. Cijela se priča nekako razvila, više se ne sjećam kako točno, i na kraju sam dobio ulogu. To je bio neki niz sretnih okolnosti. Bio sam četvrti razred osnovne škole i glumiti u seriji tada je bilo nešto kao što je danas postati astronaut.

Zacijelo je bilo teško nositi se s tim kao dijete. Jeste li imali problema sa slavom?

Istina je: kada si u tim godinama u kojima sam bio ja, slava ti lako lupi u glavu. To je bio stvarno veliki pritisak, ali, srećom, nitko me nakon toga nije zvao. Nije bilo nikakvih uloga dalje pa je moja uloga nakon nekoliko godina pala u zaborav. Stjecajem okolnosti otisao sam u školu u Austriju, a tamo me nitko nije poznavao i nitko nije znao za tu seriju pa je sva moja opijenost slavom tresnula o zemlju. Ja sam se, Bogu hvala, otrijezenio.

Jesu li Vas neke glumačke veličine toga vremena posebno fascinirale? Oca Vam je glumio Fabijan Šovagović, majku Iva Marijanović, glumili ste i s Uglješom Kojadinovićem...

Uglješa Kojadinović me tako pljusnuo! Nikada to neću zaboraviti. Ako znate da će vas netko pljusnuti, onda ste skroz u nekakvom

grču, pokočite se. On je iskusan glumac pa je znao da će scena najbolje izgledati ako me samo pljusne, da se to snimi, da se ne mora ponavljati. Kako još nisam znao da je to ta scena, on me pljusnuo dobrano i to je bilo od prve snimljeno. I Fabijan Šovagović mi je ostao u jako lijepoj uspomeni.

Imamo mi svoj mig

Tom ste glumom zacijelo nešto i zarađili. Kako ste potrošili svoj prvi zarađeni novac?

Eh, roditelji su gradili neku vikendicu... To je bio relativno velik novac jer se snimalo jako puno dana. Nije to bio pravi glumački honorar, ipak sam bio dijete, ali dovoljno da roditelji završe vikendicu.

Što ste htjeli upisati poslije srednje škole?

Odmah poslije škole htio sam upisati režiju iako je to više bio nekakav hir. Bez ikakvog pokrića otisao sam na taj prijamni i tresnuo pa sam krenuo studirati jezike. Dvije sam godine na Filozofskom fakultetu studirao njemački i francuski jezik. No bilo mi je to malo premirno, imao sam veliku motivaciju jer sam htio naučiti francuski pa sam ga dvije godine intenzivno učio. Nakon što sam savladao konverzaciju, postalo mi je dosadno pa sam se odlučio za glumu.

Odmah nakon diplomiranja odmah dobili ste posao u Zagrebačkom kazalištu mladih. Kako ste se snašli kada ste bačeni u glumačku vatru i kako su prošle vaše prve uloge?

Gluma se uči iskustvom. Svi koji su ušli u svijet glume uglavnom imaju jednu predodžbu koja se potom promijeni kroz godine.

Neke riječi ne možete izgovoriti sjedeći

Počinješ shvaćati što bi to trebalo ili moglo biti. Imao sam sreće i kao vrlo mlad glumac dobio tu veliku ulogu u kojoj su glumili i skusni ljudi. Nije bilo vremena za razmišljanje.

U vrijeme Domovinskog rata pokrenuli ste kazališnu skupinu *Mig oka*. Koja je bila vaša misija?

U ono je vrijeme stvarno bilo nezamislivo to što se događa oko nas. Završio sam fakultet, imao dvoje djece, iza sebe relativno sretno djetinjstvo i nikad mi nije palo na pamet da bi moglo biti rata. Kada smo 1991. shvatili da smo doista okruženi neprijateljem, da cijeli svijet žmiri i Hrvatsku prepusta agresoru, mnogi od nas odlučili su se za oružje. Mi smo kao kazalište imali neku vrstu radne obveze. Obvezu na način da dio tog civilnog života mora nastaviti dalje, da stvari ne smiju stati ako želimo u gradu održati normalan život. Bila mi je užasna zamisao da mi tu izvodimo predstave, a Vukovar je dva mjeseca pod opsadom. Imao sam potrebu nešto učiniti. Dogovorili smo se i u Bakačevoj ulici, gdje je mala livada, od smeća napravili ogroman tenk. Sastojao se od pet frižidera, nekoliko televizora, dvadeset bačvi i nekoliko automobila. Nazvali smo ga *Jugoslavenski narodni armiosaur*. Oko tenka smo stavili ploče s obavijestima o tome što on jest: neprijatelj koji neprestano napada našu zemlju. Zamolili smo novinare i sve ljudе dobre volje da nam pomognu obavijestiti svijet o tome što se događa, da nam pomognu zaustaviti ostatak te crvene *armiosurske* vrste. To je bila akcija koju smo izuzetno teško proveli jer je bio hladan jedanaest mjesec. Trud se isplatio jer je došlo do jako lijepog odjeka, ta akcija bila je znak da se mi duhom ne damo. Iako nemamo oružja i situaciju

Rene Medvešek s profesoricama i učenikom Filipom Grgićem

je naizgled bezizlazna, znamo se poigrati i na jedan duhoviti način komentirati tu stvarnost. Skupina se zvala *Mig oka* zato što su nad Zagrebom letjeli jugoslavenski migovi. Mi tada nismo imali avione pa možete samo zamisliti kako je bespomoćna situacija kada iznad tebe lete mlađnjaci, a ti ih možeš gađati samo kamenom. Baš ponjavajuće. Osjećali smo se poput Davida pred Golijatom. Oni su znali letjeti iznad Zagreba tek toliko da pokažu da imaju avione, da su naoružani i da nam prijete. Zato jer su oni imali MIG21, mi smo svoju skupinu nazvali *mig oka*, kao, imamo mi svoj mig pa ćemo si namignut međusobno.

Nisam Rene, nisam Glembay, nego netko treći

Je li rat utjecao na Vaše vjersko opredjeljenje?

Ne znam koliko ima smisla da vam ja sada izlažem svoj stav o vjeri. Među vama zacijelo sjede i oni koji ne vjeruju u Boga pa ne bih volio zamarati ih svojim duhovnim intimama. Mogu vam ukratko reći da je rat za mene bio presudan trenutak u životu. Ja sam jedne noći bio toliko očajan da nisam znao što da radim. Da napustim Hrvatsku? Odjednom osjetiš da je u nama ljudima nekakav duh koji je veći

od svega što nam se fizički i materijalno događa. Kada se nađete pred zidom, kada ste očajni, nestrljivi, pritisnuti, u vama se zna roditi prava klica života. Izvanredan je primjer Siniša Glavašević koji je u Vukovaru pisao priče koje su zapravo zapisi jednog duhovnog, mističnog iskustva, što život zapravo i jest. Za mene je rat bio kraj svijeta, kraj povijesti. Ako su to ljudi, ako je to život, onda nema smisla živjeti. I tu, u toj nekoj noćnoj tjeskobi, shvatio sam da se na to ne treba tako gledati, da je to samo jedan dio života, da je ono što je uistinu u nama puno veće i puno trajnije od takvih prolaznih zala.

Koji je smisao kazališta?

Većina glumaca kaže da glume jer tako mogu biti netko drugi. U dvadeset godina bavljenja glumom spoznao sam da mi gluma silno pomaže da budem više *ja*, da ne bježim od sebe i svoga života. U životu se nađete u nekim graničnim situacijama u kojima više ne znate tko ste. Ne znam koji bih vam primjer dao. Recimo, svojoj partnerici u nekoj sceni trebate reći da je volite. Pokušavate biti prirodnji i uvjerljivi što više možete, i to se trudite biti iz petnih žila. Onda dolazite do nekakvih čudnih granica gdje načinjete vlastite osjećaje. Sami sebi tim riječima zadirete u vlastitu strukturu svijeta. Ako želite uvjeriti nekoga da nekoga volite, onda morate i sebe uvjeriti da tu istu osobu volite. Nekoliko sam se puta uhvatio da imam osjećaj da govorim *volim* te svojoj ženi, a radilo se o glumici. Došao bih kući i ne bih bio siguran koga volim. U tim situacijama morate imati nekakvu distancu, znati tko ste zapravo. Tu se opet vraćamo na ono pitanje duha. Ako čovjek uzima *jedan naprama jedan*, što skoro uvijek radi, iz tih odnosa u koje se upleo, ne može se izvući. U toj smo situaciji u svemu što glumimo. Zamislite da glumite neku nervoznu ulogu. Predstavu radite dva mjeseca i dva mjeseca pokušavate četiri sata dnevno biti užasno nervozni. Ne možete tu nervozu samo objesiti o klin i izaći iz kazališta. Taj *titraj* koji ste uvukli u sebe, ide s vama kroz dan. Meni je bilo zanimljivo spoznati da ja u životu isto igram ulogu. Ako igram Leona Glembaja u kazalištu, a Renea Medvešeka u privatnom životu, između te dvije osobe koje pokušavam igrati, postoji neka treća, puno veća, a to je ono što ja zapravo jesam. Možda je teško razumjeti... Imamo nekoliko desetaka stotina maski koje se same navlače kada toga uopće nismo syjesni. Ako se ne bavite takvim poslom, teško je to primjetiti. Preuzimate neki karakter, ali nesvesno. No to vide ljudi oko vas. Zato su nam ljudi oko nas važni, oni su naše ogledalo. Kazalište je za mene poprimilo smisao kada sam shvatio kako se od svakog karaktera možete *očistiti* i poprimiti novi. To znači da, bez obzira kakvi smo ili kakvi smo postali, uvijek se možemo promijeniti se i postati bolji ljudi.

Znatiželjni učenici

PRVA COOLtura: KRISTINA PERIŠIĆ

Jedva čekamo lipanj

Nakon ljetnih praznika uvijek je teško sjesti u školske klupe i vratiti se svakodnevnim obavezama. Srećom, ove nas je školske godine odmah u listopadu dočekala prva radionica COOLture – Kako da učenje ne bude mučenje. Prije učenja teškoga gradiva, odlučili smo, dakle, naučiti kako učiti

Piše: Ružica Perić

Iako nam mnogi profesori nastoje olakšati svakodnevno učenje, dodatnu pomoć potražili smo od Kristine Perišić, diplomirane psihologinje, koja radi u *Centru za djecu, mlađe i obitelj Modus*. Već osam godina vodi radionicu *Kako da učenje ne bude mučenje*. Na samom početku izdvojila je glavne uzroke lošeg uspjeha srednjoškolaca. Nedostatak motivacije, koncentracije, ali i loša organizacija vremena najčešće su prepreke kvalitetnom učenju. Na svojim je predavanjima susrela mnogo zanimljivih mladih ljudi koji imaju mnoštvo ideja i zanima ih skoro sve na svijetu, ali, kada dođe do toga da moraju sjesti i učiti nešto vezano za školu, motivacija je ravna nuli.

Predavanje koje je pripremila za nas bilo je podijeljeno u pet dijelova. Započeli smo s *Motivacijom*. Pitala nas je što nas najbolje motivira za učenje. Odgovor većine učenika bio je da profesor igra najveću ulogu u motiviranju za učenje pojedinog predmeta. Psihologinja nas je upoznala s intrinzičnom i ekstrinzičnom motivacijom. Da bismo dugoročno usvojili gradivo, mnogo je važnija intrinzična motivacija, odnosno naš osobni interes za učenje koji nije nužno povezan s vanjskim čimbenicima.

Nedostatak koncentracije često se povezuje s nedostatkom motivacije, ali to nije u potpunosti točno. Ako se možete koncentrirati za učenje stvari koje vas zanimaju, a ne možete za školsko gradivo, ipak je riječ o nekom složenijem problemu. Devedeset posto onoga što mi znamo i umijemo naučili smo sami. To je jedno od osnovnih obilježja po kojem se razlikujemo od životinja. Kod njih je, naime, 90 posto znanja urođeno. Ljudi su sposobni naučiti hodati, hraniti se, voziti bicikl... Sve to zahvaljujući motivaciji. Važnost motivacije za uspjeh očita je iz formule $U = (S+Z) \times M$, gdje je: U = uspjeh, S = sposobnosti, Z = znanja i M = motivacija. Dakle, bez obzira kolike su naše sposobnosti ili koliko je naše znanje, uspjeh u najvećoj mjeri ovisi o motivaciji. Nastavimo li se služiti matematičkim rječnikom, očito je da će, bez obzira na visoke sposobnosti ili znanja, uspjeh izostati ukoliko je motivacija jednaka nuli. Kako ćemo se motivirati, ovisi isključivo o našim interesima. Za neke će to biti kupovina odjeće, a za druge čitanje knjige u samoći vlastite sobe.

Drugi problem o kojem nam je psihologinja govorila je organizacija vremena. Iako mnogi od nas naprave plan učenja, često zanemare distraktore, odnosno *kradljivce vremena*. Čim nam ih je spomenula, nadopunili smo njezinu rečenicu: Facebook, WhatsApp, filmovi, serije, glazba... Važno je pridržavati se izrađenog plana učenja, a da bi to bilo moguće, u njega je nužno uvrstiti i stvari koje vas vesele. Važno je i postaviti prioritete te za njih ostaviti najviše vremena u svom rasporedu. Ako su, na primjer, izvanškolske aktivnosti vaši prioriteti, onda morate biti svjesni da će vam ostati manje vremena za učenje i pomiriti se s tim da će se to na neki način odraziti na vaše ocjene. Ciljevi koje si postavljate trebaju biti realni, ostvarivi i konkretni. Oni nam pomažu u usmjeravanju aktivnosti u određenom smjeru, a samim time i povećavaju motivaciju.

Važno je zapamtiti da se nikada ne smiju učiti dva slična predmeta za redom. Na primjer, ako učimo latinski jezik, nakon njega trebali bismo učiti neki prirodoslovni predmet. Osim toga, važno je otkriti i jeste li jutarnji, popodnevni ili večernji tip za učenje. Ako ste jutarnji

tip, bitno je taj dio dana ostaviti slobodan za učenje da bi učenje bilo kvalitetno.

Najviše nam se svidjelo kada je rekla da u plan učenja moramo uvrstiti stanke. Nakon sat vremena obavezno je napraviti manju stanku od barem 10 minuta. Kako ćemo je provesti, opet ovisi samo o nama: slušajući glazbu, radeći sklekove, udarajući glavom o zid...

A što je s pamćenjem? Bitno je da gradivo koje učimo dobro razumijemo. Piramida učenja pokazuje da slušanjem zapamtimo 5 posto gradiva, čitanjem 10 posto, vođenjem bilješki 20 posto, samostalnim ponavljanjem 30 posto, raspravljanjem 50 posto, rješavanjem problema 70 posto, a najviše zapamtimo kada svoje znanje prenosimo drugima.

Mnoge su tehnikе kojima si možemo pomoći pri učenju. Jedna od njih je svakako mnemotehnika. Temelji se na povezivanju gradiva koje vam nema smisla s riječima koje su vam poznate. Sigurno se sjećate rečenice kojom smo u osnovnoj školi usvojili znanje o mijenjanju predznaka iznosima u zagradi: *Pred zagradom je više, zagrada se briše; pred zagradom je manje, u zagradi se mijenja stanje*.

Nakon što ste se motivirali, mnemotehnikama usvojili gradivo, došao je i dan provjere vašega znanja. I, odjednom, više ništa ne znate.

Što se dogodilo? Vrlo jednostavno: trema. Ona je nešto urođeno čovjeku, ali postoje načini kojima je možemo savladati. Pravilno disanje pomaže nam da se opustimo i umanjimo simptome nervoze.

Kada je radionica završila, svi smo jedva čekali da odemo kući i isprobamo sve nove tehnikе učenja o kojima nam je govorila naša gošća. U lipnju će se, nadamo se, vidjeti pozitivni rezultati.

Učenje više nije mučenje

ČETVRTA COOLtura: GLAZBENA RADIONICA S VALENTOM SAMARDŽIJOM

Više od buke

Već iscrpljeni gradivom prvoga polugodišta, ugodno smo se iznenadili kada je Valent Samardžija, naš posljednji gost COOLturi u 2014. godini, 11. prosinca pripremio nadasve zanimljivu radionicu ritma

Piše: Eugenija Prša

Samo reci i mi ćemo zalupati

Prije samog početka radionice nekoliko je učenika prehodalo cijelu školu u potrazi za tacnama, kuhačama, sitima, kutijama... Pitate se zašto? Otkrit ćemo vam: zato da bi po njemu ili njime mogli lupati. Glazbeni producent Valent Samardžija osmislio je način kojim će tinejdžere navesti na edukativnu zabavu. Nakon kratkog uvoda u kojem nam je rekao kakvu glazbu voli i kakvom se glazbom bavi, izvukao je ploču koja nam je izgledala neshvatljivo, ali čarobno. Sastojala se od polja označenima slovima A,B, C, D i E. Svaki je dio označavao drukčiji ritam. On se dijelio po taktovima koji su se potom rastavljavali na osminke i četvrtinke. Pokazujući laserom na pojedine polja, Valent je dirigirao učenicima kojom bi brzinom trebali udarati po svojim instrumentima. Čim je lupanje počelo, glazbeni producent ostao je zapanjen našom sposobnošću praćenja ritma. Odmah smo prešli na teže varijante ritma ii, moramo priznati, na trenutke zvučali kao jedna velika buka. Kada smo se dovoljno zagrijali da ne pogriješimo ni na jednom dijelu komplikiranijeg ritma, zabava je započela. Profesorica je došla do otkačene ideje da nam priredi primitivnu imitaciju disco kluba. Svjetla su isprva bila ugašena jer mnogi psiholozi kažu da se ljudskom biću puno lakše izraziti u mraku. Kada smo dobili groove, svjetla su se počela paliti. Ali i gasiti. Počeli smo se smijati i svirali smo sve bolje i bolje.

Valent Samardžija, glazbeni producent

PRIČA O JEDNOJ NE TAKO POZNATOJ SUBKULTURI: COSPLAY

Mogu biti Harry Potter svakoga dana

Tko se od nas nije barem nekada radovalo fašniku? Maskiramo se, odlazimo od vrata do vrata gdje nam udjele novce, slatkise ili voće. U zadnje je vrijeme sve popularnije maskiranje i za Noć vještice kada gradom tumaraju lubanje, klaunovi, izdubljene bundeve... No postoje ljudi koji se maskiraju svakoga dana. To je njihov stil života

Piše: Ivor Kruljac

Pojedinci se mogu maskirati u što god žele, no skupina o kojoj govorimo najčešće se maskira u likove iz popularne kulture koji se pojavljuju u stripovima, serijama ili igricama. Riječ je o *cosplayu*, trendu koji je postao standardni dio mnogih konvencija znanstvene fantastike, fantazije i japanske kulture. Ovaj hobi, iako onima koji se njime bave ne bi bilo drago da ga tako nazivamo, i u Hrvatskoj dobiva sve više poklonika.

Riječ *cosplay* spoj je engleskih riječi *costume* (kostim) i *play* (igra). Doslovno bi se mogla prevesti kao *igra u kostimima*, a skovao ju je japski producent Studio Harda, Nobuyuki Takahashi, prilikom svoje posjete Worldconu 1984. godine u Los Angelesu, vidjevši brojne zamaskirane obožavatelje znanstvene fantastike, fantazije i japanske kulture. Vijest o novoj zanimaciji veoma se brzo proširila najprije Japanom, a potom i ostatkom svijeta pretvorivši se u trend. Japan je postao veoma dominantan na tom području. Glavni je izvor najnovijih *cosplay* trendova, posebno iz četvrti Harajuku. Amerika također ima veliki utjecaj svojom stripovskom kulturom *superheroja*. Cosplay se dugo razvijao da bi u svijetu došao do svoje današnje razine, a cijelo to vrijeme o njemu je bilo malo ili nimalo spomena u Hrvatskoj.

Cijela ekipa cosplaya

Opet zakinuta Hrvatska?

Cosplay je povezan sa znanstveno-fantastičnim konvencijama. Iako je prošlo mnogo takvih konvencija u Hrvatskoj bez *cosplaya*, ipak nismo toliko zaostali za SF trendovima jer imamo popriličnu povijest SF sajmova. SF sajmovi već su se sedamdesetih godina prošloga stoljeća počeli organizirati na našim prostorima u galeriji Studentskog centra, u organizaciji Zagrebačkog društva za znanstvenu fantastiku *Sfera*. Ubrzo su iz njih počele nastajati veće manifestacije na području Jugoslavije kao što je *Yucon*. Nakon preseljenja *Sfere* i *Yucon* konvencija u prostore Kulturnog doma *Peščenice*, održan je prvi *Sferakon*, inače najstarija i najveća konvencija na našim prostorima. Upravo se na njoj počeo razvijati *cosplay* u sitnim koracima kao što su maskirani ljudi koji su dijelili letke.

Pronašavši gore navedene podatke putem interneta, zaključili smo da ne bi loše potražiti nekoga tko je upućeniji. I pronašli smo je. Martina Barišić, bivša učenica naše škole, a danas studentica

Šumarskog fakulteta u Zagrebu i moj osobni *senpai* (japanski izraz za mentora). Ni ona ne zna mnogo o povijesti *cosplaya* u Hrvatskoj, ali iz vlastitog iskustva otkrila nam je kako je izgledao njen prvi susret s ovim hobijem: *I prije sam voljela maskirati se, ali pravi cosplay sam vidjela tek u prvom razredu srednje škole, prilikom posjeta Sferakonu. Tada je cosplay scena bila mala, svega nekoliko ljudi, a val cosplayera koje možete vidjeti danas pojavio se s Pandakonom prije dvije godine.*

Kada pogledate fotografije cosplayera, čini vam se da neki od njih doista potroše otprilike jednaki iznos kao i Bruce Wayne za svoj kostim i opremu *Batmana* (ne onaj iz serije iz šezdesetih, nego onaj iz filmova Christophera Nolana), a s obzirom na to da sadašnje prilike u Hrvatskoj mogu pogubno utjecati na bilo koju vrstu hobija, upitali smo Martinu mogu li *cosplayati* i osobe slabijeg imovinskog stanja.

Na cosplay možete potrošiti 10 000 kuna, a možete i samo 500 kuna. Većinu stvari možete napraviti sami od stare odjeće pomoći šivaćeg stroja, ali možete i platiti tu uslugu u nekoj krojačnici, mada su moje

Dobar dan, profesorce, došla sam ispraviti kemiju

narudžbe htjeli uzeti samo u Velikoj Gorici ili Dubravi. Postoje stvari i koje se jednostavno moraju kupiti, a putem nekoliko facebook grupa u kojima komuniciraju članovi cosplay zajednice, početnici dolaze po savjete kako nabaviti traženi predmet što jeftinije. Katkada netko čak i nudi nešto po pristojnoj cijeni, ali na pitanje: „Kako da nabavim nešto što jeftinije za svoj cosplay?“ odgovor je najčešće: „E-bay.“

Kao Sinon iz sword art online

Za njih - ti si samo frik

Može li poznata Jokerova fraza, replika na Batmanov rad i trud u Gothamu, biti općenito mišljenje ljudi o cosplayerima? Martina nam je rekla da su je ljudi znali doslovno napadati prigovorima na njen izgled, a ni roditelji joj nisu bili presretni odabranom zanimacijom. Razgovarali smo i s još nekoliko cosplayera koji znaju osjetiti kako im se ljudi smiju iza leđa, a katkada se čak i deru maškare! za njima. Jedna od naših sugovornica, Iva Valenčić, poručuje svima koji joj se izruguju: *Voliš što voliš i to ne možeš promijeniti. Da svi volimo isto, svijet bi bio dosadan. Ja ne tražim da ljudi rade isto što i ja i ne tražim da to što ja radim smatraš normalnim. Ja samo tražim da me prihvatiš takvom kakva jesam.*

Zagreb je velik grad pa je lakše naići na toleranciju. Veći je problem, smatra Jasna Jasnić, također cosplayerica, u manjim gradićima i mjestima kao što je njena rodna Kutina. Tamo nije našla ljudi koji vole cosplay. Tek je dolaskom u Zagreb upoznala društvo s istim interesima. A kakva je situacija bila u našoj školi? Martina nam na ovo pitanje nije mogla dati odgovor jer je sve do njene mature jako malo ljudi znalo za njen hobi, a ti isti koji su znali dijelili su njena razmišljanja o njemu. Stoga smo na našem Facebook profilu škole proveli anketu o cosplayu. Odgovori su bili raznovrsni, ali uglavnom pozitivni i puni tolerancije koju cosplayeri zacijelo i priželjkaju.

Posebno je zanimljiva bila izjava jedne učenice da ona diskretno skoro svaki dan *cosplaya Harryja Pottera*, noseći šal i većinu odjeće kao u filmu. Inače, zanimljivo je napomenuti kako ta učenica ustvari *crosplaya*. *Croplay* je oblik *cosplaya* u kojem jedan spol glumi lik suprotnog spola.

Polako, ali sigurno do svjetske razine

Martina je naglasila da se *cosplaya* prvenstveno iz poštovanja prema liku koji glumi. Tijekom godina promijenila je mnoštvo *cosplaya*, ali njoj trenutno najdraži jest Sinon, lik iz *Sword art online*. Jasni motiv *cosplayanja* drukčiji je. Ona ne poznaje priču likova u koje se *cosplaya*, već ih odabire jer su joj fizički lijepi. Razlog koji najčešće navode svi cosplayeri želja je da pomoći naizgled beznačajnog kostima na jedan dan budu netko kome se dive, da pobegnu od svoje dosadne svakodnevnice kroz koju prolazi običan čovjek.

Odijevanje jest prioritet ove supkulture, zbog čega spontano su nastali i neki stilovi odijevanja koji definiraju što je moderno, a što nije, ali nitko vam neće prigovarati ili odbiti vas jer ste možda, staromodni. U Hrvatskoj, kao što postaje trend i u svijetu, raznovrsnost japanskih crtića *Anime* i japanskih stripova *mangi* popularizirali su likove koje je iznjedrio Japan. Dok su na zapadu crtići i stripovi rezervirani za djecu (iako se i to mijenja utjecajem Japana), u Japanu se rade u svim vrstama, formama i za sve dobne skupine, čime likovi postaju pristupačni i laci za poistovjećivanje.

Cosplay nailazi na sve veću popularnost u Hrvatskoj. Iako u skorijoj budućnosti neće doseći razinu kakvu uživa u Americi i Japanu, trenutno dobro napreduje u tom pravcu i otvara vidike hrvatskog mentaliteta nečem novom.

Napomena: ovo nije cosplay, već normalna odjeća za školske dane

MANIFESTACIJA DOJDI OSMAŠ, ZAGREB TE ZOVE!

Dojdi u Prelog

Pod pokroviteljstvom gradonačelnika Grada Zagreba, u organizaciji Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport, Prirodoslovne škole Vladimira Preloga, Grafičke škole i Ugostiteljsko-turističkog učilišta, budućim srednjoškolcima svake se godine predstavljaju srednje škole u gradu Zagrebu.

Ove godine manifestacija je održana 14. svibnja na tradicionalnoj lokaciji: glavnem zagrebačkom trgu.

Sudjelovalo je pedesetak srednjih škola

Piše: Filip Čerepinko

Dojdi osmaš, Zagreb te zove! tradicionalna je manifestacija koja se održava svake godine sa samo jednom svrhom: pomoći učenicima osmih razred osnovnih škola pri odabiru srednje škole. Naša je škola u organizaciju ove manifestacije uključena gotovo od samih njenih početaka, dakle desetak godina.

Naša profesorica Goranka Lazić, voditeljica i koordinatorica programa na centralnoj pozornici, ističe da je sama organizacija iznimno zahtjevna: potrebno je prikupiti prijave svih škola, složiti raspored njihovih nastupa i pripremiti učenike – voditelje programa.

A taj program samo je jedna strana ove vrlo zanimljive manifestacije. No krenimo ispočetka.

Važna je dobra reklama

Srednje škole od 2003. godine imaju priliku predstaviti se učenicima osmih razreda i uvjeriti ih da je upravo škola koju oni pohađaju – najbolji izbor. Naša škola glavni je organizator od 2005. godine. Klasični letci s osnovnim informacijama, poput popisa smjerova i potrebnih bodova za određeni smjer, tek su kamen temeljac cijelokupne promidžbe. Zanimljivi filmovi, power-point prezentacije s privlačnim fotografijama i zanimljivim podacima školi, pokusi, šminkanje, friziranje, roboti koji hodaju oko štandova sve su češće primjeri dobre reklame. Predstaviti posebnosti svojih obrazovnih programa zadatku je svih profesora, a osobito učenika koji se nalaze na štandovima svojih škola. Kada ste osmaš i otprilike znate što vas zanima ili pak nemate pojma o čemu biste željeli učiti sljedeće četiri godine svoga života, učenici koji će vam iz prve ruke prenijeti svoje iskustvo, neprocjenjivo su blago.

Prvi je korak, svakako, odabrati vrstu srednje škole. U Zagrebu

Prezentacija kozmetičara

moxete birati između gimnazija, strukovnih škola, umjetničkih škola, privatnih škola te škola i ustanova s posebnim uvjetima obrazovanja.

Ako se odlučite za gimnazije, moxete birati između njih čak dvadeset i jedne, ne računajući one privatne (a ne dvadeset, kako piše na Službenim stranicama Grada Zagreba, jer našu školu nisu naveli kao polivalentnu školu, već samo kao strukovnu, ali ne i gimnaziju), od općih, preko jezičnih i klasičnih, do naše prirodoslovne. Umjetnička škola s programom kakav, zapravo, podrazumijevamo kod srednjih škola, zapravo je samo jedna, ona primijenjene umjetnosti i dizajna; ostalih osam uže su specijalizirane za pojedinu vrstu umjetnosti, poput baleta, glazbe ili suvremenog plesa. Privatnih je škola čak 24 pa, ako imate ponešto dublji džep, moxete se odlučiti i za neki strukovni ili gimnazijski smjer škole čija je jedna od glavnih prednosti svakako ta što je broj učenika u razrednim odjelima značajno manji od onih u državnim školama.

Za učenike s posebnim obrazovnim potrebama izvrstan su izbor jedna od četiriju škola koje omogućuju individualizirani pristup i asistenta u nastavi. Strukovnih je škola najviše: njih čak 35, s trogodišnjim ili četverogodišnjim programom. Na ovoj se manifestaciji predstavljaju i učenički domovi.

Nastup našega školskoga benda

Izbor, zaista, nije lak, čak i ako birate unutar samo jedne skupine. Upravo zato mnogi drugi aspekti, osim obrazovnih programa, presuđuju u odluci. Jedna od njih svakako je praktična nastava, koje u našoj školi ne nedostaje, pa se tako oko našega štanda uvijek skupe brojni znatiželjnici koje zanima kako nastaju razne boje i oblici koji izlaze iz Erlenmayerove tikvice ili, pak, kako ležati na krevetu od čavala. Relevantan faktor su i izvannastavne aktivnosti koje učenici predstavljaju na pozornici.

Sljedeće godine prezentacija PŠVP-a iz

Pomogne li manifestacija zaista osmašima u izboru srednje škole? Sudeći po našim učenicima – da. Nasmijana lica mladih profesora, još veselja i iskusnja onih ponešto starijih, a osobito silno optimistično raspoloženi učenici privukli su brojne naše sadašnje učenike. U prilog tome govor i činjenica da svake godine imamo sve veći broj učenika prijavljenih na jedno mjesto u razrednom odjelu, svake godine i upisujemo sve veći broj učenika i sve više razrednih odjela.

Vjerujemo da će se svake godine sve veći broj škola pridružiti ovoj manifestaciji, kao i da će sve veći broj osnovnoškolskih nastavnika organizirano voditi svoje učenike da prikupe što veći broj letaka, straničnika, kalendarja i drugih promidžbenih materijala. Sa sigurnošću možemo reći da se naša škola uvijek ozbiljno i studiozno pripremi za prezentaciju na ovoj manifestaciji. Uspjesi su, zbog toga, očigledni.

Sljedeće čemo godine možda organizirati prezentaciju iz zraka; to je jedini korak unaprijed koji možemo učiniti.

Ovogodišnji plakat autora Grgura Akrapa i Gorana Radosavljevića

A sad – riječ bivših osmaša

"Da, jako mi je pomoglo!"

"Prezentacija i razgovor s tamošnjim učenicima bili su super i puno toga mi je tada bilo razjašnjeno."

"Iskreno, nisam se mogao odlučiti za smjer, hahaha. Za PSVP odlučio sam se odmah."

"Nisam imao pojma da u Zagrebu postoji škola s toliko izvannastavnih aktivnosti!"

"Ma već sam prije čuo za ovu školu, a na *Dođi osmašu* samo sam se dodatno uvjeroio da je moj prvi izbor!"

"Od manifestacije do upisa držao sam palčeve samo da upadnem u ovu školu."

SVIJET VIRTUALNIH IGRAČA – REBOOT INFOGAMER

Bajka virtualnih igara u usponu

Od 12. do 16. studenoga 2014. na Zagrebačkom velesajmu održao se InfoGamer, najveći gaming sajam u jugoistočnoj Europi. On je ove godine bio puno veći i zanimljiviji, što je privuklo velik broj posjetitelja iz mnogih europskih zemalja

Piše: Martina Hleb

Organizirati ovakav sajam nije nimalo lako. Pripreme su zahtjevne i dugotrajne.

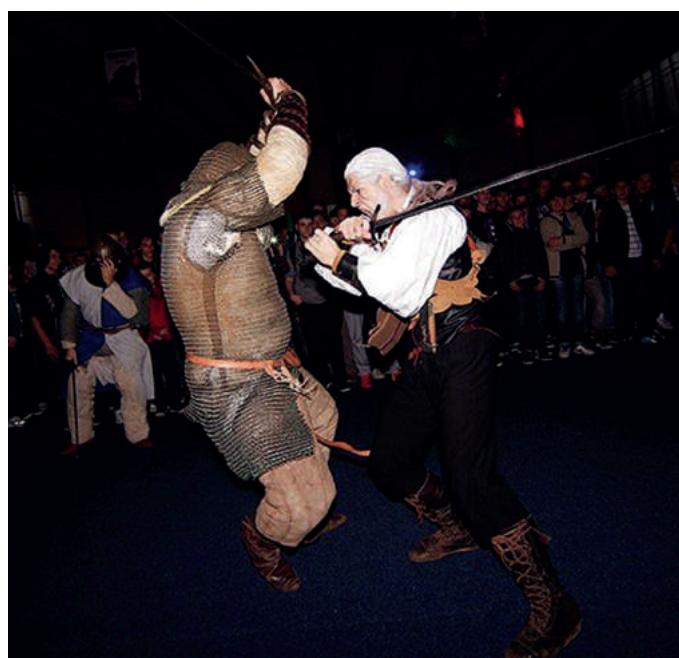
U glavnom paviljonu svakoga se dana održavao *giveaway*, odnosno prezentacije novih i manje poznatih igara, a neke od njih moglo se i isprobati na brojnim konzolama i računalima.

U ostalim paviljonima mogle su se igrati *retro* igrice, kao što je Nintendo, zanimljive društvene igre, održavani su turniri u *on-line* igrama i predstavljeni poznati i manje poznati proizvođači igrica. Posebno je bilo zanimljivo natjecanje u *cosplayju* u kojem se ljudi uživljavaju u ulogu nekog lika iz crtanoga filma, računalne igrice ili image.

Korak po korak prema svjetskoj klasi

Organizatori i volonteri zaista su se potrudili da zagrebački sajam Infogamer bude u rangu sa svjetskim *gaming* sajmovima. No Hrvati, uvijek skloni negativnim kritikama, žalili su se na mnoge organizacijske sitnice, ponajviše na dugotrajno čekanje u redovima. Žalili su se i na premalo besplatnih stvari za bacanje na *giveawayju* i na gužvu. Sve je to tužno i suludo jer se i na najpoznatijim svjetskim *gaming* sajmovima treba čekati u redovima, a besplatne stvari jedva se mogu dobiti. Na sreću, ima i drugih, pozitivnijih komentara, ima ljudi kojima će ovaj sajam ostati u lijepom sjećanju.

Meni je, kao volonterk, ovaj sajam bio jedno novo iskustvo, upoznala sam mnogo ljudi koji dijele iste interese i koji su spremni sudjelovati u rastu nove kulture u Hrvatskoj.

Napetosti nije nedostajalo

STRUČNA PRAKSA EKOLOŠKIH TEHNIČARA: ČUDESAN SVIJET ZMIJA

Ostavite svaki strah, vi koji ovdje ulazite

Svratili smo u Arena centar 15. studenog 2014., ali ne da bismo kupili neke šarene krpice, već da bismo se divili jednom drugom šarenilu koje je došlo u našu državu: svjetu zmija. Na izložbi, koju je pripremio Neven Vrbanic, imali smo priliku vidjeti više od sto različitih vrsta zmija otrovnica iz cijelog svijeta. Strah, ljigavost, gmizavost – odbacili smo svaku predrasudu i odlučili se suočiti s njima oči u oči

Piše: Eva Marković

Na izložbi nije manjkalo ni zmija ni uzbudjenja: na samom početku oduševili su nas hranjenjem poskoka. Njih se hrani svakih desetak dana, ali mi smo bili te sreće da smo došli baš taj ključni, deseti dan. Poskok je najotrovnija zmija Europe pa smo se svi pomalo prepali kada su ih izvadili iz terarija i spustili ih pred nas, no ubrzo smo shvatili da su oni zapravo pitomi i da nas neće ozlijediti pa smo uživali u najneobičnijoj dosad viđenoj predstavi. A usput i saznali nekoliko korisnih informacija. Nama najzanimljivija bila je ta da poskok, bez obzira na svoje ime, ne skače, nego je to ime dobio zbog iluzije da skače kada se spušta s povišenog terena. Nakon zanimljivog prizora hranjenja nastavili smo s razgledavanjem. Došli smo do kenijske pješčane boe za koju smo mislili da uopće ne postoji jer ju nismo mogli vidjeti, ali razuvjerio nas je voditelj izložbe, Neven Vrbanic, gurnuvši ruku u pjesak i izvukavši malu, smeđocrnu zmiju. Kod njih je zanimljiva baš ta činjenica da se zakopaju u pjesak i postanu potpuno neprimjetne. Nakon nje dočekalo nas je još jedno hranjenje, hranjenje crne mambe, koje je trajalo svega nekoliko minuta jer od svih zmija koje se tamo nalaze, ona najbrže proguta plijen. Zanimljiva činjenica je da je crna mamba ime dobila po svojoj usnoj šupljini koja je potpunosti crna, a ne po boji tijela. Crvenorepa boa bila je lijepa poput missice, smeđeg tijela s raznim šarama drugih nijansi smeđe i, najljepšim dijelom, crvenim repom.

Elvis – kralj rocka i kralj zmija

Sada već gotovo bez straha, dobrog raspoloženja, u ritmu rocka stiglo smo do kraljevske kobre, Elvisa, kralja svih zmija. Elvis bi se u svom prirodnom staništu hranio isključivo drugim zmijama, ali ovdje ga uglavnom hrane pačjim vratom. U toj prostoriji vidjeli smo

Ja joj se sigurno neću približiti...

Ovu nosim kući

još nekoliko vrsta mamba i boa. Kasnije smo ušli u manju prostoriju punu čegrtuša različitih vrsta. Posebno su nam se svidjele bergova lјutica i arizonska crnorepa zvečarka. Bergova lјutica bila je posebna zbog svog načina udvaranja ženki. U pokušaju parenja, odnosno zavođenja ženke, mužjak se vrlo brzo i snažno trza, što pomalo sliči epileptičnom napadaju. Arizonska crnorepa zvečarka bila je specifična po obliku, a još više po zvuku svoga repa na kojem se nalaze takozvane zveče koje svakim njenim trzajem zveče, čime ona plaši svoje neprijatelje.

Kada smo pogledali cijelu izložbu očekivalo nas je za neke manje, a za neke više ugodno iznenađenje. Baš kada smo pomislili da je naša zabava sa zmijama gotova, gospodin Neven Vrbanic donio nam je dva prekrasna mala pitona koji su strpljivo prelazili s ruke na ruku i one malo hrabrije grlili oko vrata. Neki su se od nas zaljubili u te male zmijice već na prvi pogled pa je gospodin Vrbanic zamalo ostao bez njih. Toliko su nam se svidjeli da smo pitončiće, kako smo ih odmilja zvali, čak i imenovali. Unatoč tome što su neki od nas bili presretni što imaju mogućnost držati zmiju, neki su ipak bili dosta prestrašeni, ali i usprkos tome odlučili su ju barem pokušati pridržati. Ljudi najčešće imaju strah od zmija zbog nedovoljno znanja i edukacije. Upravo je zato ova izložba ispunila svoju najvažniju svrhu: svi smo otamo izašli ostavivši strah za sobom.

GEOLOZI NA OTVORENIM DANIMA RGNF-a

Poput suvremene bajke: fakultet čuda

Može li se slomiti stijena? Kako planina izgleda pod mikroskopom? Gdje posvojiti kamenog ljubimca i što je laboratorijska bomba? Sve to, i mnogo više, saznali su geolozi 3. i 4. razreda 1. listopada 2014. na Danova otvorenih vrata Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta sudjelujući na brojnim zabavnim i edukativnim radionicama

Piše: Karlo Belko
Fotografije: Martina Hleb

Jedna od najzanimljivijih operacija u rудarstvu za svakog geologa je, bez sumnje, miniranje. Iako se kabinet za miniranje nalazi na prvom katu fakulteta, neke eksplozije u laboratorijskoj bombi, konstrukciji od čelika u koju se ubacuje eksploziv, mogu zatreći zgradu sve do posljednjega kata. Oni malo hrabriji i radoznaliji dobili su priliku da osobno detoniraju nekoliko pirotehničkih naprava u bombi koja, na svu sreću, pojačava zvuk eksplozije manjih eksploziva i na taj način ostavlja bez daha, a nakratko i bez pulsa.

Posvajanje ljubimca

Čvrst poput stijene više se ne čini kao dobra usporedba

Obilazeći zgradu fakulteta od prizemlja pa sve do posljednjega kata bilo je moguće upoznati vrlo zanimljive laboratorije i razne naprave za primjenjenu geologiju.

Neki od najzanimljivijih bili su strojevi koji vrše pritisak na naizgled neuništivoj stijeni i, dok sve izgleda mirno i bezazleno, stroj rekonstruira uvjete stijenske podloge pod prugom, autocestom ili u tunelu sve dok stijena ne popusti i raspukne se. Iz tako jednostavnog pokusa moguće je iščitati brojne korisne podatke koji kasnije pomažu pri izvedbi građevinskih radova.

Za one manje destruktivno nastrojene posjetitelje postojale su radionice mirnog i istraživačkog duha, kao, na primjer, kopanje oko fakulteta u potrazi za zakopanim blagom (bombonima), a za one malo ozbiljnije mikroskopiranja stijenskog uzorka (otkinuti i fino izbrušeni komad stijenske mase postavljen na stakalce i serviran pod mikroskop). Kameni su se ljubimci dobro sakrili u milijunima godina stare šljunke i pijeske s dna mora i rijeka. Ti pijesci i šljunci otkriveni su i podijeljeni među radoznale geologe koji su ih strpljivo

proučavali sve dok nisu uočili ono malo paleontološko čudo – fosil. Kada je fosil, tj. ljubimac, uočen, samo ga je trebalo kistom staviti u zaštitnu kutiju i ponijeti kući.

Vizualno najzanimljivija pokazna vježba bila je gledanje nafta, naftnih derivata i raznih uzoraka stijena u potpuno zamraćenoj kutiji gdje su uzorci bili osvijetljeni samo ultraljubičastim svjetлом. Po boji određenog materijala moguće je odrediti o kojoj je materiji riječ te je čak moguće uspostaviti odnos komponenata u nafti.

Nakon obavljenog razgledavanja zbirke minerala, kabinet, laboratorija te raznih aparatura i strojeva, došlo je vrijeme i za dodjelu nagrade pobjedniku nagradne igre. Domagoj Benjak (4.j) osvojio je put na terensku nastavu u Austriju s timom RGNF-a. Njemu će ovaj posjet RGNF-u zacijelo ostati u najljepšem pamćenju.

Laboratorijska bomba

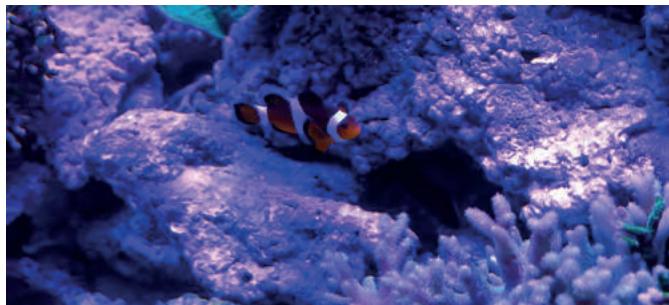
10. AkTer FEST

Gmižuća, hodajuća, plivajuća i sikćuća izložba

AkTer fest je akvarističko-teraristička izložba humanitarno-edukativnog karaktera. Već desetu godinu zaredom u Kineskom paviljonu na Zagrebačkom velesajmu okuplja zaljubljenike u ovaj hobij. Od 1. do 5. listopada 2014. ponovno smo imali priliku uživati u gmizanju, hodanju, siktanju i plivanju najraznovrsnijih živih bića kojima je zajedničko samo jedno – najsigurnije ih je promatrati u akvariju ili terariju

Piše: Ružica Perić

Nije ništa neobično, prolazeći parkom, naići na čovjeka koji šeće sa svojim psom. Nije neobično ni vidjeti kako неко dijete naganja mačku. Relativno smo navikli i na kućne tvorove s kojima rijetki ponekad izmili na sunce. No vjerojatno se ne biste previše ugodno iznenadili kada biste naišli na muškarca u šetnji s pitonom, varanom ili teguom. Ma može on biti njemu kućni ljubimac koliko god želi, samo neka ga drži podalje od mene!

U potrazi za Nemom

Srećom, postoji mjesto na kojem se svi zaljubljenici u egzotične životinje mogu okupiti i podijeliti svoja iskustva. Jedno od takvih mjestava je i zagrebački AkTerfest. Izlažući svoje vlastite kućne ljubimice, oni educiraju posjetitelje o pravilnom načinu držanja ovih, ipak, egzotičnih životinja te pravilima ponašanja prema njima ukoliko se na njih nađe u prirodi. Izložba je dodatno obogaćena s više od 80 specijaliziranih predavanja mnogobrojnih hrvatskih, ali i svjetskih stručnjaka. Ove smo godine imali priliku uživati u predavanju svjetski poznatog ihtiologa, Heika Blehera, koji je u Hrvatsku došao samo radi AkTer festa. Njegovo poznavanje riba zaista je vrijedno divljenja. Ništa manje zadivljajuća nije bila ni izložba *Betta* riba koje porijeklo vuku iz sporotekućih i stajačih voda Jugoistočne Azije. Osim riba, na

izložbi ste na više od 4500 m² mogli vidjeti više od 300 terarija s različitim vrstama paukova, zmija, insekata, kornjača i guštera.

Ništa ne prolazi bez Prelogovaca

Na Festivalu su se predstavljale brojne udruge, fakulteti i škole pa tako i naša. Učenici Dario Bandalo, Tea Kovačić, Tea Pavlek, Marija Kuštro, Katarina Pokas i Došen Paula iz 2. e te Vedran Pavelić, Ruža Kelava, Ana Brekalo, Stjepan Jurković, Andrej Drenski, Dominik Priščan, Bruno Uroda iz 3. e, zajedno s profesoricama Vesnom Bevandom, Goricom Grozdanić, Marom Husain i Irenom Ognjenović, izvodili su zanimljive i atraktivne pokuse kao što su zelena vatra, glumčeva krv, zastava te sladoled. Osim pokusa posjetitelji su mogli vidjeti kako izgledaju kora drveta, jetra ili list zavirujući pod mikroskop. Osobito nas je obradovao komentar tate Terzića koji je na našem školskom Facebooku napisao da se upravo zahvaljujući prezentaciji škole na AkTer festu njegov sin upisao u Prelog. Ali on nije jedini na kojeg su naši učenici ostavili dobar dojam. Gospodin Jonah

Spremni smo za sve gmizavce...imamo Đuru!

Hex poslao je elektroničku poruku našem ravnatelju: Poštovani, sve sam napisao u postu "<http://fotkamipisem.blogspot.com/2014/10/izlozba-egzoticnih-zivotinja-akter-fest.html>" i poslikao što je vaša ekipa radila, ali, još jednom, učenici su bili odlični prezentirajući pokuse, moji klinci sada hoće biti kemičari, naučnici, *da i oni rade pokuse i gledaju kroz mikroskop*. A evo što je napisao na svom blogu: *I kad smo krenuli van, svratismo još kod jednog stola, gdje su bili učenici Prirodoslovne škole Vladimira Preloga, imali su bijele kute, mikroskop, čuda nekih epruveta, bočica, veliki kostur, i izvodili pokuse, to je bilo baš efektno. Moji klinci odlučili su odmah što će biti u životu, evo, već ih dva dana drži!*

Sav novac od ulaznica ponovno je doniran domovima za nezbrinutu, teško bolesnu ili socijalno ugroženu djecu. Vrhunac festivala svakako je bio nastup kontroverznih slovenskih rockera *Zaklonišće prepeva* i *Septica* u Pogonu *Jedinstvo*. Ako dosad niste, zaista biste trebali posjetiti AkTer fest i postati dijelom jedne od 450 skupina koje svake godine posjete ovaj festival.

Posadi drvo – drvo je prvo

Kao članovi Planinarsko-ekološke sekcije Hrvatskog planinarskog društva Zagreb – Matica, dobili smo priliku prisustovati edukativnoj, opuštajućoj i avanturističkoj stručnoj ekskurziji na Velebit te sudjelovali u dobrovoljnoj akciji POSADI DRVO – DRVO JE PRVO koja se održala 23. travnja 2014. na području sela Medak, u okolini Gospića

Piše: Eugenija Prša

Šumarija Gospić i HPD Zagreb – Matica već nekoliko godina zajednički surađuju na pošumljavanju okolice Gospića. U tom je periodu na području šumarije Gospić posaćeno oko 1 200 000 sadnica od kojih su planinari – volonteri HPD Zagreb – Matica posadili nešto više od deset tisuća.

Sama akcija pošumljavanja u kojoj smo toga dana sudjelovali trajala je oko tri sata, u rasadniku smo se zadržali sat vremena, a potom smo uživali u šetnji i planinarenju u okolini Baških Oštarija. Posebno treba naglasiti da vrijedni djelatnici iz Šumarije Gospić sami iz sjemena užgajaju različite sadnice.

A kako je tekao naš put?

Pogled s Vrbičkog brda

Ponudu za ovu akciju rado smo prihvatali. Kao pravi ranoranioci okupili smo se već u 6:15h. Na dogovorenom mjestu već su nas čekali planinari s voditeljem Dragicom Jedvaj. Vožnja autobusom trajala je nepuna četiri sata tijekom kojih smo od voditeljice saznali mnogo korisnih informacija. Informirala nas je o neprocjenjivoj važnosti šuma te broju i vrsti dosad posaćenih sadnica. Saznali smo da je 78 posto površina šuma u vlasništvu Republike Hrvatske. Svakako treba naglasiti i informaciju da imamo 95 posto prirodnih šuma koje svojim blagotvornim utjecajem na okoliš imaju iznimnu prednost u europskom prostoru. Obogaćeno vrijednim informacijama vrijeme je brzo prolazilo te smo uskoro skrenuli s glavne ceste i prepustili se prekrasnom velebitskom krajoliku. Ubrzo smo stigli na odredište gdje nas je dočekalo pravo iznenadenje. Među istrunulim sijenom i osušenom paprati, duž livade u vertikalnom smjeru, nizale su se male sadnice u redovima koje su bile gotovo nevidljive i skrivene među korovom. Sadnice već postoje. Pa što mi onda trebamo raditi? Čemu tolike lopate? Sve nam je uskoro objasnila inženjerka Valentina Kulaš, rukovoditeljica rasadnika i revirnica u tom dijelu šumarije.

Naš je zadatak zapravo bio da izvršimo njegu koja podrazumijeva očistiti kružnu površinu oko sadnice da joj omogućimo disanje ili zamijeniti osušene sadnice novima.

Rad je brzo i kvalitetno napredovao uz puno smijeha, udisanja svježeg zraka i nama nezaboravnih akrobacija s lopatama. Vrijeme nas je, unatoč nepovoljnoj prognozi, poslužilo nevjerojatno dobro. Nakon gotovo tri sata, pomalo umorni ali zadovoljni obavljenim poslom, vratili smo lopate u kombi. Bilo je vrijeme ručka! Bili smo gladni, kako se kaže, kao vukovi pa nam je gulaš od divljači došao kao naručen.

Nakon ručka uz stručno vodstvo gospođe Kulaš krenuli smo u razgled rasadnika. Ponovno smo dobili vrijedne informacije o putu od sjemena do biljke spremne za sadnju. Ove godine Šumarija Gospić angažirala je ekipu berača koja je ubrala gotovo 9 tona češera četinjača, od kojih će se dobiti oko 350 kg sjemena za proizvodnju novih sadnica. Biljevište u Gospiću utemeljeno je još davne 1893. godine. U rasadniku se ne uzgajaju samo sadnice za pošumljavanje, već i sadnice raznih ukrasnih biljaka od kojih svaka ima svoju povijest, korist i zadaću. Rastali smo se, najavljujući ponovni dolazak sljedeće godine.

Prpin dom izvirio je iz posebne priče

Nakon obilaska rasadnika krenuli smo autobusom do Baških Oštarija. Jedna manja skupina učenika i planinara krenula je na vrh Ljubičkog brda, a druga preko Kubusa do „Prpinog“ doma. Doći do „Prpinog“ doma za nas je bio poseban doživljaj. Kroz taj vrlo raznolik i divlji kraj napredovali smo dosta brzo i s velikim zanimanjem. Prvi pogled s Bosače na more ostavio nas je bez riječi. Na toj kontrolnoj točki ostali smo oko pola sata lagano zagledani u romantičnu daljinu. Vrijeme na Velebitu jako je nepredvidivo. Za vrijeme našeg uspona puhalo je umjereni jak, hladan vjetar, nebo se naoblaci prijeteći nam kratkotrajnim pljuskom, no unatoč tome, temperatura je bila savršena za uspon. Kiša je počela padati upravo kada smo došli do Kubusa koji je na prijevoju ceste Karlobag - Gospić. Kiša nas nije spriječila da i dalje uživamo u ljepotama ličkog krajolika.

Vrijedni ekolozi

Kubus, lokalno poznatiji kao Ura, gotovo je izbrisao staro ime ovog lokaliteta - Stara vrata. Uskoro smo stigli do planinarskog doma. Velebit i Planinski dom Prpa zaista su svjetovi za sebe. Prpin dom izgleda kao da je izvirio iz posebne priče. Zašto Prpin dom? Tko je Prpa?

To je čovjek koji živi na Velebitu u tom planinarskom domu skoro cijeli svoj život. Prpa je gospodin Vlado Prpić veliki ljubitelj prirode i domoljub. Nazivaju ga legendom i lovcem poskoka. Srdačno nas je dočekao i zainteresirao mnogim pričama. Iz svake riječi našega domaćina osjetila se neizmjerna ljubav prema Velebitu, tom čarobnom iskonskom svijetu. On je zaista dio te čarolije. Iz svake njegove riječi, iz svakog pogleda i iz svake geste zračila je smirenost i sinergija s tim jedinstvenim kutkom Svemira. Sve je to gotovo neprimjetno prenio i na nas, djecu asfalta i produkt ovog nesmiljenog i otuđenog tempa života.

Tako smireni i puni dojmova morali smo se, na žalost, vratiti natrag u Zagreb. Ali, vraćamo se u svoju malu oazu, u svoj kutak Svemira, u dragu nam školu.

MATURALNO PUTOVANJE U GRČKU

Ne gyros, ne ouzo, ne souvlaki

Ove smo godine za maturalno putovanje jednoglasno odabrali Grčku.
Na put smo krenuli 2. rujna 2014. u ranim jutarnjim satima. Polazak naše skupine, koju su činili maturanti 4. e, 4. g i 4. s razreda, bio je predviđen u 4 ujutro

Piše: Ivor Kruljac

Kamenje i Atena, zbog Mekića je cijeli grad ekipa prehodati spremna

Kada jednom prebrodite teškoću ranoga buđenja (pod uvjetom da ste uopće spavali), imate 392738273 J energije. Pričali smo priče o ljetovanjima, slušali glazbu i uživali u ugodnoj atmosferi. I ta ugodna atmosfera u autobusu bila nam je itekako potrebna jer smo, uz nekoliko stajališta, uglavnom morali sjediti na istom sjedalu 12 sati. Nismo se ni okrenuli, a već smo ušli u Sloveniju i još brže iz nje izišli.

U sjećanju će nam ostati simpatični talijanski trgovac koji je ispred benzinske nudio sumnjive mobitele za 100 eura, a potom snizio na *daj koliko imaš*. Ipak, hrabro smo odoljeli i tako neponovljivo ponudi i ubrzo stigli do Ancone. Ma što ubrzo, činilo se kao da smo putovali dulje od marsovskih rovera!

Ukrcaj na kruzer i chillanje po Jadranu

Pratitelj na našem putovanju bila je kiša, što je, čini se, obilježilo ljeto 2014., a uz kišu i vjetar. Sve je to bio katalizator kako lošeg dojma o luci u Anconi. Mi ekolozi ne pamtimosmeđiju (čitaj: prljaviju) vodu otkako smo bili na praksi u postrojenjima za otpadne vode u Zagrebu. Osim što je prljavo, more je bilo i veoma valovito. Imali smo još vremena do ukrcaja i rasparmetili se u Lidlju. Morali

smo ponovno kupiti sve ono što smo u autobusu potrošili, a to se posebno odnosilo na egzistencijalne napitke bez kojih se ne može preživjeti tako dugi boravak na brodu. Naravno, riječ je o vodi, ali i našoj omiljenoj formuli C2H5OH. Nakon Lida uživali smo na *mini partyu DJ Arthur* iz 4.s razreda.

I evo nas napokon na kruzeru, ogromnom i predivnom. Na njemu smo se uistinu osjećali poput pravih bogataša. Tada je počelo lJuljanje, ne toliko kruzera, koliko u glavama velikog dijela učenika.

Tijekom noći zabavljali smo se u *night club-u* uz turbofolk i techno te hrabru kombinaciju tih dvaju glazbenih žanrova. Ujutro nas je dočekao predivan pogled na grčku obalu. Plovili smo između brojnih otoka i uplovili u luku Igoumenitsa.

Dođi u Grčku da jedemo gyros

Na putovanju od Igoumenitse prema Metéori saznali smo mnogo informacija o Grčkoj. Grci su jako nestreljivi vozači, noga im je stalno na gasu pa izgleda kao da će im automobil eksplodirati na sporijim brzinama. Mnogo smo saznali i o grčkoj kuhinji i zadali si opako važan cilj: degustaciju *gyrosa*. Ubrzo smo stigli na Metéoru

i bili općinjeni impresivnom arhitekturom tamošnjih samostana i predivnom prirodnom ljepotom. Posjetili smo samostan sv. Stjepana s predivnim freskama. O samom procesu izrade freski govorio nam je simpatični Dejan iz Beograda. Ispričao nam je i priču o pitagorinoj čaši koja se sama praznila ako biste je napunili preko zadane linije i dao izvrsne popuste u svojoj trgovini koju su mnogi iskoristili za kupovinu suvenira. Nakon Meteore krenuli smo prema hotelu u Kalambaki gdje smo imali prvi susret s wi-fi zonom, večeru i noćni provod.

Napustite svaku nadu, vi, koji ulazite

Samo riječ-dvije o grčkom jeziku: ondje *ne* znači *da*, a *oy* znači *ne*. Zato je bilo veoma zanimljivo sjesti u kafić i pratiti košarkaški okršaj Grčke i Hrvatske dok smo isprobavali grčko pivo. Ako se sjećate te utakmice, znate da je Hrvatska izgubila i sigurno ste zavikali ne svaki put kada bismo primili koš. Mi smo činili isto što i vi te time zbumili Grke koji nisu shvaćali zašto mi izvikujemo riječ koja njima znači *da*. Osim kafića, razgledavali smo grad i na kraju završili u noćnom klubu koji je, na opću radost svih nas, puštao pjesme po našim željama. Nažalost, hotel nam se zaključavao u jedan pa smo svu zabavu morali prebaciti u hotelske sobe.

Jedna spontana za Posejdonu

Opasna epidemija ili Dobro slušajte upute na brodu

Sljedeće smo jutro nakon doručka napustili naš hotel i Kalambaku te krenuli prema proročištu Delfi. Međutim, idila bezbrižnog maturalca bila je prekinuta za sportski razred, a cijela je situacija

U redu, konobaru, mi bismo sad prešli na nešto konkretnije

veoma uspješno utjerivala svima nama strah u kosti. Sportaši su, naime, završili u bolnici zbog povraćanja čiji uzrok nije bio točno utvrđen. Jedno je bilo sigurno: širi se. Profesori su nas upozoravali kako se zaštiti od zaraze, ali to nam nije moglo odmah umanjiti osjećaj nervoze. Na svu sreću, pogled na Delfe skrenuo nam je misli s bolesti. Proročište je bilo prekrasno: odmah su nam se javile reminiscencije na kralja Edipa i cijeli tebanski mitski ciklus, iako je bilo jako vruće. Hlada ni za lijek. Razgledavali smo stare ruševine amfiteatra i Apolonovih svetišta. Bio je to zaista najljepši trenutak u kojem smo spoznali istinsku ljepotu grčke kulture.

U Delfima smo prvi put probali gyros. Uživali smo u bogatom okusu svinjetine ili piletine s jogurtom, lukom i krumpirčicima u tjestu. Nakon ovog sjajnog obroka zaputili smo se prema Lutrakiju, našem krajnjem odredištu.

Još smo u Zagrebu čuli da je Loutraki, uz Zakynthos, najveća party destinacija u Grčkoj. Malo sutra. Možda i jest, ali za umirovljenike. Ipak, iskoristili smo mjesto najbolje što smo mogli. Kupali smo se u Egejskom moru, uvjerili se da su Grci stvarno cestovni manjaci, probali uzo i koristili svaki trenutak slobodnoga vremena za druženje. Sjajna je vijest i da je epidemija u 4. s nestala. Prepostavljamo da je uzrok zarazi voda iz brodskih slavina koju su, unatoč brojnim upozorenjima, neki ipak pili.

Kolijevke grčke kulture

Razgledali smo Atenu, posjetili arheološki muzej i Acropolu s koje je pucao prekrasan pogled na cijeli grad.

Vidjeli smo i Posejdona hram. Prema jednoj legendi, s litice u njegovoj blizini, kralj Egej se bacio u more i poginuo. Zbog toga se taj rukavac Sredozemnog mora zove Egejsko more.

Sljedeće smo jutro posjetili Korintski kanal. Više od njega fascinirao nas je *souvlaki*. Većina bi vjerojatno pomislila: *obični ražnjići, imaš ih i u Hrvatskoj, nije ti to kao gyros*. Ali nisu to obični ražnjići kao što smo mislili. Riječ je o finome carskom mesu, jako začinjenom. *Souvlaki* su neusporedivi s našim ražnjićima.

Iz Lutrakija smo krenuli prema Epidauru i posjetili amfiteatar s nevjerojatno sjajnom akustikom: na kojem god mjestu bacili novčić, jeka će se čuti i na najudaljenijim sjedalima. Naše sljedeće odredište bila je Mikena, a zatim Patras u kojem smo se ukrcali na brod za Italiju. Patras je, saznali smo, najveća luka za emigraciju izbjeglica iz Grčke prema Europi. Bio je to rastanak s Grčkom. Možda pomalo sjetno upućivali smo zadnje poglede na kolijevku europske civilizacije.

Sljedećeg smo dana osvanuli u Anconi u kojoj je more ovoga puta izgledalo puno ljepše. Dan je bio sunčan. Posjetili smo San Marino, ali umorni od puta više nismo imali snage za razgledavanje grada.

Kupili smo još pokoji samostrel ili katanu, sjeli u autobus i mirno čekali da se vratimo u Zagreb. Maturalac je završio. Od srijede se počinje učiti.

OBLJEŽAVANJA DANA PADA VUKOVARA U ČETIRI POSTAJE

Vukovarskom do Vukovara i Kanade pa natrag

Svake godine učenici naše škole produlje korak i srca da bi stigli do Vukovara i još jednom prošli njegovim ulicama i prohodali kraj njegovih znamenitosti i spomenika. Kao i svake godine, uspijemo pogoditi hladno vrijeme, ulazimo u Vukovar utopljeni putem u vlaku. Izlazimo svejednako topnih srca i promrzlih ruku. Hladan vjetar štipa nas isto koliko i sjećanja na Vukovar. Iako nismo generacija koja je proživjela pad Vukovara, svejedno ga pamtim. Ne zamjeramo nikome, ali pamtim

Piše: Eugenija Prša

I. postaja – Posjet Vukovaru

Tijek radnoga tjedna prekinuo je jedan poseban dan. U srijedu, 12. listopada 2014., vlakom izvan voznog reda skoro cijela Prirodoslovna škola Vladimira Preloga krenula je prema Vukovaru. Pospanih pogleda na jutarnjoj svježini ukrcali smo se u vlak očekujući vrhunsku zabavu tijekom četiriju sati putovanja do Vukovara. Glazba, ples, kartanje i osmjesi miješali su se s raspravama o prošlosti Vukovara, različitim mišljenjima o prijateljstvu i ratu.

Vukovar nas je dočekao kao i svakog posjetitelja pričajući nam o svojoj prošlosti. Vidjeli smo mnogo toga poučnog i potresnog. Prošli smo iste lokacije kao i svake godine. Posjet *Mjestu sjećanja - Vukovarskoj bolnici 1991.* upozorio nas je da u ljuntnji nitko ne može biti pošteđen. Križ na Dunavu, podignut 1998., podsjetio nas je na sve one koji su svoj život dali za slobodnu i neovisnu Hrvatsku. Dvorac obitelji Eltz za nas je bio simbol nečega lijepog i novog u razrušenoj povijesti, a žuta boja kojom je naglašen barokni stil samo je pojačala taj dojam. *Spomen dom Ovčara* zvao nas je da se zagledamo u svako prikazano lice i ime dok ne shvatimo da su Vukovarci zaista živjeli i gradili svoje priče, pisali ih dok agresor nije stavio točku mnogo prije njihova završetka. Masovna grobnica ove godine nije predstavljala samo smrt: slušali smo ljudе koji su uspjeli pobjeći pa nam sada

mogu ispričati svoju priču, ali istinitu, *his true story. Memorijalno groblje* žrtava iz Domovinskoga rata dalo nam je osjećaj spokoja pred odlazak. Zadnji pogled prema svakom od 938 bijelih mramornih krizova podsjetio nas je da smo svi jednaki.

Grad zaključanih čokolada

Priča slučajne prolaznice, gospođe Vesne Buljan, dodatno nas je potakla na razmišljanje. Ona je posjetila Vukovar na dane obilježavanja pada Vukovara. Kupujući u vukovarskom dućanu pitala je imaju li čokolade jer ni jedna nije bila u vidokrugu. Upitali su je koju želi, a ona je odgovorila da ne zna dok ih ne vidi. Prodavač ju je odveo do komode i otključao vrata iza kojih su stajale čokolade, ponovno ih zaključavši kada je čokolada izabrana. Dalnjim raspitivanjem saznao je da se u Vukovaru čokolade zaključavaju jer mnoga djeca nemaju novca i ne mogu si ih priuštiti pa samim time postoji veći rizik od krađe. U kojem se još gradu zaključavaju čokolade? Koliko je još vukovarskih priča nezamislivo nama koji nismo proživjeli rat?

Dok Vukovar zadržava svoje stare rane, odlučili smo Gradu pružiti podršku i poštovanje za vrijeme našega boravka u njemu. Neka ponavlja svoju priču. Saslušali smo je, pa ponovno otišli. Vratili smo se s porukom mira.

Spomenik na memorijalnom groblju

II. postaja – Biciklirajuća zastava

Branitelji Domovinskoga rata i njihovi prijatelji odlučili su se za velik pothvat u kojemu im se pridružila zastava – donesena iz Vukovara, a u Vukovar će je i vratiti – na biciklima. Iako je službeni start bio s Trga bana Josipa Jelačića, biciklisti su sa zastavom krenuli ispred naše škole, iz Olibskog ulice. Start ovog neobičnog maratona bio je u subotu 15. studenog 2014. u 8 sati. Nakon dolaska na svaku, unaprijed dogovorenu destinaciju, organizirano je noćenje. Prvi dan vozili su do Kutine, drugi do Orubice, a treći do Vukovara. Pri dolasku u Vukovar organiziran im je obilazak Memorijalnoga groblja, Ovčare, Bijeloga križa, Bolnice, Vodotornja i Trpinjske ceste. Nastavili su vožnju do Vinkovaca, a vlakom su se vratili u Zagreb. Vlak je polazio u poslijepodnevnim satima, a u Zagrebu su bili u kasnim večernjim satima. Prvu godinu za Vukovar ih je vozilo petnaestak, prošle godine čak četrdesetak. Ove godine biciklijada je ograničena na brojku od 50 sudionika. Dužina rute od 300 kilometara svakome od sudionika bila je poseban izazov. Svima onima koji su sudjelovali u Domovinskom ratu ili članovima njihovih obitelji ova je biciklijada imala još veću emocionalnu važnost. Možda su fizičkim naporom iz sebe htjeli istjerati tugu, mržnju ili prkos. Možda su taj maraton vozili za sebe.

Biciklijada do Vukovara

Patnja koja povezuje

Jedan od biciklista bio je i Hrvoje Glavaš pa nitko od njega ne bi mogao bolje opisati atmosferu putovanja:

Put je trajao pet dana. Krenuli smo u petak navečer oko 19 sati. Imali smo unaprijed planirani smještaj pa smo prvu noć spavali u selu pored Ivanje Reke. Bilo nas je 13 biciklista i atmosfera je bila opuštena, neki su se poznavali otprije, neki nisu, ali na tom smo se putu upoznali i činilo mi se kao da smo dugogodišnji prijatelji već nakon nekoliko kilometara. Naravno da u takvom društvu vrijeme prolazi brže nego inače pa nam se tih pet dana slilo u jedan.

Cijeli nam je put protekao u jako dobrom okruženju i nismo imali nikakvih problema s mještanima, prolaznicima ili vozačima. Domaćini bi nas uvijek lijepo ugostili, ljudi bi nas usput zvali da svratimo do njih na piće ili kolače i s radošću nas ugostili. Vozači bi nas pozdravljali trubom ili bi mahali. Nisam spomenuo da smo nosili veliku zastavu veličine 1,5m x 5m na barjaku koja nam je bila znak prepoznavanja kod ljudi. Svi su bili radosni i vrlo ljubazni kada bi nas vidjeli, posebno djeca. Vođa puta postao je otac nekoliko dana prije puta i jedva je uspio

zbog obaveza otići na put, ali je uspio i dogovorili smo se da na tom putovanju posebno moramo biti pažljivi prema dječici pa smo uvijek posebno mahali i pozdravljali najmanje, kao i oni nas.

Razgovarali smo s mještanima obližnjega sela kod Vukovara, gdje smo bili smješteni, o događajima iz prošlosti i sadašnjem stanju. Njihove su životne situacije zaista teške. Puno je ljudi oprostilo sve zločine koji su počinjeni njihovim najmilijima, ali boli sporost pravde. Najgore im je što još uvijek ne znaju gdje su im poginuli, a sve se zna, ali se o tome šuti, a oni na ulici gledaju ubojice njihovih obitelji i nemoćni su. To je najveći problem trenutno u Vukovaru.

Na putu smo bili radosni i ponosni na naše branitelje, na našu domovinu Hrvatsku. Neprestano smo pjevali neke pjesme. Bili smo radosni, kao i ljudi koji bi nam se priključili u pjesmi i pozdravljali nas. Ali naravno da je bilo trenutaka tuge i boli kada bismo se sjetili naših pokojnih i nestalih na Ovčari ili na Groblju.

Ovaj će mi put ostati u najljepšem mogućem sjećanju. Ponosan sam što sam Hrvat i što sam mogao ići u Vukovar. Upoznao sam nove prijatelje, slavonski zavičaji i ljudi i pravu povijest Vukovara, a ne ono što nam mediji serviraju i što nas uče u školi. Neki moji prijatelji nisu mogli ići, ali mi svake godine putujemo i to je postala tradicija, svake godine ide nas sve više i nadam se da ću biti u mogućnosti ići i dogodine.

III. postaja - Monika Frančišković, Saskatoon, Kanada

Posebno je bolno promatrati događaje u svojoj Domovini kada si izvan nje i ne moći joj pomoći. Monika, iako udaljena tisućama kilometara, često razmišlja o Vukovaru:

Svi mi iz siromašnih zemalja odrasli smo na pričama o Zapadu i njegovu blagostanju, demokraciji, liberalizmu. Veliki je, zapravo, šok kada shvatiš što ti pojmovi stvarno znače, kada shvatiš da blagostanje znači skromnost, demokracija pravo na svoje mišljenje, ali bez da ga govorиш drugima, liberalizam pravo biti svoj, ali pod uvjetom da drugima ništa ne namećeš.

Jedan događaj posebno ju je potaknuo na razmišljanje o domovini. Kada je u 11 sati njen poslodavac izašao iz ureda i rekao svima u restoranu da će uslijediti minuta šutnje, po običaju, na nacionalnoj razini povodom Dana sjećanja, svi su prestali s poslom i nakon minute ponovno nastavili. Kolega joj je objasnio kako je to šutnja za sve koji su poginuli u obrani kanadske slobode. Iako nitko nije izravno napao Kanadu, minuta šutnje bila je za svakoga tko je poginuo bilo gdje u svijetu za kanadsku slobodu tijekom cijele kanadske povijesti. Upitao ju je imamo li i mi dan sjećanja.

Slobodno nositi hrvatsko znakovlje

Kanađanin ne bi razumio

Knedla u grlu počela me gušiti - sjetih se Vukovara i našeg Dana sjećanja koji dolazi. Sjetih se kako sam iz tog Vukovara otišla u Kanadu, svih Vladinih priča o mjerama za povratnike, stanovima koje moj muž, povratak, i ja, iako smo već dugo na listi, vjerojatno nikada ne bismo dobili - pa smo morali otići.

Sjetih se sve muke svojega naroda i svoje vlastite životne muke. Tih sam kolegi odgovorila: -Imamo - i otišla na stanku.

Nije mi htjela govoriti o tome - ne bi shvatio. Ne bi shvatio da u našoj Hrvatskoj nitko ne sluša himnu prije nastave, odnosno da se nakon svojedobnog pokušaja uvođenja te prakse u škole digla medijska hajka te je praksa ubrzo prekinuta. Ne bi shvatio da rijetki nose hrvatsko znakovlje, zapravo malobrojni iskazuju ponos na svoje žrtve, da nema minute šutnje na nacionalnoj razini. Da rijetko tko od nehrvata očekuje da poštuje našu zemlju te da je svakome dopušteno obezvrijedivati naše vrijednosti.

Postoji mogućnost da se *Vukovarka iz Kanade* vrati u svoju domovinu ako joj ne odobre radnu dozvolu koja traje još godinu i pol dana. No, vratit će se bogata, zbog obnovljene ljubavi prema Domovini.

Vratit će se sa slobodom vješati svoju zastavu u svakom kutku svoga

Doma. Sa slobodom slušati i puštati svoju himnu, pričati kako je moja zemlja najlepša na svijetu. Sa slobodom da nosim hrvatsko znakovlje i budem ponosna na sve Hrvate, na svojega oca, stričeve, koji su, zajedno s drugim Hrvatima, goloruki išli pred srpske tenkove. Koji su nam donijeli pobjedu i omogućili tu slobodu. Sa slobodom od svakoga stranca zahtijevati da poštuje moj jezik, moju kulturu, moje običaje, moju zemlju i njene prevelike žrtve.

IV. postaja – Lampaši duž Ulice grada Vukovara

U školskom se dvorištu budila svjetlost. Učenici su 17. studenog u 17, 30 sati palili lampashe koje će potom postaviti duž Ulice grada Vukovara kako bi treperenje tankoga plamena podsjetilo putnike na prolaznost života i one koji su ga izgubili u ratu. Četrdesetak učenika uputilo se prema *Trgu branitelja*, kako mnogi neslužbeno nazivaju prostor preko puta dvorane Vatroslava Lisinskog, da bi stigli do 18 sati kada počinje program sjećanja na pad grada Vukovara. Trube su najavile početak. Prvi na Trg ušao je orkestar oružanih snaga Hrvatske, čiji je predstavnik Davor Popović, a poslije šestero Mundira. Od službenih udruga prisustvovali su: policija, postrojba hrvatske vojske, kadeti policijske akademije i vojna vatrogasna postrojba Grada Zagreba. Događaj su priredili pripadnici Kluba veterana Zagreb – Trnje 148. brigade. Govore su održali vukovarski veterani Lejdi Oreb, Davor Popović i Boris Vukotinović. U jednom trenutku, od iscrpljenosti, hladnoće ili ružnih sjećanja, mladi je kadet usred jednog od govora pao u nesvijest.

Ružica Budimir sa svojom je djecom donijela Svetlo mira. To isto Svetlo 8. studenog 2014. godine 148. trnjanska brigada donijela je iz Vukovara iz crkve Sv. Filipa i Jakova. Vukovarsko je svjetlo simbol mira. Nakon donošenja svjetla mira, učenici Prirodoslovne škole Vladimira Preloga upalili su lampashe postavljene u obliku križa i natpisa VUKOVAR. Don Marin Drago vodio je molitvu dok je zimski vjetar nemilice počeo *brijati* po licima publike. Iako je bilo hladno, svakoga je ugrijao drukčiji osjećaj kada su se zaorili stihovi *Reći će vam samo još jednu stvar - zapamtite Vukovar*. Ako smo mi mladi oni koji će izgraditi svijet, na nama je da nas potaknete da slijedimo drukčiju misao. *Kada se susret dogodi, čin bratimstva, spajaju dvaju bića čini vječnim. Nebeske trublje pozdravljaju stisak ruke, taj prvi dodir, pokušaj i bogaćenje svijeta.*

A u našim će srcima Vukovar ostati duboko otisnut – na četiri postaje, za četiri strane svijeta, za vječnost.

Paljenje lampasa

DAN ŠKOLE U VARAŽDINU

Beži, Prelog, beži, Prelog, cug ti bu pobegel...

Prošle smo školske godine za Dan škole uživali u skraćenim satima i međurazrednim utakmicama te živjeli za obećanje da će iduća proslava biti još bolja. Obećanje se ispunilo i cijela je škola 24. travnja 2014. nestrpljivo stajala na Glavnem kolodvoru i čekala vlak za Varaždin

Piše: Ivor Kruljac

Vi nama stolce, mi sebi hranu

Prvašići su željno iščekivali provjeriti koliko je zabavno imati cijeli vlak samo za svoju školu, a mi ostali, to već znajući, nismo mogli dočekati da ponovimo to iskustvo. Cijela se škola (uz iznimku nekoliko maturantskih razreda koji su se u školi pripremali za Državnu maturu) smjestila u 11 vagona. Unatoč sjajnoj organizaciji ravnatelja, kao i svih njegovih suradnika na ovome izletu, neke su poteškoće jednostavno morale iskrasniti. Bilo je to zaista iznenadujuće (nadam se da iščitavate ironiju) kada nam je cijeli put bio povezan prometnom organizacijom, poznatoj po svojoj kvaliteti, brzini i smislu za vremensku točnost: Hrvatskim željeznicama. Kako neslužbeno doznajemo, dakle iz učeničkih tračeva, uzrok kašnjenju od nekih četrdesetak minuta bio je pokušaj pokretanja jedanaest vagona s preslabim vlakom. Beži, Prelogovac, beži, Prelogovac, cug ti bu pobegel...ili ne bude. No pogreška je bila ispravljena te smo započeli putovanje, a šećući s jednog kraja vlaka na drugi mogli ste vidjeti sjajnu atmosferu u svakom vagonu koji su ubrzo postali heterogene smjese različitih generacija i razreda.

Velik broj različitih melodija, igara, kao i tema za razgovore bili su glavni elementi dobrog provoda, čime su i prvašići shvatili zašto svi padamo u ekstazu kada čujemo da se spremaju izlet vlakom; u prilog tome ide i činjenica da ne trebamo čekati stajalište za WC (baš suprotno, na stajalištu ga jedino ne smijemo koristiti).

U bivšoj metropoli

Vlak nas je doveo u obećani Varaždin, glavni grad Hrvatske sve do velikog požara koji je izbio 25. travnja 1776. na gradskom majuru

i napravio potpuni kaos te značajno promijenio tijek povijesti tog grada. Danas je Varaždin jedan od najljepših baroknih gradova u Hrvatskoj. Ma koliko vlak bio zabavan, svi uvijek žele prvi izletiti iz njega na svježi zrak u novom gradu. No svi su morali pričekati dok neki od profesora za koordinaciju nije podignuo natpis s njihovom destinacijom. I tako smo krenuli po gradu, svaka grupa u svoj muzej. U priodoslovnom muzeju divili smo se brojnim kukcima iz njihove entomološke izložbe u palači Herzel. Palaču Sermaige upamtili smo po galeriji starih i novih majstora promatrajući brojne potrete uvaženih plemića. Posjetili smo i Stari grad, varaždinsku feudalnu utvrdu čija je gradnja počela u davnom 14. stoljeću, a njen veći dio izgrađen je u 16. stoljeću, zbog čega se na njoj ogledaju i gotski i renesansni stilovi arhitekture. U Muzej grada Varaždina pretvorena je 1925. godine pa i danas brojni turisti, kao i mi, imaju priliku razgledavati stilski uređene sobe. Posebno su vrijedne zbirke s predmetima iz ostavštine dvaju proslavljenih Varaždinaca, političara i književnika Ivana Kukuljevića Sakićinskog i jezikoslovca Vatroslava Jagića.

Prilikom razgleda grada veliku je pomoć pružila Graditeljska, prirodoslovna i tehnička škola Varaždin čiji su nas učenici stručno vodili po gradu. Pokazali su nam znamenitosti varaždinskog groblja koje je, iako napravljeno još 1773. godine, svoj današnji sjaj dobilo tek kada ga je 1905. godine uredio Herman Haller te svojim idejama i smisлом za estetiku pretvorio u prekrasan spomenik prirode i parkovne arhitekture. Lijepo je za umrijet. Odveli su nas i do katedrale posvećene Uznesenju Blažene Djevice Marije, koja je središnji dio isusovačkog kompleksa sastavljenog od gimnazije,

konvikta i same crkve. Cijeli je kompleks izgrađen u 17. stoljeću. Od katedrale smo produžili do uršulinskog samostana. Uz dolazak uršulinki u Varaždin vezana je zanimljiva priča: naime, njih dvanaest došlo je u Varaždin kočjom, nakon punih sedam dana putovanja, na poziv grofice Magdalene Drašković, koja je imala kćer uršulinku - m. Anu Julijanu Drašković. Zbog teških političkih zbivanja, kršćansko-protestantskih ratova, grofica Magdalena Drašković bojala se za svoje dijete i stoga je zamolila glavaricu uršulinskog samostana u Požunu da dozvoli njenoj kćeri da se skloni u Hrvatsku.

Još jedno veliko predstavljanje naše škole su, zajedno s našim ravnateljem, odradili članovi Učeničkog vijeća koji su bili na prijemu kod gradonačelnika Varaždina, gospodina Gorana Habuša.

Slobodno vrijeme koje je trajalo dobra četiri sata bilo je iskorišteno u kafićima, šetnjama po gradu ili jednostavnim opuštanjem u gradskim parkovima. Još jedna od zanimljivosti u gradu bila je predstava klauna na kojoj su, osim smijehom, naši učenici bili nagrađeni i ukusnim bombonima iako su ti isti bomboni letjeli prema njima malo prebrzo.

Opet na veselim tračnicama

Jutarnja vožnja vlakom bila je zagrijavanje, grad Varaždin bio je glavni tulum dana, a ponovna vožnja prema Zagrebu - izvrstan afterparty. Bili smo valjda jedni od rijetkih putnika koji se nisu žalili na sporost hrvatskih vlakova. Nimalo umorni od Varaždina, nastavili smo još razbudići održavati dobru atmosferu, tamaneći ostatke grickalica i sokova što smo ih spakirali za put. Ovaj će nam prekrasni grad, grad anđela i zvonika, prekrasnih parkova i šetnica, uređenih biciklističkih staza zbog kojih vam se čini da svugdje možete doći za tren oka čak i ako ne koristite automobil, ostati u zaista lijepom sjećanju.

Podjela vlasti

Zaplesali smo s klaunima

HRVATI NA SKIJANJU

Pizza i pomfrit su luksuz

U trenutku potonuća u recesijiški bezdan, dok shopping centri diljem zemlje, što Hrvatskom ju zovu, zjape prazni, a kafići i restorani redom zatvaraju svoja vrata, licemjerni Hrvati planiraju odlazak na skijanje

Piše: Iva Ivičić

Skijanje nije mala stvar. Vrlo je skupo, a ovisi o duljini boravka, udaljenosti destinacije i cijeni apartmana ili hotelskih soba. Prosječna cijena skijanja za četveročlanu obitelj u Austriji ili Italiji iznosi od 20.000 do 30.000 kuna, što znači da još samo skupo plaćeni odvjetnici ili političari mogu skijati u Francuskoj ili Kanadi. Posebno je intrigantna stranica skijanje.hr na kojoj uz članak Cijene skijanja moraju ići dolje stoje mnogi prigovori o cijenama skijanja, aranžmanima i ski-passovima. Da, istina je, cijene svake godine rastu, ljudi se žale, ali svejedno gotovo 250.000 ljudi Lijepe Naše iz godine u godinu odlazi na skijanje.

Svi se žale na stanje u državi... Nemamo novaca, nezaposlenost raste, porezi također, Vlada ništa ne poduzima, više odmaže, no što pomaže. I dok se tako novac poreznih obveznika bezbrižno rasipa za gradnju fontana na nekad prekrasnim, travnatim površinama, Hrvati skijaju. Skijaju za vrijeme zimskih praznika, vikendom, a mlađi i prijeko obećavajući natjecatelji skijaju i dok neki Hrvati skupljaju siću za sladoled.

Makar na kredit

Jesmo li licemjerni?

Ove je godine i moja licemjerna obitelj išla na skijanje u Italiju, u Allege, mjesto u jednoj od dolina u Dolomitima. Odsjeli smo u zgodnoj kućici s 20 apartmana zajedno s još samo 32 ljudi. Cijena je bila u određenoj mjeri niža nego što bi bila da svi odvojeno plaćaju, ali svejedno je bilo skupo. Naš je odmor trajao tijedan dana, a samo skijanje na stazama pet dana. Kako su se praznici bližili svome kraju, tako se smanjivao broj ljudi na skijalištu. Ljudi koje smo svakodnevno sretali (i presretali) na stazi uglavnom su bili isti. S obzirom na to da je vožnja gondolom neizbjegjan način transporta na skijanje, imala sam priliku vidjeti i čuti svakakve ljude i razne jezike. Od svega što sam čula, mogu s velikom sigurnošću reći da je na tom skijalištu bilo 50 posto Talijana, 47 posto Hrvata i 3 posto ostalih naroda, uglavnom Nijemaca i Srba. Čovjek praktički nije mogao ni ući u gondolu ili na žičaru, a da ga barem polovica prisutnih ne razumije.

I onda se naši sunarodnjaci žale da nemaju novaca! A tko je platio skijanje? Država sigurno nije. Tu možemo, možda čak i

moramo, postaviti pitanje: Imamo li pravo žaliti se zbog svega toga za čim uporno civilimo? Nema se novaca, nema se para. Ako se nema, kako smo došli na skijanje? Istina, stanje je loše. No nije li u državi, u kojoj neki nemaju ni za kruh, žaliti se jer nemamo novac za održavanje visokog standarda, koji smo si sami postavili, ipak mrvicu nezahvalno?

Od fast fooda do fast skijanja

Važno je da se rulju smiri, da uvažava svoje političare koje je izabrala i ne žali se. Istinabog, bilo je gadnih prosvjeda, i to sve zbog dvije fontane u vrijednosti od 18,4 milijuna kuna u Ulici hrvatske bratske zajednice u Zagrebu. Na njih smo potrošili šest mjeseci rada, znoja, planiranja i prekrasne (sad uništene) travnate površine. A zbog čega? Vrlo spektakularnog prizora dviju najobičnijih prljavih fontana! Oni koji su ih gradili sada skijaju i izvode pomfrit i pizza vratolomije po posebnijem snijegu od onoga koji pada po glavama beskućnika. Neki treći nadaju se da cijene pomfrita i pizza s kioska neće porasti jer bi tako mogli ostati bez dnevnog obroka. Novac poreznih obveznika skače s lijeva na desno, svjetluca u svim bojama, razlijeva se u fontanama, a poprilično sam uvjerenja da bi se Talijani ili Austrijanci nemalo iznenadili da im pokušamo platiti vodom iz fontana.

Svi imaju drukčije mogućnosti, ali se svi žale. Možda je problem, ipak, u standardu? Možda bismo, ne rasipajući novac jednako suludo kao naši političari, čak bili i sretniji. Sretniji kada bismo prestali neprestano se na nešto žaliti. Ali, tko sam ja da o tome sudim? Tko može, neka ide na skijanje, makar na kredit! A ostali... Ah, neka sjednu uz fontane i maštaju o pizzi i pomfritu. Baš svejedno hoće li to biti oni s kioska ili oni sa staza – vjerojatno će im ostati jednak nedostupni.

Priprema, pozor...

NOVA STATUA PŠVP-a

Jedna sasvim drukčija svjetiljka

Na satu etike profesorica Kadović pokazala nam je zanimljive fotografije *Trash art-a* na kojima smo vidjeli mnogo skulptura izrađenih od otpada i starih, već iskorištenih predmeta. Ta nas je svojevrsna umjetnost potakla da izradimo svoju vlastitu statuu loga škole i dokažemo da otpad nije smeće

Piše: Eva Marković

Uz pomoć profesorice Grozdanić prekopali smo kante za smeće oko škole i pronašli puno korisnog materijala. U tome su pomogle i naše profesorice kemije pribavivši nam malo stariji, zahrdali stalak i istrošenu ekološku mrežicu. Od našeg vjernog domara lvek nabavili smo još i komad stare, potrgane klupe, dijelove držača na vješalicama, stare metalne žice, plastične vodilice za struju i potrganu žarulju. Iz kemijskih laboratorijskih epruveta, tirkvica i pipeta. Kada smo konačno nabavili sve što nam je trebalo, bacili smo se na posao.

Za početak je trebalo napraviti okvir, šesterokut, od držača na vješalicama. Tu nam je u pomoć priskočio domar lvek koji je marljivo vario držače u oblik šesterokuta. Zatim smo montirali žarulju, koja je predstavljala glavu, ali onda nam je napamet pala ideja da bi bilo dobro da žarulja bude funkcionalna, odnosno da svijetli. Nakon napornog sastavljanja žarulje napokon smo ju uspjeli funkcionalizirati i naša je žarulja zasvijetlila. Naravno, ništa ne može proći bez nekakvog problema. Oduševljeni što smo uspjeli sastaviti žarulju odlučili smo još jednom se uvjeriti da ona doista radi, ali prilikom uključivanja žarulje u struju došlo je do kratkog spoja i izbacivanja glavnog osigurača škole.

Zamalo u XVIII. stoljeću

Problem s osiguračem vrlo je brzo ponovno riješio domar, a kratak spoj u našoj žarulji riješila je profesorica Galović i spasila cijelu školu od povratka u XVIII. stoljeće. Kada smo napokon riješili sve probleme sa strujom, počeli smo s izradom manje problematičnih dijelova. Provodili smo cijele dane u školi kako bismo što bolje izradili našu statuu. Na stalak smo montirali okvir i žarulju pri čemu je došlo do

Unikatna PŠVP svjetiljka

Za vas samo probранo smeće

manjih poteškoća jer okvir nije mogao stajati na stalku, ali ubrzo smo riješili taj problem pomoću starih metalnih žica. Nakon puno razbijanja glave svime i svačime uspjeli smo napraviti glavni oblik naše statue. Ali to nam nije bilo dovoljno pa smo ju odlučili nadograđivati. Stari komad drvene klupe stavili smo u podnožje statue kako bismo iskoristili što više materijala i popunili prazan prostor. Ekološku mrežicu željeli smo postaviti kao podlogu statue, ali nam se to nakraju nije činilo kao dobra ideja pa smo od nje odlučili izrezati i oblikovati slova (PŠVP). Slova smo zalijepili na stalak i oko njih polijepili razbijeno kemijsko posude. Kada smo konačno mislili da je statua završena, shvatili smo da nešto nedostaje. Okvir ekološke mrežice je crn pa slova nisu bila dovoljno uočljiva, zapravo, nisu se uopće primjećivala. Zato smo odlučili postaviti drvenu podlogu na stražnjoj strani statue. Ali, naravno, drvo je smeđe boje, a s obzirom da to i nije neka lijepa boja, došli smo na ideju da bismo ga mogli obojati. Baš taj dan kada smo našoj statui dodavali zadnje detalje u posjet na radionicu COOLture stizala je Mirela Holy pa smo njoj, kao bivšoj ministrici zaštite okoliša, odlučili pokloniti našu prvu eko-statuu. Samo pola sata prije njezinog dolaska obojali smo drvenu podlogu i shvatili da se boja neće na vrijeme osušiti. Brzo smo otrčali po drevni izum, u narodu poznat kao *fen*, i u zadnjim minutama sušili drvenu podlogu. Na brzinu smo žarulju posprejali plavim sprejem i od stare spužve izrezali 3. E, zalijepili slova na poleđinu podloge i dopisali & prof. Kadović. Uz sav trud i veliko strpljenje profesorica koje su cijele dane provodile s nama, naša statua napokon je bila završena. Nakon raznih pohvala ravnatelja, mnogih profesora i naše gošće, Mirele Holy, zaključili smo da je ovo naša prva, ali ne i posljednja statua izrađena na takav način. Odlučili smo ih ubuduće poklanjati svim našim gostima. Mirela Holy s radošću je prihvatala naš dar i naglasila da je put do naše prve statue zapravo cirkularna ekonomija. O toj, nama novoj sintagi, u sljedećem članku.

PRIČA O EKOLOŠKOM BOŽIĆNOM DRVCU

Ako može od otpada, zašto ne?

Piše: Eva Marković

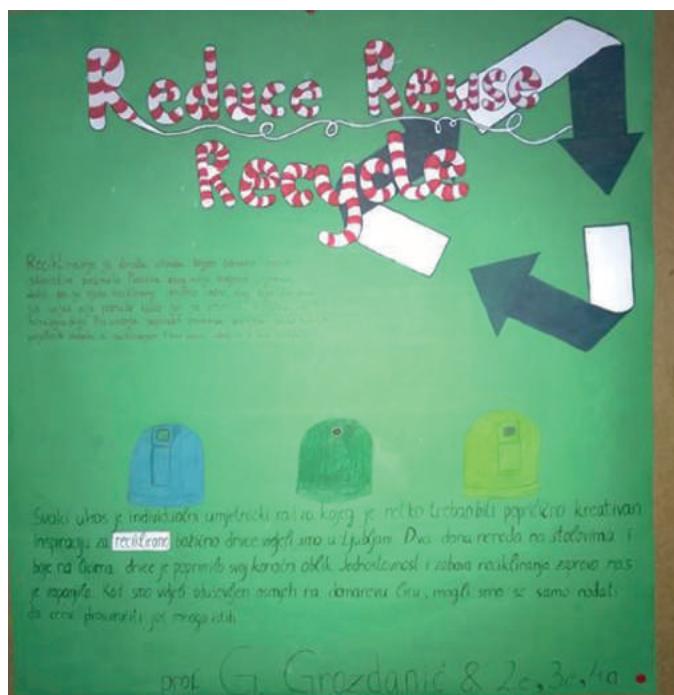
Kada su ulice grada počele blještati sjajnim božićnim ukrasima i nas je ponijela ta atmosfera. Naša prvobitna ideja bila je napraviti autentično ekološko božićno drvce napravljeno od recikliranog materijala i iskoristivog otpada. Ideja nam je sinula kada je u posjet našoj školi došla političarka Mirela Holy koja nam je predstavila cirkularnu ekonomiju. Kako se cirkularna ekonomija odnosi na obnovljive izvore energije, smanjenje i pokušaj eliminacije upotrebe kemikalija i stvaranja otpada, učinila nam se izvrsnom prilikom za praktičnu provedbu naših znanja, kao ekoloških tehničara, u

Prelogovsko ekološko božićno drvce

konkretni produkt. Ideja se dodatno razvila kada smo u sklopu stručne prakse posjetili Ljubljani gdje smo vidjeli pravo božićno drvce okićeno raznim ukrasima poput obojenih plastičnih boca i čaša. Naša je ideja dobila krila pa smo odlučili nešto slično napraviti i sami. S profesoricom Grozdanić ubrzo smo nabavili i ostatak materijala za izradu ukrasa. Čak smo kopali i po smeću da bismo

došli do plastičnih čaša i boca i njima *zacirkulirali* prelogovsku ekonomiju. Osim plastičnih boca i čaša za izradu ukrasa koristili smo i kartonsku ambalažu za jaja, role WC papira, slamke, stare CD-e i slične predmete. Iako smo četiri dana odradivali obje smjene u školi, uz malo nervoze i rijetke svađe, kako smo se lijepo zabavljali. Boce smo za početak bojali, a zatim ih ukrašavali raznim božićnim motivima. Sve smo to ponovili i s plastičnim čašama kojima smo na kraju bili oduševljeni jer smo kroz svaku provukli svjetiljku. Učenica 2. e razreda, Ana Klarin, napravila je od kutije za jaja kartonske kuglice za bor i vjezdice načinjene od rola WC papira. Kada smo se sasvim *ufurali*, Tea Kovačić odlučila je od plastičnih boca napraviti umanjeno božićno drvce. Izbrisati rečenicu: Uz pomoć

Recikliraj i upotrijebi ponovno

ostalih učenika uspjeli smo to dovršiti. Izbrisati: Tu repliku božićnog drvca htjeli smo pokloniti ravnatelju. Njemu se drvce jako svidjelo te nam je rekao da ga moramo izložiti na vidljivo mjesto. Uz naše ekološko božićno drvce odlučili smo napraviti i plakat na kojem smo opisali postupak izrade ukrasa. Njime smo zaokružili cijelu priču o ekološkom božićnom drvcu u Prelogu.

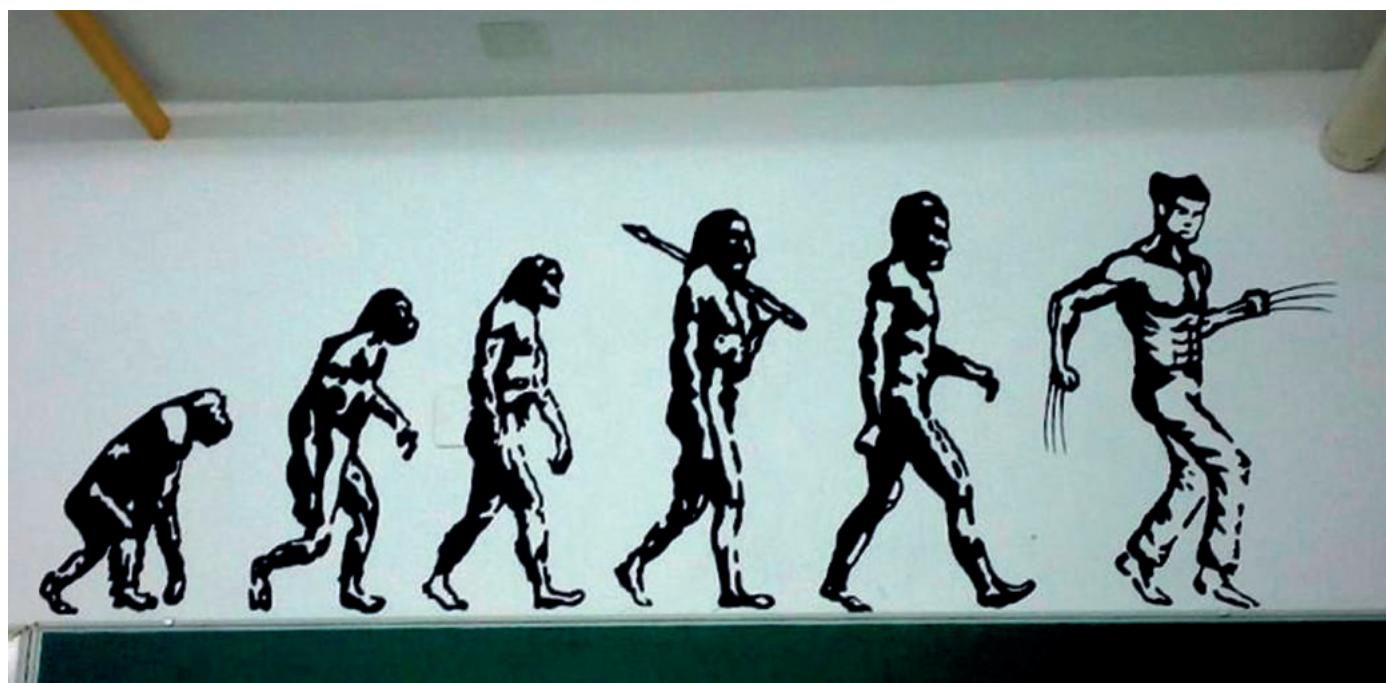
I posljednji ukras...

UREĐIVANJE UČIONICE IZ BIOLOGIJE

Darwinovo je nasljeđe u sigurnim rukama

Onima koji su čitali intervju s profesorom Karloom Horvatinom u prethodnom *Labosu* poznato je da se, osim genija za biologiju, u njemu krije i nevjerljatan likovni talent! Uoči završetka školske godine 2013./2014. odlučio je svoju kreativnost udružiti s učenicima te je prenijeti na zidove učionice iz biologije

Piše: Eugenija Prša

Evolucija kako je vide Prelogovci

Kreativce iz učionice B11 dočekale su boje, kistovi, ideje pa i skice! Odlučili su prikazati tri najzastupljenija staništa na Zemlji: šumu, savanu i more. Već za tri dana, uz malo boje po podu, na nama samima, ali ipak najviše na zidu, boje su poprimile prekrasne oblike. Sva tri staništa dobit će i stanovnike, životinje za koje većinom niste čuli, kraj kojih će biti izloženi osnovni podaci o vrsti. Da učenicima ne dosade uvijek iste životinje, profesor Horvatin će ih s učenicima mijenjati svaka dva tjedna.

Najveći dio posla ipak je održan za vrijeme zimskih praznika. Mnoge je zanimalo kako izgleda škola kada njome ne prolazi tisuću učenika pa je kreativnih umova i ruku u sljedećoj fazi rada bilo nešto više nego u prvoj. Između Božića i Nove godine, Nove godine i početka nastave B11 okupirali su Dora Marković, Leonardo Bošnjak, Anton Malbašić, Eva Marković, Eugenija Prša i, dakako, profesor Karlo Horvatin. Profesorova želja bila je prikazati Darwinovu evoluciju, a osobito ih je oduševio genijalnom zamisli da joj dodaju i nešto svoje: mutanta! Nisu morali dugo razmišljati da bi odabrali Wolverinea. On je logični sljed evolucije čovjeka iz *homo sapiens* u *homo superiora*. Iako postoji alternativni smjer, *homo retardus*, nadaju se da evolucija ipak neće poći unazad. Riješili su estetsku problematiku koja im je oduzela najviše vremena i pojačali mišiće Marvelova junaka sjenama. S obzirom na to da nije bilo školskog DJ-a jer su bili praznici, Eva Marković pobrinula se za dobru glazbenu atmosferu. Veliku moralnu i estetsku podršku pružila im je profesorica Gorica

Grozdanić. Donijela je svoje biljke i presadila ih u nove, šarene teglice koje se savršeno uklapaju u novi izgled učionice. Pri presađivanju uhvatili su i novog školskog ljubimca. Nazvali su ga Martina. Pripada vrsti *Pentatom baccarum* (smrdljivi martin), a trenutačno živi ispod jedne biljke.

Nakon ove preobrazbe B11, učenje biologije sigurno će biti još zabavnije nego prije – ako je to uopće moguće!

Biologija nikada nije bila zanimljivija

MOVEWEEK U PRELOGU

Eppur si muove!

U sklopu europskog tjedna kretanja Moveweek 2014. u našoj se školi 5. listopada 2014., pod pokroviteljstvom portala *rekreacija.hr*, održalo nekoliko sportskih radionica

Piše: Ivor Kruljac

Prelogovci zaista često organiziraju akcije kojima promoviraju zdrav i sportski život.

Prošlo je godinu dana otkako je završio Eurobike, međunarodni projekt kojem je cilj bila promidžba biciklizma u Europi. Hrvatska je, uz Švedsku, Poljsku, Slovačku, Sloveniju, Nizozemsku, Belgiju i Austriju, sudjelovala u toj akciji i održala brojne biciklijade sa sve većim brojem sudionika.

Tako je i na ovogodišnjoj biciklijadi sudjelovao velik broj učenika, profesora, roditelja i prijatelja koji su došli ispred škole na svojim biciklima.

Dobro, zar baš svi? Pa baš i ne: bilo je i onih koji su htjeli sudjelovati u biciklijadi, ali su se do škole samo došetali. Na biciklijadu bez bicikla? Na svu sreću, problem je rješila glavna koordinatorica biciklijade, profesorica Vedrana Vukmir. Odlučila je unajmiti bicikle od Nextbikea, sustava javnih gradskih bicikala u GreenGold centru, ali ni to nije prošlo bez poteškoća. Informatičke probleme pri registraciji uspješno je rješio naš profesor Benić. Bili su to pomalo neobični bicikli s kočnicama samo na pedalama. No to nije sve:

Svi smo na okupu - možemo krenuti

postaja u GreenGoldu nije imala dovoljno bicikala. I što sad? Naši profesori matematike brzo su sjeli u školski kombi i odjurili po bicikle prema najbližoj sljedećoj postaji na Glavnom kolodvoru. Sve su oni to uspješno rješili u tridesetak minuta. Biciklijada je mogla započeti. U 11 sati, uz budne oči naše policije, svi smo zavrtjeli svoje pedale. Morali smo poštovati jasne upute: nema nesmotrene vožnje ni pretjecanja, izlaska iz kolone ili, ne daj Bože, probijanja na čelo kolone ispred policije.

Tempo vožnje bio je svakome prihvatljiv. Vožnja, ni prespora ni prebrza, odgovarala je baš svakome. Krenuli smo, dakle, od Ulice grada Vukovara 269 preko Heinzelove ulice i Trga žrtava fašizma pa preko Mosta mladosti sve do Novoga Zagreba. Povratak je tekao drugim smjerom - preko Bundeka i Mosta slobode ravno do naše škole. Pomalo umorni, ali neizmjerno sretni i zadovoljno, velikim pljeskom zahvalili smo profesorici Vedrani Vukmir koja je i ovu biciklijadu izvanredno organizirala.

Ovako bismo mogli svakoga dana

Ples ili borba

Moweweek se u našoj školi nastavio brojnim demonstracijama plesa i borilačkih vještina u školskoj sportskoj dvorani. Uživali smo u demonstracijama hapkidoa, aikidoa, kuk sul doa, ninjitsua i tai chi chuana (ma što god to značilo). Ipak, izdvojiti ćemo Matiju Soru, učenika naše škole, koji nam je demonstrirao najvažnije pokrete teakwondoa. Posebnu pozornost publike pljenili su plesači i plesačice svojim spektakularnim pokretima u ritmu salse, breakdancea, showdancea, body balleta, ritmičke gimnastike, hule, zumbe, funka i lyrical jazzza, trbušnoga plesa, ali i nečega još neobičnjeg, kao što je pole dance.

Dakle, uživali smo u plesu i borbi. A što ćemo s jogom, street work outom i capoeireom? Kamo ćemo njih svrstat? U ples? U borbu? Ni u ples ni u borbu?

Ah, da, to je vjerojatno diskurzivni oblik: i ples i borba.

Nema veze što smo maturirali - i dalje smo Prelogovci

U ŠKOLI OSNOVAN ČITATELJSKI KLUB

Čitanje kao zabava i užitak

Koliko god tvrdili da su vam lektire dosadne, nezanimljive i nerazumljive, a čitanje knjiga gubljenje vremena, svatko je, barem jednom u životu, naišao na knjigu koja mu je istinski prirasla srcu, koju bi preporučio drugima i koju je pročitao više puta. Ako vam se to još nije dogodilo, onda vjerojatno niste imali sreće i pronašli pravu knjigu! Ili knjiga nije pronašla vas!

Piše: Ružica Perić

Ugodna atmosfera, knjige i grickalice

Oni pravi tragači za dobrom knjigom i ljubitelji čitanja odlučili su se prestati *skrivati* i samostalno lutati. Početkom ove školske godine sa zadovoljstvom su se odazvali pozivu naše knjižničarke Višnje i učlanili se u Čitateljski klub.

Ideja o osnivanju kluba rodila se na poticaj jedne skupine učenika koji često posjećuju školsku knjižnicu, vole posuđivati knjige iz slobodnog fonda, stalno zapitkuju što ima novoga, željni su razgovora, preporuka, komentara. Čitateljski se klub pokazao kao pravo rješenje i kao prava mala oaza svih duša željnih druženja i dobre knjige. Naša knjižničarka ističe da na ovaj način čitanje postaje zabava i užitak bez ikakve prisile i ocjenjivanja. Svaki član može aktivno i argumentirano raspravljati o pročitanom, izražavati vlastito mišljenje, istaknuti svoju posebnost, specifične interese i osobne doživljaje.

Idealan klub trebao bi imati od 6 do 12 članova jer je komunikacija između članova osobnija i prisnija. Osnovni cilj je potaknuti druge u čitanju, a iznoseći vlastita promišljanja, naučiti i uvažavati tuđa mišljenja i aktivno slušati sugovornike.

Iako su učenicima koji su se priključili Čitateljskom klubu očekivanja različita, nekoliko stvari im je zajedničko: zabaviti se čitajući i raspravljajući, dobro iskoristiti slobodno vrijeme s osobama sličnih interesa te se upoznati s još mnogo dobrih romana, pjesama i priča.

Naši članovi Kluba su se već na prvom sastanku izjasnili o svojim omiljenim žanrovima. Najdraži su im krimići, pustolovni i SF romani. Posebno su im dragi i romani s tajanstvenom, pomalo jezovitom i mističnom atmosferom. Neki su se ipak okušali i u težim žanrovima, osobito filozofskim romanima ili djelima s psihološkom i religioznom

tematikom. Nije im mrška niti lektira i priznali su da je bilo nekoliko naslova koji su im se svidjeli i koji nisu bili naporni za čitanje. Tu je, naravno, spomenut svima dobro poznat Salingerov Lovac u žitu.

Ovisni o čitanju – čitanjem o ovisnosti

Naš se klub već na početku svoga rada uključio i u *Mjesec borbe protiv ovisnosti*. Svaki član imao je zadatak pročitati jednu knjigu na temu ovisnosti o drogi koju je na sastanku predstavio ostalim članovima. Ovo je bilo izuzetno uzbudljivo i potresno iskustvo, a problem smo osvijestili iz različitih perspektiva, što nas je navelo i na zanimljivu raspravu i zaključke.

Na sljedećim sastancima predstavljali smo neke svoje omiljene pisce i djela i potaknuli i zainteresirali jedni druge za čitanje preporučenih naslova.

Za naš sljedeći susret u drugom polugodištu dobili smo zadatak pročitati šokantni antiutopijski roman R. Bradburyja: *Fahrenheit 451* koji govori o spaljivanju knjiga i o cenzuri informacijama. Profesorica Beus najavila nam je da će nam predstaviti neke slavne knjige koje su bile zabranjivane i cenzurirane tijekom povijesti. Neke su od njih čak i na našem popisu lektire!

Pa ako je i vas ova naša malena grupica učenika potaknula da se prisjetite kako je ustvari lijepo ponekad zaviriti dublje među korice knjiga ili ste odlučili pružiti drugu šansu knjigama, pridružite nam se na sljedećem čitateljskom sastanku!

Tisuću četiristo četrdeset i osam... ali ih je svakoga dana sve više!

Piše: Eva Marković

Facebook profil naše škole otvorio je profesor *davne* Živković 2011. godine, ali mu se on, nažalost, zbog brojnih obaveza nije stigao i posvetiti, zbog čega je profil bio zapušten i gotovo prazan. Iz toga ga je razloga preuzeila nova osoba, osoba s, očito, previše slobodnog vremena, profesorica Henrieta Barbarić (ali pravit ćemo se da ne znamo da je to ona; zvat ćemo je, jednostavno, Škola). Svakim danom naša je Škola imala sve više prijatelja i pratitelja. Teško je reći točan broj naših prijatelja jer se taj broj iz sekunde u sekundu povećava, ali u ovom trenutku ih je točno 1445. Ne, 1446. Ispričavam se, 1447 ih je. Samo malo da provjerim. Da, je, 1447.

Česti su prijatelji naše škole i roditelji učenika koji pomno prate i komentiraju sva događanja i daju nam podršku u utakmicama ili prije putovanja na put. Svi koji su prijatelji naše škole mogli su vidjeti da im na naslovniči svakim danom osvanjuje sve više njezinih objava: tko je okitio koji dio hodnika, iz čega se pisao test, koliko je novog wc-papira postavljenog, koliko se prašine na podove sleglo... Ako slučajno naši učenici propuste koji dan u školi, sigurno neće biti uskraćeni za sve aktualne informacije. Zapravo, po kuloarima

Naša škola - facebook loadacha

se priča da je naša Škola prava faceloodacha. Taj naziv dobila je zbog mnogih objava u kojima naša profesorica Barbarić (ups, možda nisam smjela opet reći da je to ona!) svaki dan prikazuje sve događaje u školi, a njih je, vjerujte, kao riba u moru, mrava u mravinjaku, punoglavaca u bari, da, toliko je događanja dnevno pa mora biti i toliko objava, ima smisla, da, ima. Valjda.

Moramo priznati, nađe su tu i zanimljivih zapisa o dobitnicima Nobelove nagrade ili nekim kulturnim događanjima, zgodne kemijske fore koje učenici svakodnevno šalju profesorici... hoću reći, Školi. Nekako nam je već postalo automatski da, kada smo negdje, kada nešto fotografiramo, to odmah šaljemo u inbox naše školice.

Iako svi mi tvrdimo da nam to ponekad pomalo ide na živce, te objave nas ustvari vrlo često razvesele i dobro nasmiju. Osobito smo sretni kada vidimo kako smo fotogenični na tisućama fotografija koje potrpaju u albume s nekim ludim nazivima, a već smo se odavno svi pomirili s time da u školi više ništa ne može proći nezapaženo – jer Škola vidi sve. Ponekad se neke stvari pojave na Facebooku prije nego što su se uopće dogodile!!! Ili nam se to samo tako čini, jer smo svi već lagano poludjeli?

Uf, evo ga, tisuću četiristo četrdeset i osam ih je. Daj promjenite naslov...

Nagradu dobiva onaj koji se zadnji nagura!

Piše: Lucija Tortić

Tko prvi, njegov naslonjač

Ovoga ljeta naša je škola bila u opasnoj kupovini te se nezanemarivo obnovila. Nekadašnje željezne stolice po hodnicima zamijenili su trosjedi u različitim bojama na kojima se sada rado izležavaju čak i profesori. Udobno smješteni na malene sagove, u neposrednoj blizini nalaze se i stolići s malenim pladnjevima – sve što jednom učeniku treba za ugodan gablec. Oduševljenja nije nedostajalo. Imamo i dokaze: na Facebook profilima sve se šareni od poziranja u najrazličitijim pozama na novim naslonjačima! Isprobali su ih čak i neki bivši učenici koji nisu mogli sakriti zavist što su trosjedi kupljeni, eto, baš kada su oni otišli. Osobito je smiješno što je profesorica Lazić, koja je namještala sav naš novi namještaj, računala da na jedan trosjed stanu četiri učenika, ako se malo naguraju. Ali već ih je prvi dan na svakom bilo bar deset! Postalo je sasvim normalno da su nekoliko sekundi prije kraja sata svi u *niskom startu* jer se nadaju prvi stići i zauzeti svoje mjesto. Novi su trosjedi smješteni i ispred prostorije za informacije roditeljima tako da i oni mogu, na tren, osjetiti kako uživamo pod svim odmorima. Nadamo se da će Škola i iduće ljetu u neku nabavku – ne možemo ni zamisliti čime bi nas mogla obradovati!

Novo naličje naših hodnika

SNIMANJE FILMA O ŠKOLI

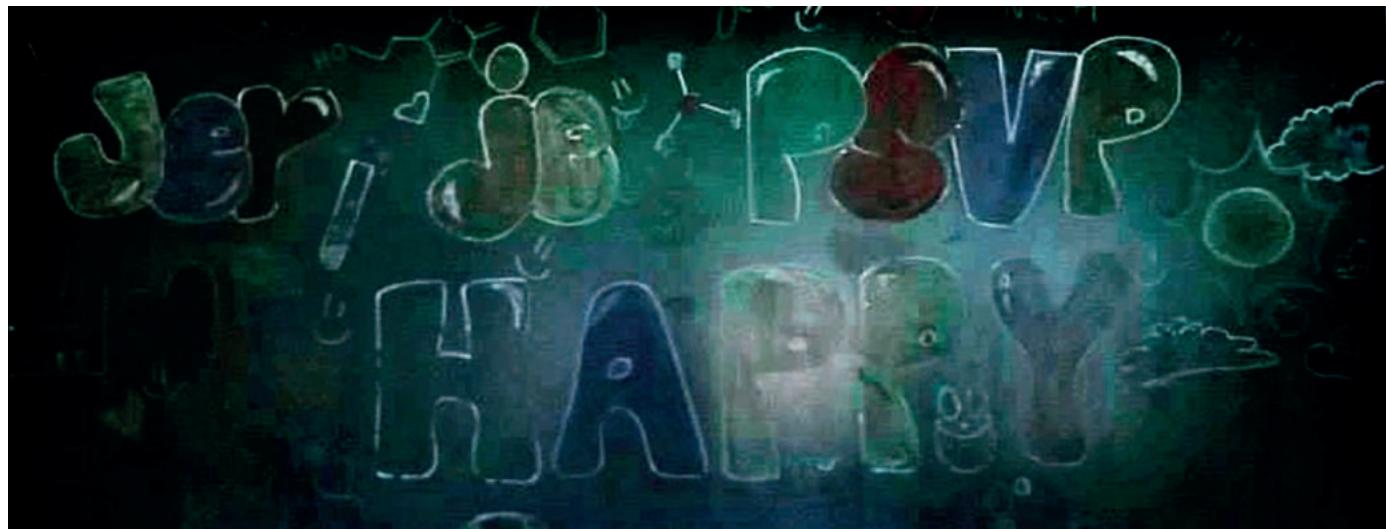
PŠVP je zaista sretan

Može vam se učiniti ludim ovo što vam govorim...

Ali, došlo je sunce, možete predahnuti!

Osjećam se poput balona na vrući zrak koji bi mogao odletjeti u svemir

Piše: Ruža Kelava

Da biste shvatili koliko - morate pogledati film

Tako smo se zaista osjećali krajem veljače dok se u našoj školi snimao još jedan u nizu promotivnih filmova. Idejni je začetnik profesorica Henrieta Barbarić kojoj je palo na pamet snimiti film o školi na način na koji su gradovi snimali film o sebi – na glazbu pjesme Pharrella Williamsa *Happy*. Možda je samo trebala malo pričekati s iznošenjem te ideje ravnatelju jer, kada je on ideju odobrio, morali smo biti prva škola s takvim filmom, naravno, pa smo jurili s realizacijom.

Snimali smo svaki dan više od tjedan dana - po cijele dane. Prvoga ožujka 2014. bio je udarni termin! Više nas je hodalo po školi, no što nas je bilo na nastavi. Dečki iz medijskoga centra nosili su miksetu i zvučnike po cijeloj školi. Osobito je uzbudljivo bilo kada su glasno puštali glazbu pod velikim odmorom ispred škole. Osjećali smo se kao da smo u nekom filmu!

Happy i pod mikroskopom

Po svim lokalitetima u školi plesali su baš svi - preko tisuću učenika, nastavnici, gospode čistačice, knjižničarka Višnja pa i sam ravnatelj! Za botanički vrt zaduženi su bili prof. Željko Krstanac i prof. Henrieta Barbarić, za dvoranu prof. Henrieta Barbarić i prof. Kristijan Plazibat, za geografiju prof. Tomislav Golubić, za hodnik gospoda Melita Štimac i gospoda Vera Siketić, za informatičku učionicu prof. Vedran Pamuković, za knjižnicu knjižničarka Višnja Beus. Laboratorij biologije, u kojem su pod mikroskopom plesali čak i neki mikroorganizmi, preuzeo je prof. Željko Krstanac, dok su laboratorij fizike rasplesale prof. Ana Listeš i prof. Marina Marić, a laboratorij kemijske prof. Gorica Grozdanić i prof. Danijela Cinčić. Na porti je bio voditelj smjene, prof. Danko Antunović. U ritmu Pharrellove pjesme šminkajući su moderirale prof. Ana Koletić i prof. Erna Čuskić. Prof. Goranka Lazić preuzela je prostor ispred škole i stepenice prema kantini *Pipeta*. Dok je ravnatelj bio u svom uredu, zbornicu su okupirali profesori i profesorice Ana Kadović, Ana Listeš, Bojana Radetić Turk, Gorica Grozdanić, Henrieta Barbarić, Ivan Benić, Ivana Ilić, Kristijan Plazibat, Lana Rušnov Perić i Vedran Pamuković. U zoološkom su vrtu na životinje, i prave i skoro pa prave guske, pazili prof. Goranka Lazić, prof. Željko Krstanac i prof. Henrieta Barbarić. Plesne pokrete u učionicama osmisnila je prof. Ana Kadović. Sve je to nevjerojatno vještno snimio Karlo Klarić, učenik tadašnjeg 4. razreda ekoloških tehničara, uz pomoć Borijana Cvrtile, učenika 3. razreda prirodoslovne gimnazije. Film je montirao Goran Radosavljević, mag. ing. techn., sin našeg profesorskog bračnog para Radosavljevića. Ovaj je mali film tjednima podizao raspoloženje u školi. Iako nam je pjesma pomalo izlazila na uši, nastavili smo veselo plesati uz nju pod odmorima, a i na ponekim satima. Nakon što je film bio dovršen, snimili smo ga na CD-e i dijelili učenicima osnovnih škola. Video se također može vidjeti na YouTube-u, gdje je dobio puno pogleda, lajkova i komentara. U međuvremenu smo ga slučajno izbrisali pa opet objavili tako da, ako nekim slučajem niste vidjeli video ili ga već neko vrijeme niste pogledali, učinite to sada. Sigurno će vas oraspoložiti.

Zato, neka vas ništa ne može učiniti tužnim, nikakve loše vijesti, ne gubite vrijeme i - budite *happy*!!!

DONACIJA MANDARINA I JABUKA

U Rusiju neće voće, ali u PŠVP hoće

Krajem školske godine 2014./2015. našim su se hodnicima širili mirisi mandarina i jabuka.

**Svi smo ih radosno jeli, dijelili i raznosili svojim kućama, a malotko se pitao
otkuda su došle – i zašto baš nama**

Piše: Ivor Kruljac

Stara poslovica *Svako zlo za neko dobro katkada se pokaže točnom*. Napeta politička situacija između Evropske unije i Rusije dobila je novi nastavak odlukom EU da se zabrani izvoz poljoprivredno-prehrabrenih proizvoda u Rusiju. Iako opravdana Putinovim vojnim provokacijama, bilo da se radi o vojnim zrakoplovima koji prelijeću Europu ili se, doslovno, zabijaju u druge avione, pa do izjava tipa *Zapad se ne bi trebao igrati s Rusijom jer je ona jedna od glavnih nuklearnih supersila* (izvor: Jutarnji list, 30. kolovoza 2014.) ili *Da sam htio, ruske trupe mogle su za dva dana biti ne samo u Kijevu, već i u Rigi, Vilniusu, Tallinnu, Varšavi i Bukureštu* (izvor: Jutarnji list, 18. rujna 2014.), ipak je otežala situaciju i samoj sebi, odnosno brojnim poljoprivrednim izvoznicima, među kojima su i neki iz naše Hrvatske, posebno iz glasovite doline Neretve.

Mandarina puna vitamina

Jedan od njih je i gospodin Matko Šiljeg iz Opuzena. Zajedno s ostalim neretvanskim voćarima našao se u problemu što učiniti sa 7,9 tisuća tona mandarina koje su bili rezervirani za Rusiju, a odjednom su izgubile cilj svoga putovanja i njima uskratile zaradu. Srećom, Evropska komisija subvencionirala je otkup svake mandarine, a kako bi ostvarili pravo na ponuđena sredstva, voćari su birali škole, bolnice ili neke socijalne ustanove kojima će donirati svoje voće. Naša se škola među prvima priključila ovoj akciji i već u utorak, 25. studenog 2014., u kasnim popodnevnim satima pred svojim stražnjim ulazom dočekala tri tone mandarina. Snažni mišići

naših učenika bez problema uspjeli su podijeliti u svaki razred po nekoliko kutija mandarina koje su bivale ili pojedene na nastavi ili kasnije kod kuće s obiteljima. Iduće jutro madarine su bile isporučene i učenicima jutarnje smjene, a bilo ih je dovoljno čak i za stolne dekoracije u školskoj kantini i učionicama. Kreativnost, koja se razvila kod velikog broja učenika, neopisiva je riječima – najbolje je da pogledate fotografije na našem školskom Facebooku.

Eva mi je dala!

Utorak 16. prosinca 2014. činio se utorkom poput svakog drugog sve dok nije stigla obavijest da bi svi učenici sutra u školu trebali donijeti vreće u kojima će kući ponijeti jabuke. *Velika stvar, pomislio sam, stale su mandarine, stat će mi i jabuke u ruksak. Koliko ih može biti?* Odgovor na to pitanje glasio je, ma prava sitnica, devet i pol tona! Samo za našu školu, s Ljubavlju od OPG-a Međimurje. Za taj je pothvat trebalo unovacići još više ljudi nego za mandarine, a u pomoć su čak priskočile i četiri dame, Karla Vugrin (4.e), Bruna Vugrinec (4.e), Mihaela Sičaja (4.e) i Ana Špelić (4.e) koje je ravnatelj za nagradu počastio kavom. Svi smo nosili kutije pune jabuka gledajući u nevjericu i šoku kako iz kamiona parkiranog ispred škole ne prestaju izlaziti nove i nove kutije. Na kraju smo skoro cijeli prolaz između A i B zgrada pretvorili u skladište. Taj smo dan, i nekoliko narednih, pojeli toliko jabuka da smo, čini nam se, čak malo i zgriješili! Osobito mi dečki koji smo se čak i natjecali u tome tko ih može pojести više pod jednim malim odmorom. Unatoč tome

Moraš pojesti sve... mandarine!

što smo se svojski potrudili, jabuka je bilo više no što smo ih mogli pojesti pa smo ih dijelili prolaznicima i školama u susjedstvu. A da ne biste mislili da smo obične žderonje, pročitajte nekoliko pjesmica koje su napisali učenici 1. e razreda, na inicijativu profesorice Ane Kadović, dok su, oh, jabuko, tebe jeli!

Jabuko sočna,
voćna si i moćna.
Žuta, crvena, zelena, šarena,
velika i malena.
Jesenje veče nam blažiš,
Da te pojedemo od nas tražiš.

Petar Šeler

Moja pjesma o jabuci,
bit će jako kratka,
ali kao jabuka
jako, jako slatka!

Leo Rajnović

Iz nepoznatog smjera u školu su nam došle
I prema učionicama u kašetama pošle.

Po njima miriši prostorija svaka
riješiti ih se neće biti misija laka.

Svaki profesor, svaki đak
kući nosi paket nimalo lak.

O slasticama raznim oko nas se priča
možda rade se nova kulinarska otkrića

I nakon tri dana još uvijek su tu
po školi razveseljavaju djecu svu.

Jana Anić

Leky, u redu je, ima dosta za sve

LIKOVNE RADIONICE U PŠVP-u

Problem je ostati umjetnik nakon odrastanja

Ove smo školske godine dobili novu profesoricu likovne umjetnosti, Anu Ratković. Njena mladost i poletnost odvažile su nas da je zamolimo da nam ispunji želju koja je u nama već dugo rasla: imati u školi likovne radionice

Piše: Filip Čerepinko

Kad avangarda postane prošlost

Naša bivša profesorica likovne umjetnosti nije nas mogla ugurati u svoju satnicu pa smo držali fige da ćemo entuzijastičnu, tek diplomiranu likovnu umjetnicu, makar na prijevaru, nagovoriti da nam posveti koji sat više od onog predviđenog u redovnoj nastavi.

Tijekom prvih sati likovne umjetnosti profesorica nas je pitala imamo li interesa umjetnički se izražavati, a ne biti samo pasivni slušatelji o umjetnosti. Dala nam je list papira na koji su se potpisali svi učenici koji bi htjeli ići na radionicu. Nakon što je cijeli list papira A4 formata bio popunjeno, trebalo je samo odrediti datum prve radionice.

Ona je održana 7. listopada 2014. godine. Tema je bila rekompozicija fotografija. Makar nas na prvoj radionici nije bilo mnogo, bila je odličan početak, a na svakoj sljedećoj broj se polaznika povećavao. Na drugoj smo izrađivali strip, na trećoj slikali u tehniци akvarela, a na četvrtoj se okušali u crtanju portreta. Bilo je iznimno zanimljivo samostalno se koristiti tehnikama o kojima smo na predavanjima slušali samo u teoriji. Kada smo već postali pravi majstori od zanata, odlučili smo se udružiti s našim volonterima.

Nema bolje umjetnosti od humanitarne umjetnosti

Povodom nadolazećih božićnih blagdana 28. studenog i 3. prosinca održali smo tematske likovne radionice s volonterima na kojima smo izrađivali božićne ukrase. Anđelčići, ukrasi za bor od CD-a, kuglice od užadi i balona te poznate nam čestitke bili su na štandovima volontera zadnjih nekoliko dana polugodišta, a novcem koji smo zaradili njihovom prodajom, financijski smo pomogli Dječjem domu Savica Šanci.

Sve nas je ponijela euforija likovnog stvaralaštva. S velikim smo zadovoljstvom crtali, slikali, šarali po papirima, izražavali se na jedan drukčiji način od verbalnog na koji smo svakodnevno primorani. Veliki Pablo Picasso jednom je rekao da je svako dijete umjetnik, ali je problem ostati dijete nakon odrastanja. Uz profesoricu Anu Ratković prisjetili smo se kako je biti to dijete. Njena radost što imamo interesa za umjetnost, koja njoj samoj osmišljava život, dodatno nas je motivirala. Možda se i u nekome od nas krije potencijal za Likovnu akademiju. Nadamo se da će nam naša profesorica pomoći da taj potencijal razvijemo.

Tko je bolji s lopatom

Školsku tradiciju da svake godine novi razredi ekoloških tehničara posade svoje stablo u školskom dvorištu i ove su godine nastavili učenici 1. e razreda. Jednoga neobično toploga dana, 6. studenog 2014., sa svojim su razrednikom Željkom Krstancem krenuli prema školskom dvorištu

Piše: Bruno Jaran

Hajde, razredniče...

Na putu od razreda do dvorišta Bruno Jaran i Daniel Stipetić u jednom su trenutku tajanstveno nestali, ali se jednakotako tajanstveno i pojavili s lopatama. Kada su napokon svi bili na okupu, Bruno i Daniel primili su se *ukopavanja* ovogodišnjega čempresa. Nije to nimalo lak posao pa je domar Janez predložio da im netko pomogne. Počelo je neslužbeno natjecanje: tko će brže, tko će bolje. Lopatu je preuzeo Petar Šeler. Bilo je teško procijeniti kome bolje sjede ovi pravi muški poslovi. Kada je drvo uspješno posaćeno, čime su gradski dečki, ipak, dokazali da znaju s lopatom, na red je došla Marta Hržina koja je pročitala svoju pjesmu napisanu baš za tu prigodu. Jana Anić na razredno je stablo objesila pločicu s natpisom *Drvo nade, 1. e.*

1. e razred s razrednikom Željkom Krstancem

Cijeli razred je ponosan što je posadio drvo koje će se tijekom njihovog obrazovanja u ovoj školi razvijati i rasti, baš poput njih. Dobili su priliku ostaviti jedan poseban trag u ovoj školi koji će trajati još generacijama. Svu sreću, i stablu i novoj generaciji ekoloških tehničara, najbolje ćemo poželjeti stihovima Marte Hržine: *Nadamo se da neće uvenuti/prije no što ćemo na fakultet krenuti.*

Samo da dode bez krampusa!

Među svim akcijama, radionicama i raznoraznim aktivnostima naših vrlo kreativnih učenika svoje mjesto našla je i priredba povodom sv. Nikole za najmlađe *Prelogovce* – djecu profesora naše škole.

Predvečer 5. prosinca 2014. lajtmotiv iza paravana još je jednom bio - ples

Piše: Patricija Marelja

U isčekivanju sv. Nikole

Zatrpana poslom profesorica Cinčić opet je u zadnji čas organizirala druženje sa sv. Nikolom – ali je i ovoga puta sve uspješno odradila, uz veliku pomoć profesorica Štruklec i Maros. Priredbu je osmisnila naša vesela i raznolika plesna skupina pod vodstvom profesorice Kadović. Elvis Djedović, Maja Borzić, Klara Krizmanić, Lucija Jukić, Jana Karlo, Ivana Lobor, Iana Delija, Patricija Marelja, Monika Uđbinac, Tina Došlić i Magdalena Gojčeta s dvije su plesne točke ozarili dječja lica, zagrijali atmosferu i sami se dobro zabavili. Plesali su na glazbu pjesama *Do you wanna build a snowman* i *Let it go*, imitirajući Annu i Elsa iz nezaboravnog i svima dragog crtanog filma *Frozen*. Dvije plesačice iz 2.c i doslovno su *oživjele* samog snowmana Olafa, jednog od glavnih likova iz *Frozena*, oblikujući ga u dvije dimenzije od kartona. Veliku su pomoći pružile i kozmetičarke koje su našminkale naše plesače. Mora da smo zaista jako dobra škola kada je i sam sv. Nikola pristao doći i probuditi najveću radost u srcima naših mališana. Djeca su, zbog dogovora sv. Nikole i njihovih roditelja, naših profesora, dobila i puno lijepih poklona na kojima bi im sigurno zavidjela i većina naših učenika. Naravno, svi su htjeli uhvatiti priliku kada je sv. Nikola bio bez Krampusa pa je većinu vremena bio jako zauzet fotografirajući se, kako s djecom, tako i s plesačima. Nakon tolikog uzbuđenja, plesanja, pripremanja i darivanja, bilo je vrijeme i da se svi malo počaste i zaslade izvrsnim kolačima naših marljivih profesora. Ova priredba bila je jedan od mnogobrojnih primjera složnosti *Preloga*. Svi smo se trudili i radili, neki malo napornije od drugih, ali na kraju smo zajedno ostvarili jedno predivno ozračje puno radosti i ljubavi te, što nam je bilo najvažnije, izmamili iskrene dječje osmijehe koji nikoga ne ostavljaju ravnodušnim.

BOŽIĆNA PRIREDBA U PŠVP-u

Humanitarno i tradicionalno na netradicionalan način

Ovogodišnja božićna priredba održala se 23. prosinca 2014. godine u velikoj dvorani. Rasplesani i raspjevani učenici s voditeljicama su programa, Ivom Betević Dadić i Amani Abdel Rahim, podizali atmosferu i božićni duh svih učenika

Piše: Ruža Kelava

Obje smjene na okup... divota!

Božićnu su priredbu započeli Mirko Duvnjak (klavijature), Luka Babić (violina) i Tea Cvetković (vokal) izvedbom njemačke pjesme *Marijina uspavanka*. U glazbenom tonu nastavila je Lorena Božić pjesmom *Hallelujah* Alexandre Burke uz plesnu pratnju Dore Antolčić. Nakon njih slijedila je plesna skupina naše škole u prekrasnim, lepršavim, plavim kostimima plešući *Sirene*. Kada smo već bili rasplesani, ponovno nas je raspjevao školski bend, koji još nema svoj naziv, ali ga čine zvučna i nadaleko poznata imena: Borjan Cvrtila na gitari i s prepoznatljivim vokalom, Filip Mlinarić na solo gitari, Marin Đaković na bubenjevima i Luka Baković (X. gimnazija) na bas gitari. Njihova pjesma bila je prava božićna: *Run, Rudolph, run*.

Tada su na pozornicu stigli i zborasi koji su ove godine imali nimalo uobičajenu voditeljicu, profesoricu ne glazbenog, već hrvatskoga jezika, profesoricu Lazić, s kojom su se upjevali po svim školskim hodnicima, dok im je ona neumorno dirigirala na note *Do They Know It's Christmas*. Josip Fernežir apsolutno nas je oborio s nogu svojom nevjerojatnom izvedbom pjesme Franka Sinatre *Let it snow*. Njega je plesnom točkom pratila Tea Juračić. Zatim su Nikolina Kramarić, Petra Starčević i Ivica Žugec *raširili ruke i udri i sve snage* pjevajući pjesmu *Treblebass* grupe *Svadbas*.

Nismo mi neka mala škola pa da bismo imali samo jedan bend. I naš drugi bend nema svoj naziv, ali ga ponovno čine jednako zvučna imena: Andrej Drenski, Borna Salopek, Marin Đaković, Petar Cindrić (Strojarska tehnička škola Fausta Vrančića) i Ivan Ljubić (Zrakoplovna tehnička škola Rudolfa Perešina). Izveli su pjesmu *Henrietta* grupe *Fratellis*.

Nakon njih ponovno nas je zabavljala plesna skupina naše škole,

ovaj put u street postavi uz izvedbu *Evolution of Hip Hop*. Školski se bend, ovaj drugi bez imena, zatim vratio na pozornicu uz Azrin hit *Užas je moja furka*.

Naš ravnatelj zahvalio je organizatoricama na još jednoj izvrsnoj božićnoj priredbi te nama učenicima na sudjelovanju. Uz višejezičnu izvedbu *Zvončića*, na latinskom, talijanskom, engleskom, njemačkom i, naravno, hrvatskom jeziku, predstavnici svakoga razreda podijelili su darove koje smo, u suradnji s Caritasom Zagrebačke nadbiskupije, pripremili za četiri obitelji lošeg imovinskog statusa.

Za kraj još valja spomenuti da nas je ravnatelj osobito obradovao potpunim kaosom u odnosu trajanja nastavnih sati i odmora: predavanja su trajala 25, a odmori 15 minuta. Više se nije znalo što je sat, a što odmor. Eh, da nam je bar tako svaki dan!

Prvi bend bez imena...

...i drugi bend bez imena

SVEČANA PODJELA SVJEDODŽBI

Do viđenja, draga, do viđenja

Piše: Dina Dijanović

Ne daj da ovaj osjećaj prođe

Kao i svake godine, i na kraju ove, točnije 13. lipnja 2014., najuspješniji su učenici, odlukom Nastavničkog vijeća, dobili nagrade za svoj trud. Nema ih potrebe iznova nabrajati jer su se već proslavili na stranicama našega školskoga Facebook-a, ali im od srca čestitamo. Osobito nas raduje činjenica što nas je svake godine sve više i više koji postižemo uspjehe na najraznovrsnijim natjecanjima, ali i onih koji nemaju ni jedan izostanak s nastave cijele školske godine! No, najsvetčnije trenutke ipak zaslužuju oni koji su svoju svakodnevnu borbu sa školskim aktivnostima priveli kraju, a to su, dakako, naši maturanti.

Poseban program za njih je i ove godine pripremila profesorica Lazić 30. lipnja 2014. Svečano uređen prostor, s crvenim tepihom po kakvom hodaju samo najbolje hollywoodske zvijezde, dočekao je naše maturante. Pred punu dvoranu roditelja, braće i sestara, đedova i baka, uže i šire rodbine, susjeda i, dakako, profesora, istupila je 65. generacija kemijskih tehničara, 32. generacija geoloških tehničara, 17. generacija kozmetičarki, 12. generacija ekologa, 7. generacija prirodoslovne gimnazije te 1. generacija sportskog razreda prirodoslovne gimnazije - ukupno čak 273 maturanta! Razrednici i profesori napeto su čekali početak svećane podjele, ali s dozom tuge u očima zbog odlaska svojih najdražih učenika.

Da će im ovaj dan ostati u najboljem mogućem sjećanju, pobrinuo se, na samom početku, školski zbor izvedbom hrvatske himne. Iva Betević i Josip Kuman potom su nas vodili kroz šarolik program. U ime svih maturanata, govor je održala Martina Maruna, učenica 4. c razreda. Nakon predivnog Martininog govora, koji nikoga nije ostavio ravnodušnim, nastupio je najsvetčniji dio programa - podjela maturalnih svjedodžbi. Unutar tog dijela programa nastupio je maturant 4. a razreda, Lucijan Janko Krnic, s pjesmom *Vilo moja* uz klavirsku pratnju profesora Đorđe Manojlovića. Emocije su bile izvan svake kontrole, mnogi su iz svojih džepova vadili rupčice suzdržavajući suze, osobito očevi. Osim maturanata nagrađenih za odličan uspjeh, Nastavničko vijeće nagradilo je učenike koji su

sudjelovali na raznim županijskim i državnim natjecanjima, učenike s odličnim uspjehom te one bez ijednog izostanka s nastave. Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport također je nagradio učenike za sudjelovanje na državnim natjecanjima. Maturanti su svoj konačan završetak još jednog životnog razdoblja zaključili Domjanićevom pjesmom *Fala* u izvedbi Kristine Lepur iz 4. c razreda i gospodina Drage Topolovca, ponosnog oca maturantice Lucije Topolovec. Svi koji dotada nisu zaplakali, više nisu mogli skrivati emocije. Suze su tekle, miješale s osmijesima i ponosom. Cijelu je priredbu zaokružio ravnateljev govor te zbor maturanata koji su otpjevali međunarodnu akademsku himnu *Gaudemus*. Najljepši zbor ikada viđen! Svoje su druženje nastavili u prekrasnom botaničkom vrtu uz ukusne kolače koje su pripremile, pretpostavljamo, majke, iako ne isključujemo mogućnost da si je i koji otac dao truda.

Možemo im samo poželjeti da u životu budu još uspješniji no što su bili u Prelogu. Do nekog drugog susreta, nećemo im reći *zbogom*, već ćemo parafrazirati Jesenjinu: Do viđenja, draga Školo, do viđenja; urečen rastanak bez našega htijenja, obećava i sastanak, zar ne?

Sad smo, u odijelima, gospoda

NORIJADA 2014.

Ludo, ali dostoјно

Piše: Dina Dijanović

Nadamo se da nas neće ubiti...

Maturantima je 16. svibnja 2014. vjerojatno bio istovremeno i najljepši i najtužniji dan. Dan kada su napuštali Prelog, školu u kojoj su pune četiri godine, neki možda i koju duže, učili, zabavljali se, ponekad i mučili, plakali, smijali se, radili svakojake gluposti, svakojake projekte te, možda najvažnije, spremali se za život. Dan je započeo trčanjem od razreda do razreda, bacanjem brašna, polijevanjem vodom i lajtmotivom – fućkanjem. Ono je zadnja dva tjedna maturantske nastave svima paralo uši. No čak i najokorjeliji mrzljupci fućanja tih dana nasmiješeni su prolazili kraj učenika, vjerojatno jer su se i sami sjetili kako je to bilo smjeti noriti jedan dan, bez ikakvih pravila. Sjetili su se kako je to bilo imati osamnaest.

Po hodnicima su se čuli uzvici poput *GOTOVO JE, GOTOVO* i druge sretne riječi koje su izlazile iz usta toga dana neizmjerno sretnih maturanata. Ta se sreća manifestirala na različite načine. Jedan od njih osobito će pamtiti profesorica Andrea Pongrac kojoj su cijeli auto oblijepili *post-itima*. Pokušajte to nadmašiti!

SSvi četvrti razredi tradicionalno su se okupili u dvorani sa svojim razrednicima i ravnateljem te su kroz izvedbe koje su sami osmislili, podijelili svoja sjećanja na školu. Bilo je tu oponašanja profesora, nastavnih situacija pa i samog ravnatelja! Velikim pljeskom pratili su ih učenici nižih razreda koji su sigurno, bili prvi ili treći razred, počeli maštati o tome kako će biti kada oni budu na njihovom mjestu. Nakon divne priredbe otišli su na Bundek proslaviti zadnji dan svoga srednjoškolskoga obrazovanja. Cijeli dvoranski događaj popratile su školske kamere, no fotke s Bundeka nismo dobili. A možda je tako i bolje - tko zna što bismo sve iz njih saznali.

Ma naša je točka najbolja!

MALA BRUCOŠIJADA

Tradicioanalni ples za prvašice u PŠVP-u

Krajem listopada u Zagrebu se održavaju mnogobrojne fakultetske brucošijade. I naša škola već tradicioanalno organizira ples za učenike prvih razreda, svoju malu brucošijadu. Zabava je 25. listopada bila zajamčena za dvjestotinjak učenika. Ubrzo nakon upoznavanja sa školskim hodnicima, pamćenja brojeva učionica i razumijevanja rasporeda A i B zgrade, 25. listopada održana je još jedna brucošijada. Uz svesrdnu pomoć profesorica Listeš i Marinić, profesora Golubića te volontera, zabava je bila zagarantirana

Piše: Patricia Perić

Ples su otvorili plesači plesne skupine prof. Ane Kadović pa je cijeli prostor iza paravana ubrzo bio ispunjen ne samo prvašicima i učenicima viših razreda, već i profesorima i bivšim učenicima naše škole koji se još uvijek ne mogu odvojiti od vesele školske atmosfere.

Osim tradicije održavanja male brucošijade, tradicioanal je bio i humanitarni karakter plesa: novci od ulaznica, prodaje kolača i pića pretvorili su se u prekrasne poklone za Dječji dom Savica Šanci kojima će naša volonterska skupina i njihova voditeljica, profesorica Marinić, darovati malenim štićenicima Doma.

Uz ples, ove se godine održalo i natjecanje u karaokama.

Prvo mjesto osvojili su profesorica Trninić i njen učenik 1. c razreda, Juraj Guraljevski, a drugo i treće učenici Luka Čosić i Frano Oštrina. učenici 4. d razreda. Nadamo se da su pobednici, nakon napornog nastupa, uživali u zaslужenim nagradama - sendvičima, sokovima i kavama.

Ovogodišnja je brucošijada srušila sve rekorde: popili smo više od 150 l besplatnog soka i prodali više od 300 ulaznica. Sve je, naravno, trajalo do pristojnih sati, a zaštitaru su čuvali nas i našu kuću pa ni roditelji ni profesori nisu trebali brinuti.

Ideja za sljedeću godinu ne nedostaje. Planiramo međuškolske susrete i mnoga druga iznenadenja. Iz pouzdanih izvora saznajemo da su sljedeće godine u pripremi i vrjednije nagrade pa pripremite svoje glasnice!

Daj, poljubi mene! Mene!

LIDRANO – NAŠA VELIKA USPJEŠNICA

A sad – mjuzikl!

Već petnaest godina zaredom naša škola sudjeluje na Državnoj smotri LiDraNo. Uspjehe smo postizali u svim trima kategorija – literarnom, dramskom i novinarskom stvaralaštvu. Putovali smo u Supetar, Pulu, Novi Vinodolski, Rovinj, Šibenik, Dubrovnik... Prošle smo se godine u ožujku smrzavalj na hladnim i praznim primoštenskim ulicama tražeći otvoreni kafić u ovom poznatom dalmatinskom turističkom mjestu

Piše: Eugenija Prša

Proslavljeni glumci predstave *Ruke*

Najljepše je putovati na Državnu smotru Lidrano. Sve je gotovo. Nema više tenzija, straha, iščekivanja... To je zaista smotra, smotra na kojoj se predstavljaju najbolji učenici sa svojim radovima u literarnom, dramskom i novinarskom izričaju. Pa krenimo i mi, Prelogovci. Zauzeli smo pola autobusa. U skupnom scenskom nastupu predstavljala nas je Dramska skupina Jeka glasova, u pojedinačnom dramskom nastupu Filip Grgić, u novinarskom izričaju urednica Labosa Eugenija Prša i Antonia Šantek sa svojim samostalnim novinarskim radom. S nama su, naravno, bile i naše mentorice, profesorice Lazić, Rušnov Perić i Barbarić. Zaista, pun autobus Prelogovaca. I tako svake godine.

Moramo biti iskreni i priznati da je na Državnu smotru najteže doći s dramskom predstavom. Iz Zagreba svake godine budu pozvane samo tri predstave. Možda ipak premalo? Konkurenca je izrazito jaka. Prošle je godine naša dramska skupina Jeka imala tu sreću. Njihova je predstava bila zaista drukčija od ostalih. Profesorica Lazić sa svojim se učenicima okušala u tzv. neverbalnom kazalištu. I uspjeli su. Njihova predstava *Ruke* proglašena je najpoetičnjom predstavom prošlogodišnjeg LiDraNa.

Naših deset veličanstvenih

Kako dalje? Otkud ideje? Što pripremiti ove godine? Odluka je pala. Neka bude mjuzikl. Zahtjevno i smiono. Najprije treba organizirati audiciju. Zakazan je termin: 16. listopada 2014. Prijavilo se ni manje ni više nego 60 učenika. Profesorica je Lazić skoro pala u nesvijest. Što sad? Prema lidranovskim propozicijama u skupini smije biti najviše 10 učenika. Svi su dobili zadatak – pripremiti kratku glazbenu i plesnu točku te kratki monolog ili recitaciju. Dobili su tjedan dana za pripremu. Neka igre počnu! Na prvoj audiciji u ocjenjivačkom povjerenstvu bile su profesorice Lazić i Kadović te profesor Horvat. Nije bilo lako. Konkurenca je zaista bila jaka. Rezultati su se čekali

napeto i uzbudođeno. Dok su jedni skakali od veselja, nekima su, s druge strane, zaiskrile oči. U drugi krug ušlo je 20 najboljih. Sljedeća audicija zakazana je ponovno za tjedan dana. Kako odabrati najbolje? Ponovno ista procedura. Ovoga puta profesorica Lazić zadala im je točno određene zadatke. Nije bilo mogućnosti samostalnog odabira. Tko je što dobio, morao je to i prirediti. I napokon - desetero učenika je odabранo. Prvi sastanak, odabir teme, slaganje glasova, plesni pokreti, gorovne vježbe i probe, probe, probe... Deset naših veličanstvenih naporno vježba. I dobrí su, zaista dobrí. Želimo im svu sreću na ovogodišnjem LiDraNu.

Sigurno sam na popisu!

ŠAHOVSKI KLUB U NAŠOJ ŠKOLI

Kada vidiš dobar potez, potraži bolji

U našoj je školi 10. studenog 2014. godine osnovan šahovski klub pod stručnim vodstvom ravnatelja Zlatka Stića. Novopečeni šahisti Vedran Pavelić, Filip Šegović, Marko Brklijačić, Tin Bakota, Hrvoje Krikšić, Luka Ritt, Nikola Oštrina, Marko Dolić, Ante Starčević i Marko Purma tog su dana napravili svoje prve šahovske poteze

Piše: Eugenija Prša

Sve do jednog - budući Kasparov

Kada se počnete baviti nekom disciplinom, motivacija su vam često ljudi koji vam predstavljaju neki uzor. Gari Kasparov šahom se počeo baviti s 11 godina, a već sa 17 priznat mu je naslov velemajstora. Dakle, u izvrsnim smo godinama da se i sami okušamo u ovom sportu!

Za sve one koji ne znaju - nekoliko riječi o šahu. To je igra na ploči za dva igrača. Ploča je kvadratnog oblika, podijeljena u 64 polja (ako vas, slučajno, pitaju u nekom kvizu), obojanih naizmjenično svijetlom i tamnom bojom. Svaki igrač na početku igre ima 16 šahovskih figura, od toga osam pješaka, po jedan par lovaca, skakača i topova te kralja i kraljicu. Jedan igrač igra figurama bijele, a drugi figurama crne boje. Igrači vuku naizmjenično po jedan potez. Cilj igre je matirati protivnika. No, je li to samo igra? O šahu su napisane brojne knjige, samo veliki znalci u potpunosti vladaju otvaranjima i složenom terminologijom (damin gambit, rohada, promocija, en passant) pa je vrlo lako zaključiti da je za mnoge on mnogo više od igre. Vedran Pavelić, jedan od članova kluba, izdvojio je malo svoga vremena i odgovorio na naša pitanja.

Što tebi predstavlja šah?

Šah je za mene mnogo više od igre, mjesto na kojem možeš pokazati svoje pravo lice, igra koja ima nepresušan izvor novih iznenađenja. Ma šah je za mene znanost i umjetnost u jednom. Umjetnost zbog ljepote nekih pozicija, kombinacija i žrtvi, a znanost zbog broja mogućih kombinacija i osnovnih zakona. Najlakše mi je to objasniti ako usporedim s kemijom, s obzirom da mi je to blisko područje, samo što umjesto 90 elemenata u Periodnom sustavu, u šahu ima 5 elemenata.

Kada i kako si naučio igrati šah?

Uf, davno je to bilo. Prvi sam se put sa šahovskim figurama susreo sa samo šest godina. Tata je kupio prvo računalo, a svaki put kada ga je uključio na početku bi iskočio šah. Tata je igrao, a ja sam sjedio i gledao. Tako sam shvatio kako stoje figure i, kada je video da me zanima, naučio me.

Koliko vremena posvećuješ šahu?

To u velikoj mjeri ovisi o količini obaveza koje imam. Preko

praznika oko dva sata dnevno za pločom i još neko vrijeme na računalu, gledajući snimke zanimljivih šahovskih partija. Kada traje nastava, onda ovisi o testovima, ali svaki dan najmanje pola sata.

Imaš li uzora u šahu?

Bobby Fischer! Fantastičan je šahist, ali malo je čudan čovjek. Zapravo, on je zao, pohlepan i egoistični psihopat.

Što je po tebi najvažnije u šahu?

Mislim da je najvažnije voljeti igru. Ako je ne voliš, možeš raditi satima tek toliko, ali nikada nećeš biti dobar. Bitno je ne učiti napamet i shvaćati vlastite pogreške.

Imaš li kakve planove za budućnost?

Nastaviti će sa baviti šahom, a ne znam dokle će dogurati. Vidjet ćemo, svaki će napredak biti ugodno iznenadjenje. Uvijek se vodim mišljem Emanuela Laskera, poznatog šahista: *Kada vidiš dobar potez, potraži bolji*.

Inino on-line natjecanje Junior Freshhh

Ina je u studenom 2014. pokrenula on-line natjecanje Junior Freshhh namijenjeno srednjoškolcima diljem Hrvatske u kojemu imaju priliku osvojiti vrijedne nagrade rješavajući izazovne zadatke iz matematike, fizike, kemije, biologije i zemljopisa u tročlanim timovima

Piše: Roberto Biškupić

Na jednom satu kemije profesorica Biserka Zdjelarević rekla nam je da je INA pokrenula zanimljivo natjecanje u koje bismo se mogli uključiti. Pročitala nam je i podijelila upute te nam rekla da se podijelimo u timove. Na tom je satu nastalo nekoliko timova, a razrednik Vladimir Bertol dodatno nas je motivirao te nam rekao da napravimo račun, odnosno da oformimo tim koji će se sigurno natjecati.

Pitanja smo dobivali svaka dva dana na internetskoj stranici i tako sedam puta. Svako je pitanje u sebi imalo jedan ili više zadataka koje je trebalo rješiti da bi se dobili bodovi. Prvi dan imali smo pitanje iz matematike, kemije i biologije. Zadatak iz matematike bio je najteži taj dan. Zatražili smo pomoć profesora Vladimira Bertola, Vedrane Pamukovića i Ivana Benića, ali čak je i vrsnim matematičarima iz Preloga zadao muke. Iako smo uglavnom radili samostalno, otprilike 71,9%, morali smo potražiti pomoć većeg broja profesora. Najsmješnije nam je bilo što je svaki profesor rješio zadatak na svoj način. Procedura nakon toga uglavnom je bila da njihovo rješenje usporedimo s našim i odlučimo se za odgovor te da ga stignemo poslati u zadanih roku. Svako točno riješeno pitanje dalo je maksimalno 100 bodova, a ako smo pogriješili u nekim dijelovima, dobivali bismo manje. U prvom krugu imali smo maksimalan broj bodova. Nakon zadnjeg dana i sedmog zadatka s predanim odgovorima bili smo 25. na ljestvici, od ukupno čak tri stotine timova, a time ujedno i najbolji iz naše škole. Još moramo naglasiti, jer bi nas se razrednik u protivnom odrekao, da su nam svi zadaci iz matematike bili 100% točni.

Iako su naš tim činili Petra Frančić, Marko Cukerić i Roberto Biškupić, zapravo je cijeli 2. g pomagao. Osobito zahvaljujemo svim profesorima koji su nam pomogli: Biserka Zdjelarević, Vladimir Bertol, Tomislav Golubić, Sonja Rupčić-Petelinec, Vedran Pamuković, Ivan Benić, Mirjana Jugo, Dubravka Kardum. Da biste stekli dojam o kakvim se zadacima radilo, odabrali smo ih nekoliko pa pod odmorom malo napregnite moždane vijuge i pokušajte ih rješiti ;).

Freshhh tim

BIOLOŠKI LABORATORIJ

U laboratoriju i dužina kose klonova je 3,3 mm. Prepostavimo, kako dužina kose određuje isključivo brzinu sinteze njezinog sastavnog dijela, α -keratina, koja se odvija u egzitnim stanicama follicule kose. Struktura α -keratina je α -helikalna, u kojoj se nalazi 3,6 aminokiselina po okretaju, a spirala se diže za $5,7 \text{ \AA}$ tijekom jednog okretaja. Tijekom sinteze α -keratina u jednoj sekundi nastaje prosječno 34 peptidnih spojeva.

Koja je brzina rasta kose (mm/dan)?

 mm/dan
Tri decimalna mjesto

Za koliko dana će kosa klonova u laboratoriju i biti 5,3 cm dužine?

 dana
Ne zaokružuju cijeli broj

ENERGETSKO POLJE

Energetsko polje u obliku kruga napaja 2480 izvora električne energije smještenih na njegovom rubu, na istoj udaljenosti. Označeni su brojevima od prvog u smjeru kazaljki na satu (1,2, ..., 2480). Svaki izvor ima svoj prekidač, ali postoji i jedan istaknuti prekidač koji isključuje i cijeli sustav. Tehničar treba zastaviti sustav. Kako bi brže pronašao glavni prekidač, odabire sljedeće (ne baš najbolje) rješenje. Počinje jedan po jedan isključivati izvore električne energije. Počinje s prvim, zatim svaki put nakon već jednog isključenog ostavlja sljedeći i isključuje izvor koji slijedi nakon izvora koji je ostao uključen. Imao je i ispostavilo se da je zadnji preostali prekidač izvora električne energije i glavni prekidač. Kojim brojem je označen taj izvor električne energije?

ZNAMENKE

Osoba A zamisli dvije različite znamenke (kandidati su 0,1,2,3,4,5,6,7,8,9). Osoba B mora saznati koje su to znamenke. U tu svrhu smije osobi A postaviti 6 pitanja. Svako pitanje sastoji se u tome da napiše tri znamenke i pokaže ih osobi A. Osoba A zaokružuje uvijek jednu od te tri znamenke držeći se sljedećih pravila:

1. Ako je među te tri napisane znamenke jedna znamenka koju je osoba A zamislila, zaokružuje ju.
2. Ako su među te tri znamenke obje zamišljene znamenke, osoba A zaokružuje jednu od tih zamišljenih (po volji).
3. Ako među te tri znamenke nije ni jedna od zamišljenih znamenki, osoba A zaokružuje znamenku koju želi.

Stavite se u poziciju osobe B i smislite način kako ćete lako i efikasno otkriti koje je znamenke zamislila osoba A.

USPJESI NAŠIH UČENIKA NA NATJECANJIMA

Predmetna natjecanja

Državna razina

- 1. Matija Livaić**, 3. C – matematika, 3. mjesto
Mentor: Brankica Soldo

- 2. Kristian Bodulić**, 3. C – matematika
Mentor: Brankica Soldo

- 3. Valentina Runko**, 2.C – biologija, 1. mjesto
Mentor: Karlo Horvatin

- 4. Maja Lastovičić**, 4. E – državno natjecanje znanja mladih ekologa, 2. mjesto
Mentor: Željko Krstanac

- 5. Ivan Jergović**, 4. J – engleski jezik, 6. mjesto
Mentor: Vesna Čibej

- 6. Vedran Katušić**, 4.D – informatika, 7. mjesto
Mentor: Željka Čupić

- 7. Jurica Matković**, 3.B - biologija, 4. mjesto
Mentor: Vesna Bevanda

- 8. Ivan Mitreković**, 3.B - biologija, 5. mjesto
Mentor: Vesna Bevanda

- 9. Vedran Vanjorek**, 4.G – samostalni rad iz kemije, 1. mjesto
Mentor: Zorica Popović

- 10. Vedran Katušić**, 4.D – informatika, 7. mjesto
Mentor: Željka Čupić

11. Predstava Ruke

- Filip Grgić, Martina Maruna, Lucija Topolovec, Josip Kuman, Anton Malbašić, Karlo Baronica, Petra Holetić, Lucija Salopek, Martin Češi, Marko Dragić**
– skupni scenski nastup, Lidrano

- Mentor: Goranka Lazić

- 12. Filip Grgić**, 4.c – samostalni scenski nastup, Lidrano

- Mentor: Goranka Lazić

- 13. Urednica: Eugenija Prša**, 2.E – časopis Labos, Lidrano

- Mentor: Lana Rušnov Perić

- 14. Antonija Šantek**, 4.E – samostalni novinarski rad, Lidrano

- Mentor: Henrieta Barbarić

Županijska razina

- 15. Ivan Lisjak**, 1. C – geografija, 9. mjesto
Mentor: Nenad Radosavljević

- 16. Vedran Pavelić**, 2. E – geografija
Mentor: Nenad Radosavljević

- 17. Filip Mravunac**, 4.D - informatika, 9. mjesto
Mentor: Željka Čupić

- 18. Domagoj Frančeković**, 3. B informatika, 13. mjesto
Mentor: Željka Čupić

- 19. Petra Popač**, 2. C - informatika, 16. mjesto
Mentor: Željka Čupić

- 20. Filip Katušić**, 3. C - informatika, 18. mjesto
Mentor: Željka Čupić

- 21. Valentina Runko**, 2. C – engleski jezik, 3. mjesto
Mentor: Dijana Štruklec

- 22. Borjan Cvrtila**, 2.D – engleski jezik, 5. mjesto
Mentor: Dijana Štruklec

- 23. Leon Bokun**, 2.C - engleski jezik, 10. mjesto
Mentor: Dijana Štruklec

- 24. Daniel Tomašegović**, 2.G - engleski jezik, 11. mjesto
Mentor: Vesna Čibej

- 25. Jan Žepec**, 2.J - engleski jezik, 21. mjesto
Mentor: Bojana Radetić Turk

- 26. Sara Mandić**, 4.D - engleski jezik, 13. mjesto
Mentor: Danica Katičić

- 27. Ivan Jergović**, 4.J - engleski jezik, 4. mjesto
Mentor: Bojana Radetić Turk

- 28. Jelena Šarić**, 4.E - engleski jezik, 18. mjesto
Mentor: Dijana Štruklec

- 29. Valentina Runko**, 2.C - latinski jezik, 13. mjesto
Mentor: Vesna Mataić

- 30. Stefano Bodetić**, 2.D - latinski jezik, 35. mjesto
Mentor: Vesna Mataić

- 31. Stella Pasek**, 2.C - latinski jezik, 52. mjesto
Mentor: Vesna Mataić

- 32. Kristijan Bodulić**, 3.C – talijanski jezik, 10. mjesto
Mentor: Dubravka Teški

- 33. Petra Novak**, 4.C - talijanski jezik, 6. mjesto
Mentor: Dubravka Teški

- 34. Anton Malbašić**, 2.D – hrvatski jezik, 12. mjesto
Mentor: Goranka Lazić

- 35. Kristian Bodulić**, 3.C - hrvatski jezik, 11. mjesto
Mentor: Zdenka Burda

- 36. Tea Čurak**, 4.S - hrvatski jezik, 10. mjesto
Mentor: Sanja Vlahović-Trninić

- 37. Martina Maruna**, 4.C – samostalni scenski nastup, Lidrano

- Mentor: Goranka Lazić

- 38. Lovro Romić**, 4.E – samostalni novinarski rad, Lidrano

- Mentor: Henrieta Barbarić

- 39. Matea Pintar**, 4.D – biologija, 15. mjesto

- Mentor: Vesna Bevanda

- 40. Tomislav Šklebar**, 4.C – biologija
Mentor: Željko Krstanac

- 41. Martina Maruna**, 4.C – biologija
Mentor: Željko Krstanac

- 42. Matija Livaić**, 3.C – biologija

- Mentor: Karlo Horvatin

- 43. Nicol Kolar**, 3.C – biologija

- Mentor: Karlo Horvatin

- 44. Sven Milanović**, 3.B – biologija

- Mentor: Vesna Bevanda

- 45. Mirela Veršić**, 2.C – biologija

- Mentor: Karlo Horvatin

- 46. Dora Cesarec**, 1.C – biologija, 8. mjesto

- Mentor: Željko Krstanac

- 47. Iris Bradić**, 1.D – biologija

- Mentor: Gorica Grozdanić

- 48. Ivana Turac**, 1.D – biologija

- Mentor: Gorica Grozdanić

- 49. Nicol Kolar i Irma Carević**, 3.C – biologija, istraživački rad,
1. mjesto
Mentor: Karlo Horvatin

Općinska razina

50. **Anton Malbašić**, 2.D – samostalni scenski nastup, Lidorano
Mentor: Goranka Lazić

51. **Eugenija Prša**, 2.E – literarni rad, Lidorano
Mentor: Lana Rušnov Perić

Sportska natjecanja

Košarka:

DJEVOJKE – 5. mjesto Grada Zagreba
DEČKI – 2. mjesto Grada Zagreba

Rukomet:

DJEVOJKE – 5. mjesto Grada Zagreba
DEČKI – 8. mjesto Grada Zagreba

Atletika:

Tea Čurak – 2. mjesto Grada Zagreba (400 m)
Martina Fileš - 2. mjesto Grada Zagreba (skok u dalj)
Martina Fileš - 2. mjesto Grada Zagreba (štafeta)
DJEVOJKE (ekipno) – 4. mjesto Grada Zagreba

Nogomet (mali):

DJEVOJKE – 2. mjesto Grada Zagreba
DEČKI – 2. mjesto na državnom natjecanju u Poreču

Skijanje:

Ria Mikulić – 1. mjesto
DJEVOJKE (ekipno) – 4. mjesto

Odbojka:

DJEVOJKE I DEČKI – 2. mjesto Grada Zagreba

Piše: Hrvoje Blažević

Ah...

Ah... Tko je prognanik, a tko progonitelj? Što razlikuje prognanika i onog koji proganja? Je li mrtav onaj koji nema dušu, čija je duša prognana?

Prognanici su svi. Oni koji ne provode dane tražeći sebe, već se prihvacači prilagođavaju drugima. Koji su to drugi? Oni koji oblikuju tuđi „mir“, a svoj zatvaraju u ormar s beskonačno mnogo ladica. U svakoj je ladici po jedna duša, po jedan mir.. Ti, drugi, su proždirući sve oko sebe dali nadu prognanicima; tu nadu smrti. Da, ako ti je uzeta duša, uzmi i ti jednu... Ta nije li onda i progoniteljeva duša zaključana u bezdan ormara? I tako se ladice ormara popunjavaju i sve dublje u njega ulazim... Ah...

Smrt. Ona koja očekuje sve, ona od koje se ne bježi. Hvata i progonitelja i prognanika.

Tako se ormar prazni i otvaraju se ladice i izlaze duše koje sada, na ovom svijetu, više nemaju ulogu (Ah... kao da su ikada imale). Tamni oblaci izlaze i raspršuju se, nestaju, a ladice privlače. Uvlače sve one duše koje se približe. Usmrćuju...

Istina. Svi koji nemaju dušu, mrtvi su. Žive u svojim strahovima i od strahova koje usađuju u tuđe duše. Kakav je to život?! Ormar je zamrznut, a napravljen je od najtvrdjeg metala i zavaren sa svih strana. Stojim ispred ormara i otvaram ga... U njem vidim svjetlost i tamu, iako ne razaznajem dobro od lošeg; svjetlost je nekako hladna poput mjesecine tijekom zimske studeni, a tama... Tama gorii!

Ulazim u svjetlost: drveće je pocrnjelo, voda presušila, a plodova u vrtu više nema...

Putevima hodaju samo sjenke. Kada se okrenem, ne vidim ništa. Dolinu je prekrio gusti bijeli dim koji je isprva nalikovao oblaku. U magli razaznajem samo obrise raznolikih ljudskih tijela. Jedan piye vodu (ili nešto nalik na vodu), drugi šeće stazom čiji se kraj ne nazire, treći pak silazi s visokog stabla nekadašnjeg plodonosnog oraha, dok četvrti odmara na podu. Stalna hladnoća ovog mjesta je nepodnošljiva... Tlo pod mojim nogama zaleđeno je!

Vraćam se u ormar i ulazim u njegov drugi dio - u tamu: mladice izlaze iz pepela, lava pronalazi puteve kroz planinske lance crnog antracita, a mali se potoci udružuje u rijeke.

Ovdje je sasvim druga slika: na „nebu“ se naziru zrake svjetlosti i blago prodiru kroz pukotina na stropu ove podzemne tvrđave. Svjetlost gasi zagušljujući dim koji je ovdje crn i ne tako gust. Ne osjećam hladnoću (izgleda da je proljeće...). Ovdje su ljudi ljudi, a ne sjenke! Na prvi pogled izgleda kako sve funkcioniра pa me i sama radost na licima ovih ljudi fascinira koliko i zbumuje. Izlazim iz ormara...

Tako zbumjen koračam prema izlazu. Nakon dva koraka stajem na pismo:

„Slušao sam one sjenke u raju, ta oni su prognanici! Onaj koji piye vodu bijaše ugušen u jezeru, drugi otet dok je šetao stazom, a treći koji silazaše sa stabla? Njega objesiše jer se nije uklapao u ono što se smatralo „normalnim“... Onaj „ležač“, onaj koji se odmara... Da on!

Mrtav je. Propucaše ga u čelo. Ja već tada bijah iznenađen, ali moja iznenađenost dostiže vrhunac kada shvatih da su ljudi u paklu progonitelji. Žive u svojim domovima, bezbrižni su, kao da se nikada nikakvo zlo nije dogodilo. I tada mi na pamet sine stvarnost, istina!

Progonitelji jesu završili u paklu, a prognanici u raju! U životu (ili smrti) prvima neće niti naplaćeno niti drugima vraćeno ono što im bijaše oduzeto!“

Svetlost iz ormara bijaše tama. To bijaše bijeli pakao! A tama... ona predstavlja crni raj za one koji su nagrađeni za svoja nedjela! Sada mi je jasno... Na ovom svijetu nema pravde dok se ne ispravi ono što je davno započelo; dok se ne ispravi...

Smrt.

Ah...

Marko Osrečak
Mentorica: Sanja Vlahović-Trninić

Spokoj noćnog zarona

Aroma morskog zraka intenzivnija je dok padam kroz

suncem neosvijetljen zrak,
sudar s vodom je zbog velike visine

bolan, ali opet spontan i lak.

Melodija vode u ušima
ugodna je poput sirenina pjeva,
hladnoćin zagrljaj utješan je kao
poljubac tristo djeva.

Mjehurići tvore pjenu
koja mi masira kožu,
potom nastave svoj put prema površini
kao kroz maslac oštrica što pripada kuhinjskom nožu.

Otvorio bih oči
ali ne bi bilo nikakve razlike,
oko mene je mrak bez ikakve
iznimke.

Ruka mi se spustila skroz do dna
na kojem pleše morska trava,
riba mi je kliznula među prstima
srcu ritam bubenjanja zadaje uzbuđena strava.

Uzgon me lagano diže
nazad gore,
želeći zrak
moje stanice glasno poput navijača ore.

Ivor Zvonimir Kruljac

Mentorica: Milkica Urska

Peti vagon, deseti odjeljak

U tvojim očima

Vidim cvjetne livade i žitna polja
kako se mirno pružaju do kud'oko seže.
Vidim zlatno sunce i meke oblake
što se radosno igraju plavom bistrinom.
Vidim i blistave zvijezde i ponosan mjesec
što hrabro siju u proždrljivoj tami.
Vidim živahne ptice i oistar vjetar
što se nastanjuju u mekim krošnjama.
Vidim ljubav i sreću, smijeh i skladnost,
u tvojim očima ja vidim svoju radost.

Mržnja

Sjedi, čeka tamo u kutu.
Šuti, ne priča puno.
Glumi da je nema.
Ne voli se isticati.
Čeka.
Ona uvijek čeka.
Sebična je i neshvatljiva.
Podmukla je.
Pretvaramo se da ne postoji.
Prihvaćamo je bez pitanja.
A ona raste.
Mi ju hranimo.
Zašto?

Sara Dobrijević
Mentorica: Neda Matković Miladin

Čekam. Peronom se motaju ljudi. Bijeli, crni ili blago žućkasti. Djeca, kao ja. Jednostavno hodaju, sami i zbumjeni. Ipak, među njima kreće se omanja prilika obraćajući im se. *To mora da je konduktér*,javlja se glasiti u glavi. Evo ga, sve je bliže. A karta? Nisam je dobila. Sve me više obuzima panika dok se približava taj niski muškarac s brkovima i ofucanom kapom. Tu je, u rukama drži kartu za vlak. *Hvala i dobrodošli*, govori dok potvrđuje moju novu kartu. Udaljena buka odvlači mi pozornost. Vlak je stigao na postaju.

Dok čovjek dlanom o dlan, svi su se ukrcali i traže svoje vagone, odjeljke, mjesta... Hodam polako, s gužvom, jer drukčije nije moguće. U zraku se osjeća vлага, blaga sparina i nečija ustajala kolonjska vodica, a situaciju dodatno otežava činjenica da se vlak ponovno počeo kretati. U onako spornoj i drmusavoj okolini mi tražimo svoje mjesto u vlaku koji kao da nema kraja. Prvi vagon, drugi, treći... Evo ga! Peti vagon, deseti odjeljak - piše na karti pa odlučno, ali još uvijek sporo idem prema vratima odjeljka gdje mi je mjesto. Vrata su stara, nepodmazana i, dok ulazim, pritišću me tako snažno da ostajem bez daha. Učini mi se da će pasti, ali hvataju me nečije ruke. U kupeu sa mnom sjede nepoznati muškarac i žena u kasnim dvadesetima koji kao da su čekali upravo mene. Na odjeći su im pločice s natpisima *Majka i Otac*. Pogled mi padne na moja prsa. *Iva*!

Krajolik kroz koji vozimo mijenja se, malo zelenila i žutila, zatim bjelina. Otkako sam u svom odjeljku, upoznala sam ljudе i u susjednim kupeima: *Baka, Djed, Stric, Ujak...* U moj odjeljak tijekom putovanja često navraćaju mnoge prilike, prilike tako prekrasne da mi nikad ne dosadi gledati te boje. Njihovi su odjeljci ispred i iza našeg vagona. A na ulascima u te vagone visi natpis *Prijatelji*. Riječ mi je nepoznata, ali ulijeva povjerenje, toplinu i radost. Nakon dvije postaje pridružila nam se i djevojčica kestenjaste kose i očiju, malo mlađa od mene, s pločicom *Helena*. Njezino je mjesto do mojeg.

Putovanje se nastavlja. Krajolik nije uvijek ravnica, ponekad vozimo i po gorama i planinama, sa sporim usponima i prebrzim padovima, ponekad vozimo kroz šumu i gubimo se, ali uvijek nastavljamo dalje.

Na šestoj postaji ušao je konduktér odvodeći mene i još tucet djece u vagon zvan *Osnovna škola*. Ondje provodimo mnogo vremena i putujemo kroz odjeljke, svakom postajom u novi. Na sedmoj je postaji ušao, između ostalih, i maleni dječak svijetle kose i smjestio se na mjesto između *Majke i Oca*. Iako mu je na pločici pisalo Grga, moja sestra i ja smo pomoću debelih markera ispravile u *Toma*.

Prošlo je već petnaest postaja. Moja je pločica već blago iskrzana i više ne sjaji. Nedostaje joj jedan kut jer se slomio na pola puta između četrnaeste i petnaeste postaje. Putovanje se mijenja. Više ne posjećujem vagon *Osnovna već Srednja škola* koji je, začudo, neobično sretno i lijepo mjesto. Često šećem kroz vagone, ponekad u posjete, a ponekad samo radi šetnje. Peti vagon, deseti odjeljak... Četvrti vagon, treći odjeljak... Sedmi vagon, deveti odjeljak... Ne, putovanje još nije ni blizu kraja! Znam da me čeka još mnogo postaja i krajaolika i ja im se radujem jer znam da nisam sama. Nisam sama jer sa mnom ide cijeli vlak. Vlak života.

Iva Ivičić
Mentorica: Svjetlana Štampar

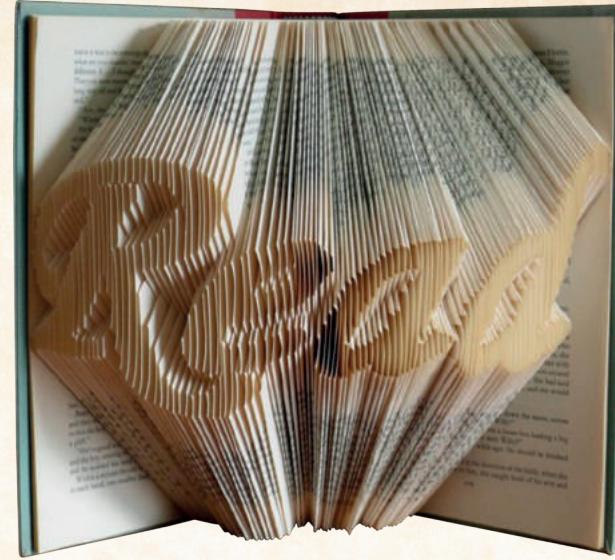
San unutar sna

tmina najcrnje tamnice
 mrak
 iz vrelog ognja krik
 strah
 zvezket okova jecaji vapaji
 bol
 kakav raj na zemlji kada živim pakao
 opekotine duboke rane
 ipak
 plamen što u meni gori peče ugodom
 zarobljen u crnoj tami
 nemoć jeza
 kolotečina me guši
 okolina
 sjeta
 unaprijed određen život
 tuga bol
 kako spoznati tko sam u tami toj
 don quijote, preobrazba, bijeg
 ipak
 svijetlim svjetlom u meni svijetli antigena
 i božanski zakon
 budim se iz noćne more ko od majke rođen
 na pirandellovoj pozornici pred ogledalom života
 odraz zarobljenog albatrosa
 pred njim sjena stranca
 naspram mene sjene gledatelja s maskama na licu
 na svakoj maski izraz straha
 krik para uši
 a pod okom svake maske teče suza
 budim se u betonskoj šumi
 na truloj grani jesenjeg stabla
 lišće mu pada u zaborav
 kao dijelovi mene
 raskošna pustoš sivila
 životu ni traga
 kako da zdravo raste moje stablo
 unutar tako zagađenog grada
 zločin ali bez kazne
 epidemija prljava magla
 ipak
 dubokim korijenom mojega stabla
 još dublje ukorijenila se nuda
 budim se usred najveće mećave na krizanju
 lako prohodnog puta života
 razgazio ga čovjek pohlepolom za sva vremena
 tu negdje moj put leži skriven dubokim snijegom
 u potrazi za njime guta me hladnoća
 rane i bol od ozeblina
 pa ipak
 neću kročit tudim putem
 kad me od netaknutog snijega obuzima milina
 budim se na proljetnoj livadi poput najljepšeg cvijeta
 ali uz more drugih ne dolazim do izražaja

ma nije to bitno
 i na hladnom betonu ponekad nikne
 šarenilo i ugoda i toplina
 uza sve ružne lišajeve i mahovinu

živio sam sanjajući i zaspao kao stranac
 sanjao sam neutaživu čežnju za slobodom
 sada budim se
 kao ja
 s neutaživom čežnjom za samim sobom
 zaspao sam kao stranac i unutar sna usnio sne
 svaki odgovor ležao je u meni
 unutar sna sne sam usnio
 jesam li sanjao stvarnost

Ivan Judaš
 Mentorica: Goranka Lazić

NASMIJANA

Gledam u njezinu staru sliku. Sliku staru deset godina. Deset godina nju mlađu.

Tako sjedim i gledam na slici njezin osmijeh.

Taj osmijeh polako nestaje, pretvara se u nešto ozbiljno, u nešto ljutito i naborano.

Sada gledam u tu iskrivljenu sliku moje majke.

Na slici više nema žene s osmijehom: na toj je slici sada žena puna gorčine i bijesa.

Ta ista žena izlazi iz slike i ljutitim glasom nešto mi govori.

Ja samo sjedim i gledam u već praznu sliku. Gledam u okvir. Gledam kamo je nestao osmijeh.

Ne vidim je, ali je čujem.

Ona govori sve glasnije, ali ne obazirem se na to. Besmisleno tražim onu ženu sa slike. Onu nasmijanu ženu, ali nema je nigdje.

Vidim samo ljutitu, naboranu ženu punu bijesa i gorčine.

Vidim ljutitu, naboranu sliku.

Slika mi ispada, raspada se, a s njome i nasmijana žena. Žena i moj život, staklo iz okvira, zajedno u tisućama komadića na podu moje sobe.

Prislanjam ruku na obraz, osjećam toplinu. I tek onda shvaćam da je ona ružna naborana žena, sad već jako glasno govoreći, dio bijesa izbacila iz sebe.

Osjećam kapljice koje mi se slijevaju niz obraz. Očajnički tražim onu nasmijanu ženu sa slike. Tražim nasmijanu sliku.

Shvaćam da tu ženu neću vidjeti više nikada. Kapljice teku sve brže i obraz su mi sve mokriji. Ustajem i odlazim. Krećem u nemoguću, besmislenu potragu za nasmijanom ženom.

Sa sobom nosim fotoaparat: možda je ugledam, možda je vratim, bar, u okvir.

Hodam po praznoj ulici, dolazim do mračne livade, ne nalazim ju nigdje. Kapljice počinju nekontrolirano kliziti niz moje obuze, hvatam se za glavu i sjedam nasred prazne livade. Cijelo tijelo mi drhti. Sjedim nasred prazne, mračne livade i tražim onu nasmijanu ženu. Udišem zrak.. Osjećam kako mi se širi cijelim tijelom, smiruje me. Prestajem drhtati, a ni kapljice više ne klize niz obuze. Promatram dah koji izlazi iz mojih usta. Promatram kako polagano nestaje, baš kao ona nasmijana žena sa slike. Možda je to bio samo polaroid. Možda je zato tako lako izbjeglio. Prebrzo dobro izrađen život, predobar da se ne bi raspao.

I tada shvaćam, gledam u ljutitu, naboranu ženu punu bijesa i gorčine, iskrivljenu sliku nekad nasmijane žene.

Mentorica: Henrieta Barbarić